

Pekka Ervast
**HENKISEEN
TIEToon**

Ruusu-Risti

HENKISEEN TIEToon

PEKKA ERVAST

Henkiseen tietoon

RUUSU-RISTI

Helsinki 1973. OY KVARTTO AB
Digitalisoitu näköispainos 2006

ALKUSANAT

Tämäkin Pekka Ervastian uusi kirja on koottu hänen eri vuosina pitämistään ja pikakirjoitetuista ns. Helsingin päivä-esitelmistä, jotka koskettelevat ihmisen yliaisteja, selvänäköä, joogamietiskelyä sekä henkistä tietoa, jonka valossa tarkastellaan henkisen tiedon ensimmäistä tärkeää tutkimuskohdetta kuolemanjälkeistä elämää.

Tekstin korjaamisessa on edelleenkin noudatettu äärimmäistä helläkäisyyttä, niin että P. E:lle ominainen puhetyyli on säilynyt.

Tekstistä vastaa Ruusu-Ristin johtaja filosofianmaisteri Uno Pore, kuten ennenkin. Korjausluvussa on ollut erinomaisena apuna samoin edelleenkin varanotaari Irja Silén. Heille molemmille lausumme kiitoksemme.

Helsingissä keuhattalvella 1973.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura ry.

Sisällys

I.	Ihmisen yliaistit (esitelmä 18. II. 1917)	7
II.	Okkultinen tieto (12.I. 1919)	26
III.	Luova tieto (19.I. 1919)	40
IV.	Harjaantunut selvänäkö (29. V. 1924)	53
V.	Patandshalin joogamietiskely (18.I. 1925) ...	67
VI.	Joogin saavutukset (25.I. 1925)	79
VII.	Joogin korkein päämäärä (1. II. 1925)	91
VIII.	Henkisen tiedon edellytykset (13. II. 1927)..	103
IX.	Kuoleman tuolla puolen (15. XII. 1929)	22
X.	Tuonela (22. XII. 1929)	139
XI.	Taivas (29. XII. 1929)	155

Ihmisen yliaistit

Kun tahdomme tutkia ihmisen aisteja, on meidän ennen kaikkea pidettävä mielessä, että ihminen itse ei ole sama kuin tämä fyysinen keho, vaan hän on se psyykhee, sielu, se henkiolento, se tajuava olento, joka elää kehossa ja käyttää aisteja jonkinlaisina välineinä, joiden välityksellä hän saa tietoja ympäröivästä maailmasta ja voi siinä toimia. Me emme teosofeina saata mielikuvituksessamme ajatella samoin kuin ihmiset, joilla ei ole tietoa asiasta, nim. että ihminen itse sielullisena olentona olisi yhtä aistiensa kanssa, sillä me tiedämme, että ihminen itse on kolmiyhteinen henkiolento. Hän on tahtova, tietävä ja tunteva tajuntakeskus, joka käyttää aisteja, kun hän elää kehossaan tässä aineellisessa maailmassa. Aistit kuuluvat hänen keholliseen olemukseensa; ne ovat siinä kehittyneet. Niiden välityksellä hän saa tietoa aineellisesta maailmasta; niiden välityksellä hän myös ohjaa toimintaansa aineen maailmassa. Meidän on pidettävä tämä mielessä. Ihminen on kolmiyhteinen henkiolento, ja hänen olemuksensa puolet ovat nuo vanhan psykologisen jaotuksen mukaiset tahto, tunto ja tieto.

Kun ihminen tajuisena henkiolentona elää tässä fyysisessä maailmassa, niin hän käyttää viittä aistia, ja lisäksi vielä kahta, jotka eivät vielä ole kehittyneet kaikissa ihmisissä ja joista myöhemmin tulee tarkemmin puhe. Nämä aistit ovat ihmisen aineellisessa olemuksessa vähitellen kehittyneet ja kehittyvät edelleen. Ne eivät ole luomisen valmiita tuloksia, vaan ne ovat vähitellen kehittyneet, minkä myös tieteellinen

tutkimus on todennut. Meidän on kuitenkin sanottava, että siinä järjestyksessä, mihin aistit asetetaan niiden kehitysluokittelun mukaan, on eroa tieteellisen ja salatieteellisen käsityksen välillä. Tämä johtuu siitä, että tieteellinen tutkimus pysyttelee yksinomaan ihmisen karkean fyysisen olemuksen piirissä, eikä siis mene tutkimuksissaan kauemmaksi taaksepäin kuin tämän karkean fyysisen kehon alkuaikaan, jota vastoin salatiiede ottaa huomioon myös ihmisen näkyvämmän aineellisen ruumiin, eetterisen kaksoispuolen ja tutkii fyysisen kehityshistorian lisäksi ihmisen aikaisempia vaihteita maailmassa, joka ei ollut samanlainen kuin tämä näkyvä fyysinen maailma, vaan eetterinen, ylifyysinen. Salatiiede opettaa, että ihmisen kehitys tällä pallolla käy seitsemän juurirodun kautta, ja että jokaisessa juurirodussa kehittyy ihmiselle yksi uusi aisti. Ensimmäisessä juurirodussa kehittyi kuulo ja toisessa tunto. Nämä rodut eivät olleet vielä fyysisiä, vaan ylifyysisiä, eetterisiä. Vasta kolmas juurirotu on fyysinen ja vain siihen saakka voi ulottua tieteellinen tutkimus. Sen tähden tiede puhuessaan aistien kehityksestä sanoo, että ensiksi kehittyi tuntoaisti ja sitten vasta kuulo. Tiede myöntää, että kuulo voi esiintyä jo hyvinkin varhaisella kehitystasolla, mutta väittää, että tunto sittenkin on ensimmäinen aisti. Salatiiede sen sijaan sanoo, että kolmannessa juurirodussa — johon siis tiedemiehet sijoittavat tunto- ja kuuloaistin alkukehityksen — alkaa ihmiselle kehittyä näköaisti, ja että tuon juurirodun lopussa ihminen oli salatieteellisesti katsoen jo täysin järkevä, näkevä, kuuleva ja tunteva olento. Neljännessä juurirodussa kehittyi makuu-aisti, ja viidennessä, missä me nyt elämme, on kehittynyt viides aisti, hajuaisti. Sitten tulevat nuo kaksi aistia, jotka eivät vielä ole varsinaisesti kehittyneet kehollisiksi aisteiksi, vaan jotka tule-

vat myöhemmin sellaisiksi kehittymään, ns. kuudes ja seitsemäs aisti. Kuudennessä juurirodussa kehittyi kaikille ihmisille aisti, jota voi nimittää ”sympaattiseksi aistiksi”, ja seitsemännessä rodussa kehittyi viimeinen fyysinen aisti, jota voi nimittää ”telepaattiseksi aistiksi”. Meillä kaikilla tulee siis olemaan seitsemän aistia, joista viisi ensimmäistä ovat jo verraten paljon kehittyneet. Kaksi viimeistä ovat uinuvia aisteja; ne toimivat kyllä jollakin tavoin, mutta ovat toisiin verrattuina aivan uinuvassa tilassa. Tämän alkukuvauksen jälkeen saatamme paremmin kuvata kaikkia aisteja ja niiden salatieteellistä kehitystä. Tällöin katselemme aisteja siltä kannalta, että ne ovat toiselta puolen jonkinlaisia kanavia, joiden kautta ihminen sielullisena olentona ottaa vastaan tietoa ympäröivästä maailmasta; toiselta puolen myös toiminnan välineitä, jotka ihmisellä täytyy olla voidakseen elää ja toimia tässä häntä ympäröivässä maailmassa.

Kun me ajattelemme ihmistä tuossa ensimmäisessä juurirodussa, niin teosofisista opetuksista tiedämme, ettei ihmisellä silloin vielä ollut varsinaista ajatuskykyä eli minuutta, vaan hänen inhimillinen minuutensa oli vasta kehittymässä, ja siis inhimillinen sielunelämä oli varsin alkuperäinen. Ihminen oli aivan muodoton, sängen epämääräinen möhkäle tai pilvi; hän oli vain kuin pelkkä aura. Hänellä ei ollut inhimillistä kehoa. Mikä merkitys oli hänen minuudelleen sillä, että hänelle kehittyi kuuloaisti tässä ensimmäisessä juurirodussa? Tämä kuulo ei ollut mitään fyysistä kuuloa, ei mitään fyysisen korvan kehitystä — sehän saattoi alkaa vasta kolmannessa juurirodussa — vaan se kuulo oli sielullisempaa ja salaperäisempää laadultaan. Ihminen oli tuossa näkymättömässä maailmassa auran tapainen olio, jonka sisäinen elämä oli aivan epämääräistä, niin ettei hänellä ollut

muuta kuin yksi ainoa tavoite. Mikä oli tuo tavoite? Tuossa alkuaineisessa tilassa hänen ainoa pyrkimyksensä oli pysyä olemassa. Hänellä oli siinä täysi työ. Onhan siinä täysi työ vielä nytkin, mutta silloin ei ihmisellä ollut mitään muuta harrastusta. Se oli siis rajoitettua elämää, sangen alkeellisesti rajoitettua; se oli vain sitä, että hän pysyi olemassa. Ja se tietoisuus olemassaolosta ei ollut millään tavoin romanttista, se oli ainoastaan sitä, että pysyi jollakin tavoin tasapainossa, pystyasennossa, koossa. Maailma oli silloin kuin aaltoileva meri, ja jos ihminen siinä eläessään olisi ollut varomaton tai kykenemätön pysymään pystyssä, ei se olisi ainoastaan ihmistä niellyt ja upottanut, vaan se olisi voinut tunkea hänen lävitseen ja hajottaa hänet. Se maailma oli suuri ääniaaltojen maailma. Jos ihminen nyt Salatieteilijänä koettaisi asettua ensimmäisen juurirodun kannalle ja ymmärtää sitä, niin tulisi hänen tajuntaansa siitä sellainen kuva, että se on ollut jonkinlaista luovaa ääntä, luovaa sanaa. Ja ihmisen, joka silloin oli ruumistuneena tuohon maailmaan, täytyi koettaa pysyä pystyssä ja koossa. Se työ vaati kokonaan hänen elämänsä. Ja se kyky, joka hänelle kehittyi ja jonka avulla hän pysyi pystyssä eikä hajonnut, oli ”kuulo”. Siinä maailmassa ihmiselle kehittyi myös tasapainon aisti, joka on yhteydessä korvan kanssa. On tieteellinen tosiasia, että korva on tekemisissä tasapainokyvyn kanssa. Se kyky kehittyi tässä ensimmäisessä juurirodussa. Se ei ollut kuulemista siinä merkityksessä kuin me nyt kuulosta puhumme. Ihminen eli maailmassa, joka oli kuin ääniaaltojen myrsky, joka ympäröi häntä ja olisi kaatanut hänet kumoon, ellei hänellä olisi ollut tasapainokykyä. Ja kun hän käytti sitä kykyään ja koetti pysyä pystyssä, niin hänessä oli jotakin, joka soi. Jokaisella aistilla on sekä positiivinen että negatiivinen,

sekä aktiivinen että passiivinen puolensa. Aistin passiivinen puoli on ns. aistireaktio, joka on sitä, että aistielin reagoi ympäröivän maailman ärsykkeisiin, kun taas positiivinen puoli on siinä, että ihminen aistien avulla ilmentää itseään, tietää, ajattelee, tahtoo ja tuntee. Me voimme nimittää aistin passiivista, negatiivista puolta ”reaktio”ksi ja aktiivista eli positiivista puolta ”aktio”ksi. Silloin vastaa kuuloaistin passiivista puolta eli kuulon reaktiota tasapainossa pysyminen, ja positiivinen puoli eli aktio on äänen aikaan saaminen ihmisessä itsessään, sillä tuossa ensimmäisessä juurirodussa ei ääni ollut mitään tiettyä ääntä, niin kuin me nyt sen käsitämmme. Sillä ihmisellä ei ollut sellaisia aisteja, joiden avulla hän olisi ääntä vastaanottanut ja antanut, vaan hänen koko olemuksensa soi.

Seuraava aisti oli tuntoaisti, joka kehittyi toisen juurirodun aikana. Tuntokin on perin vanha aisti. Meidän ei ole vaikea käsittää toisen juurirodun aikaista tuntoaistia, sillä se oli lähellä fyysistä tuntoaistia. Tuossa juurirodussa, jolloin ihminen vielä oli ilman fyysistä kehoa, tämä tunto oli sitä, että ihminen reagoi kylmälle ja lämpimälle. Se oli siis kylmän ja lämpimän tunto. Tuntoaistin reaktio on siis kylmä ja lämmin; ja jos tahdomme olla tieteellisesti tarkkoja, niin voimme puhua vain lämmöstä, ja siksi sanomme, että sen reaktio on lämpö. Ei ole vaikeata ymmärtää, mikä tämän aistin aktio on. Ihmisellä on se ominaisuus, että hän pakenee ja koettaa välttää liian suurta kylmyyttä samoin kuin liian suurta lämpöäkin, sillä hänessä itsessään vallitsee aivan tarkkaan määrätty sisäinen lämpö, eikä hän kärsi liian suurta vastakohtaa omalle lämmölleen. Siksi hän pakenee liian suurta lämpöä tai kylmyyttä ja etsii itselleen sopivaa lämpötilaa. Ja se kyky, joka hänessä tämän ominaisuuden kautta

herää, on liikkumiskyky. Kun ihminen alkoi aistita kylmää ja lämmintä, hän samalla alkoi liikkua. Tuntoaistin aktio on siis liikkumiskyky, ja tällainen on ihmisen ylifyysisen olemuksen kehitys aistien kannalta.

Kun nyt käymme tutkimaan puhtaasti fyysisten aistien kehitystä, on hyvä pitää mielessä, että ihmisessä sitä ennen oli kehittynyt tuntoaisti ja silloin samalla liikkumiskyky. En mene takaamaan, mikä fyysinen aistielin on ensiksi kehittynyt, mutta molemmat, tunto ja kuulo, ovat primitiiviset, ensimmäiset aistit. Sen tähden on kaikissa elävissä olennoissa tuntoaisti kehittynyt ja niillä on myös liikkumiskyky. Mutta samalla ne ovat myös tasapainossa, joten tunto ja kuulo yhdessä kehittävät fyysisen tasapainokyvyn, vaikkei ulkonaista korvaa vielä olisikaan.

Kolmantena kehittyi ihmisessä näköaisti, ja vasta silloin tuli ihminen varsinaisesti ihmiseksi, sillä silloin ruumistuivat ihmiskuntaan sen minuudet, ns. ”maanasaputrat”, älyn pojat eli varsinaiset ihmishenget, jotka siihen saakka olivat olleet sisemmissä maailmoissa, sillä he eivät voineet ruumistua tuossa alkeellisessa ylifyysisessä ihmiskunnassa. Tässä kolmannessa juurirodussa he ruumistuivat, ja siinä heräsi inhimillinen ajatus inhimillisen näkökyvyn ohella. Me tulemme siis siihen, että varsinaisesti ensimmäinen inhimillinen kyky on näkeminen. Ja jos kysymme, mikä on tämän fyysisen näköaistin reaktio, mikä sisempi ominaisuus sitä vastaa, silloin luonnollisesti sanomme, että näköaistia vastaa ajatus; sen reaktio on ajatus, joka selittää sitä maailmaa, jota nähdään. Näköaistin aktio sen sijaan on se ajatus, joka saa aikaan jotakin toimintaa maailmassa. Me kutsumme reaktioksi sitä ajatusta, joka toimii passiivisena, vastaanottavana, sillä ajatus muuttuu aktiiviseksi vasta silloin, kun ihminen

itse tahtoo jotakin luoda. Ajatus on passiivinen silloin, kun se toimii vain ympäröivää maailmaa selittävänä. Ihminen näkee, huomaa jotakin ympäröivästä maailmasta ja sen johdosta saa mieleensä jonkin kuvan. Se on se ajatus, joka on näkökyvyn reaktiota, mutta aktiota vastaa toiminta.

Me huomaamme, että kun ihminen on saavuttanut nämä kolme ensimmäistä aistia, silloin hän on itse asiassa jo aivan kuin saavuttanut itsensä sielullisena olentona, hän voi jollakin tavoin ilmentää osan omasta sielustaan, sillä nämä kolme aistia vastaavat ihmisen kolmilukua: tahto, tunto ja tieto. Silloin hän on elävänä olentona täydellinen. Hän *on*, silloin kun hän on tasapainossa, — *liikkuu ja toimii*. Kun hän saavutti nämä kolme aktiota, — *on*, liikkuu ja toimii, — niin silloin oli ihminen valmis, ja silloin syntyi hänelle fyysinen keho senkin nojalla, että hänen korkeampi minänsä, hänen inhimillinen olemuspuolensa, syntyi siihen kehoon. — Vasta sitten seuraavat muut aistit, jotka vain laajentavat ihmisen toimintapiiriä hänen *ollessaan, liikkeessaan ja toimiessaan*, mutta eivät lisää häneen mitään olennaisesti uutta.

Kun sanotaan, että neljännessä juurirodussa kehittyi makuaisti, niin voimme kysyä, mikä on sen aktio ja reaktio, se ihmissielun sisäinen ominaisuus, joka samalla kehittyi ihmisessä? Neljäs juurirotuhan eli Atlantis-mantereella. Ja kun ajattelemme tuota atlantilaista rotua ja sen elämää siinä valossa, mitä siitä on teosofisessa kirjallisuudessa puhuttu, niin tiedämme, että ihmisille silloin oli asetettu ratkaistavaksi suuri probleema, jota ihminen ei silloin vielä ratkaissut, ja joka siitä saakka on ollut ja on yhä edelleenkin ihmiskunnan probleemana. Neljännessä rodussa ihmiselle kehittyi makuaisti, ja samalla ihmissielulle annettiin ratkaistavaksi hyvän ja pahan ongelma. Sillä makuaistin passiivinen puoli

eli reaktio on juuri valinta hyvän ja pahan välillä, ja aktio on toiminta tuon valinnan mukaan. Reaktio on se jokin, millä hän erottaa hyvän ja pahan, ja aktio se valinta, minkä mukaan hän toimii. Tämä kehittyi ihmisille neljännen aistin yhteydessä. — Ohimennen olkoon vielä sanottu, että kun puhutaan hyvästä ja pahasta, niin on olemassa ihmisiä, jotka eivät tahtoisi käytettävän noita nimityksiä. He puhuvat mausta muussakin merkityksessä. He sanovat esim.: ”Hyvä makuhan se ihmiselle jo sanoo, mikä on hyvää ja mikä on pahaa.” Se on kyllä yksipuolisesti ajateltu.

Nyt elämme viidennessä juurirodussa, ja tässä rodussa on kehittynyt ja kehittyä vielä hajuaisi. Me kysymme siis: mikä sielullinen ominaisuus ja kyky meidän on kehitettävä tämän aistin yhteydessä? — Mikä on se sielullinen ominaisuus, joka sitä vastaa, se probleema, joka nyt on ratkaistava? Se probleema on terveyden ja sairauden ongelma; se on tekemisissä tämän aistin kanssa. Jos tutkimme selvänäkevästi ihmiskunnan kehitystä, niin huomaamme, että sairautta ei ole ennen, muinaisina aikoina ollut olemassa niin paljon kuin sitä nyt on. Esim. kolmannessa ja neljännessä juurirodussa ei ollut niin paljon sairautta kuin nyt. Tässä viidennessä juurirodussa on ihmiselle kehittynyt täydellisempi hermoorganismi kuin ennen, ja siksi ihmiset ovat myös paljon alttiimpia ja vastaanottavampia sairauksille kuin ennen. Tässä rodussa on kysymys terveydestä ja sairaudesta astunut ratkaistavaksi ihmiskunnan eteen. Mitä ihmiskunta nykyisin enemmän miettii, kuin miten sairaudet saataisiin poistetuiksi ja ihmiskunta kokonaisuutena tulisi terveemmäksi ja voimakkaammaksi? Se probleema on annettu ihmisten ratkaistavaksi, mutta vielä me emme ole sitä ratkaisseet. Kukaan meistä ei vielä ole täysin vapautunut siitä, mitä kutsutaan

sairaudeksi. Vaikka suuri Mestari ruumistuisi maan päälle, niin hänkin olisi altis kaikelle sille raihnaudelle, mikä on meille olennaista. Sen tähden terveys ja sairaus probleemana muodostaa hajuaistin reaktion, ja aktiona on sairauden voittaminen.

Sitten tulemme kuudenteen juurirotuun, jonka tulee kehittää sympaattista aistia, tuota merkillistä kykyä tuntea sympatiaa toista ihmistä kohtaan. Tämän aistin vaikutus näkyy selvimmin ihmisen nuoruusaikana. Kun ihminen on nuori, nuorukainen tai neitonen, niin muutamat olennot toisesta sukupuolesta vaikuttavat toisiin hyvin magneettisesti, ja se, joka vaikuttaa magneettisimmin, tulee rakkauden kohteeksi. Se on tämä uinuva sympaattinen aisti, joka määrää, kehen ihmisen tulee rakastua. Se on salaperäinen ja itsetiedottomasti toimiva aisti, kuin suuri luonnonvoima, ja sen tähden sanotaankin: ei ihminen voi tietää, minkä tähden hän rakastuu siihen tai siihen. Tämä aisti on myös se, joka kertoo ihmiselle, kuka on hänelle vihamielinen. — Se kyky on ehkä ollut ennen fyysisesti jonkin verran kehittyneempi kuin nyt. Kun tarkastamme selvänäkevästi atlantilaisia aikoja, niin huomaamme, kuinka ihmisillä oli kuin jokin tällainen aisti. Ihmiset olivat silloin astraalisesti selvänäkeviä, vaikka se selvänäkö ei ollut samanlaista, kuin mitä se tulee olemaan silloin, kun ihmisissä kehittyi selvänäkö korkeammassa merkityksessä, jolloin se astraalinen selvänäkö on tekemisissä syvempien aistien kanssa. Näistä tekijöistä nyt on kehityksessä sympaattinen aisti. — Mutta silloin, vanhoina aikoina, jolloin näkökyky oli vähemmän kehittynyt kuin nyt, oli tuo astraalinen selvänäkö hyvin alkuperäinen laadultaan, ja silloin siihen yhdistyi jotakin tulevaisuuden sympaattista aistia vastaavaa. Nämä tulevat aistit, kuudes ja seitsemäs,

ovat siinä suhteessa merkillisiä, että ne ovat niin lähellä ihmisen varsinaisia yliaisteja, joita kuudes ja seitsemäs rotu kehittävät, että tulevaisuudessa, jolloin ne kehittyvät, tulee myös ihmisen sielunelämä kehittämään hänen astraalisia ja mentaalisia kykyjään, niin että niitä voi hyvin helposti sekoittaa toisiinsa. Kun tulevaisuuden ihmisissä kehittyä selvänäkö, niin se ehkä saa yllätyksiä aikaan. Varsinkin kuudennessa juurirodussa tulee olemaan sangen lähellä vaara, jonka oireita me nyt jo voimme huomata. Kun ihmisessä herää yliaistisia kykyjä, niin ne kyvyt ovat kuin aisteja, jotka voivat reagoida, eikä hän osaa niitä hillitä. Ne ovat silloin passiivisia reaktioita, joita me kutsumme mediumisuudeksi. Kuudennessa juurirodussa mediumisuus tulee olemaan tavalinen ilmiö. Vaikkei ihminen silloin olisikaan selvänäkevä, niin hänessä kuitenkin tulee olemaan paljon mediumisuutta. Ellei tulla olemaan tarkkoja tieteellisesti, niin pidetään mediumisuutena kaikkea sitä, mitä ei voi viidellä aistilla havaita ja tietää. Ja se probleema, jonka sympaattinen aisti heittää ihmisen eteen, on uusi laadultaan. Se probleema on meidän edessämme jo nyt, emmekä me osaa sitä ratkaista. Se probleema on rakkauden ja vihan salaisuus.

Ja sitten voimme vielä sanoa, mikä on oleva probleemana seitsemännessä juurirodussa, jolloin telepaattinen aisti kehittyy. Me voimme sanoa, että tuossa rodussa, jonka sisäisenä pohjasäveleenä tulee olemaan hyvyys, asetetaan probleemaksi hyvän ja pahan vaikutus ihmisiin, eli — niinkuin voisimme sanoa — musta ja valkoinen magia, — sanokaamme yleisesti magia. Aistimuksen positiiviseksi puoleksi, aktioksi, tulee silloin hypnotismi ja suggestio, ihmisen koko vaikutus toisiin ihmisiin. Ihminen tulee silloin tietämään, mikä on hänen

jokahetkinen vaikutuksensa toisiin. — Aistit, niiden reaktiot ja aktiot ovat siis seuraavat:

Aisti	Reaktio (passiivinen)	Aktio (positiivinen)
Kuulo	Tasapaino	Ääni, ääntäminen
Tunto	Lämpö	Liikkumiskyky
Näkö	Ajatus	Toiminta
Maku	Hyvä ja paha	Hyvyys
Haju	Terveys ja sairaus	Terveys
Sympatia	Rakkaus	Viha
Telepatia	Valkoinen	Musta magia

Nyt on huomattava, että olemme koko ajan puhuneet yksinomaan fyysisistä aisteista, emme ollenkaan ns. yliaisteista eli sielullisista aisteista. Siksi kysymmekin nyt: mitä ovat sitten nuo sielulliset aistit, astraaliset ja mentaaliset yliaistit? Tähän kysymykseen vastaamme heti: ne eivät ole mitään uusia fyysisiä aisteja. Fyysisiä aisteja kehittyi vain nuo seitsemän, joista edellä olemme puhuneet. Ja kun ihmisessä alkavat kehittyä yliaistit, niin on se sitä, että hän nyt alkaa vetää fyysisiä aistejaan sisäänpäin, syventyäkseen enemmän tähän maailmaan, josta hän on päässyt selvyYTEEN. Fyysisillä aisteilla hän on päässyt selville tämän maailman pinnasta ja ulkopuolesta, mutta astraalisten ja mentaalisten aistien herätessä hän vetäytyy sisään päin, ja tutkii maailmaa tarkemmin kuin ennen. Sentähden ei pidä ajatella, että astraalinen selvänäkö olisi kuudes aisti ja että mentaalinen aisti olisi seitsemäs aisti. Tämä väite on epäjohdonmukainen sen tähden, että kuudes ja seitsemäs aisti ovat fyysisiä aisteja, jotka vasta tulevaisuudessa kehittyvät ihmiskunnalle, jota vastoin astraalinen ja mentaalinen aisti ovat ylifyysisiä aisteja, jotka

kehittyvät rinnan fyysisten aistien kanssa. Niillä tutkitaan aina sisäisiä maailmoita; niillä tutkimme tätä maailmaa sen sisäpuolelta, syvemmin. Kun siis puhumme astraalisista aisteista, emme saa sekoittaa niitä näihin seitsemään fyysiseen aistiin.

Kun puhumme ylifyysisistä aisteista, niin voimme erottaa niitä kolmea lajia, voimme puhua astraalisista, mentaalista ja buddhisista aisteista. Nyt on niin, että astraalista aistia vastaa aina jokin fyysinen aisti, ja mentaalista samoin, ja myös buddhista aistia niinkään. Nämä fyysiset aistit ovat ihmisellä olleet niin kauan kuin hän on ollut ihminen; puhe astraalisista ym. yliaisteista merkitsee ainoastaan sitä, että fyysisten aistien voima kääntyy sisään päin.

Kun puhutaan astraalisista aisteista, niin nimitetään niitä yhteisellä nimellä selvänäöksi, ja sillä viitataan siihen, että astraalinen aistiminen on näkemistä. Vaikka ihminen aistisi astraalisesti mitä tahansa, niin koettaa hän tulkita aistimustaan kuvien muodossa. Se, joka on kokenut jotakin astraalisesti, tietää, että se kokemus on tullut kuvien muodossa. Kun ihminen näkee jotakin astraalisesti, niin se tulee jonkinlaisen taulun tai kuin elokuvien muodossa: hän näkee taulun, jossa on yksi pinta, mutta jossa on elämää. Ja sen tähden voimme ymmärtää, mitä eräät salatieteilijät tarkoittavat sanoessaan, että selvänäkö eroaa muotonsa puolesta tavallisesta näkemisestä siinä, että se vähentää dimensioita, ulottuvuuksia. Kun tässä näkyvässä maailmassa on kolme ulottuvuutta, niin nämä salatieteilijäfilosofit sanovat, että astraalimaailmassa ne supistuvat kahteen dimensioon, ulottuvuuteen. Siinä ei ole kuin kaksi dimensiota, se on vain kuin pintaa. Tämä on okkultisesti totta, niin että monet salatieteilijät voivat aivan hyvin kuvata astraalimaailmaa

kahden dimensioonin maailmaksi. Mutta toisaalta on myös niin, että monet salatieteilijät kuvatessaan astraalimaailmaa nimittävät sitä neljän dimensioonin maailmaksi. — Jos olette lukenut kirjaani ”Mitä on kuolema?”, niin tiedätte, että puhun siinä astraalitasosta neljän dimensioonin maailmana, ja sekin on okkultisesti totta. On huomattava seikka, että astraalimaailma on sekä kahden että neljän dimensioonin maailma. Voi sanoa, että se on kahden dimensioonin maailma, mutta jos tahtoo olla tieteellisen tarkka, niin voi puhua neljästä dimensioonista. — Mitä se neljäs ulottuvuus vaikuttaa? Se on sangen merkillinen ulottuvuus. Kun me tahdomme kuvata kolmea ulottuvuutta, niin me sanomme, että ne muodostuvat siten, että ajatellaan kolmea suoraa viivaa, jotka ovat kohtisuorassa toisiaan vastaan. Siinä meillä on kolme ulottuvuutta, ja jos niihin lisätään neljäs ulottuvuus, niin merkitsisi se sitä, että näitä kolmea keskenään kohtisuoraa viivaa vastaan vedettäisiin neljäs viiva, joka olisi kohtisuorassa niitä kaikkia vastaan. Me tiedämme, ettemme osaa tällaista mielessämme kuvitella. Mutta mitä se neljäs viiva, jota ei ole olemassa, käytännössä saa aikaan? Se neljäs ulottuvuus merkitsee käytännössä sitä, että se paljastaa koko kappaleen, se ns. ”aukaisee” sen. Jos nelidimensioonisessa maailmassa otamme jonkin kappaleen, esim. pöydän, tarkasteltavaksemme, niin se neljäs ulottuvuus, joka leikkaa kohtisuorassa kolmea ulottuvuutta, näyttää sen kaikilta puoliltaan samalla kertaa, se levittää sen kokonaisuudessaan yhdeksi tasoksi. Neljäs dimensiooni saa aikaan sen, ettei pöytä säilytä mitään salaisuuksia meidän katseeltamme. Kolmidimensioonisessa maailmassa pöydässä on aina ainakin yksi sivu, jota emme näe, mutta kun katselemme sitä astraalisella aistilla, neljättä ulottuvuutta pitkin, niin se leviää pinnaksi,

se paljastaa kaikki salaisuutensa. Tämä on kuvaannollista kieltä, sillä todellisuudessa ei esine leviä, kun sitä katselemme astraalisesti, vaikka se paljastaakin kaikki salaisuutensa ikään kuin se olisi pinta. Meidän katseemme ei tunkeudu esineen sisälle, siksi voimme myös puhua astraalimaailmasta kaksidimensioonisena maailmana ja sanoa, että astraalinen näkeminen on näkemistä kahdessa ulottuvuudessa.

Kun tahdomme erottaa ja laajemmin puhua astraalisista aisteista, niin meille on hyvänä apuna eräs kaava, joka esittää aisteja jaoteltuina aineen eri tilojen mukaan. Salatieteellisesti luokiteltuna aineella on seitsemän olotilaa, kolme fyysistä: kiinteä, juokseva ja kaasumainen tila; ja neljä eetteristä, joita nimitetään: ensimmäinen, toinen, kolmas ja neljäs eetteri. Kiinteätä ainetilaa vastaa maa, juoksevaa vesi ja kaasumaista ilma. Nyt tuossa kaavassa vastaavat nämä aineen tilat fyysisiä aisteja niin, että maata vastaa tunto, vettä vastaa maku — maku on kaiken fluidumin eli juoksevien aineiden aistimista. Ilmaa vastaa hajuaisti, ja eettereitä alhaalta ylöspäin lukien ensin sympatia, sitten näkö, kuulo ja telepatia. Vielä jaotellaan nämä aistit eri ryhmiin niin, että neljää alempaa sanotaan kosketusaisteiksi ja kolmea ylempää vibraatio(värähtely-)aisteiksi, kuitenkin niin, että kolme alinta ovat varsinaisesti kosketusaisteja ja neljäs, sympatia, on välimuoto kosketus- ja vibraatioaistien välillä. Tämä kaava on hyvä pitää mielessä, sillä kun ihmisessä alkavat astraaliset aistit kehittyä, niin ne kulkevat aineen tilojen mukaan. Ne voivat alkaa kehittymisensä mistä kohdasta tahansa, mutta ne voi aina luokitella niin kuin fyysisetkin aistit, vaikkakaan ei fyysisten aistien, vaan ainetilojen mukaan.

Eetteri I	Telepatia	} Vibraa- tioaistit	Selvänäkö	{ tulevaisuuteen menneisyyteen nykyisyyteen
Eetteri II	Kuulo			
Eetteri III	Näkö			
Eetteri IV	Sympatia			
	(Tuli)		Psykometria	
Ilma	Haju	} Koske- tusaistit	Epämääräi- set astraali- set aistit	{ povaus ja alempi psykometria
Vesi	Maku			
Maa	Tunto			

Se, mikä on astraalisille aisteille ominaista, on tunne, sillä kun ihminen alkaa ottaa vastaan astraalisia vaikutelmia, herää hänessä jokin epämääräinen tunne. Astraalisessa aistimisessä on aina kysymys jonkinlaisen tunteen aistimisesta, sillä astraalimaailmassa on aivankuin pohjasävynä se, mitä me kutsumme tunteeksi. Astraalimaailma ei ole samanlainen kuin tämä fyysinen maailma, vaikka sitä kuvataankin sen kaltaiseksi. Sanotaanhan, että siinä on maisemia, siinä on eläimiä, kasveja ym. niin kuin fyysisessäkin maailmassa. Tämä kaikki on kuitenkin vain näennäisesti niin; todellisuus on aivan toinen, sillä sen maailman, joka näyttäytyy tuollaisina kuvina, perussävynä on tunne ja tunteen voima; ja sen tähden sen muodollisuus on aivan riippuva ihmisten ja muiden elävien olentojen tunteista ja ajatuksista. Tämä fyysinen maailma ei paljontakaan välitä ajatuksista ja tunteista. Vaikka kuinka ajattelisimme ja tuntisimme, että tämän Helsingin pitäisi olla toisenlainen kuin se on, niin ei se siitä muutu. Astraalimaailmassa on asia aivan toinen. Se poikkeaa tästä maailmasta siinä, että se on altis tunteiden vaikutuksille, niin että kun siinä katselee maisemaa ja tahtoisi, että se olisi toisennäköinen kuin mitä se on, niin se muuttuu.

Omasta unielämästämmme tiedämme, että unimaailmassa ei ympäristömme ole sillä tavoin varma kuin fyysinen maailma, vaan että se saattaa yht'äkkiä muuttua meidän mielikuvituksestamme riippuen.

Kun *alemmat astraaliset aistit* heräävät ihmisessä, niin ne tuntuvat epämääräisenä astraalisena herkkyytenä ja alkuperäisenä psykometriana, niin että ihminen, jossa ne heräävät, osaa jollakin tavoin ennustaa ja povata. Povaamisella tarkoitan tässä kaikkea sellaista ennustamista yms., joka ei ole mitään arvaamista, vaan jossa on todellista tietoa mukana, kaikkea kortista, munasta, viinasta, kädestä ym. katsoamista, sillä sen aiheuttaa alempien astraalisten aistien herääminen, ja niiden eräs puoli on tuollainen alempi psykometria. Tämä merkitsee silloin sitä, että jollakin keinolla helpoitetaan astraalista aistitsemistä. On huomattu, että se käy helpommin, jos saa koskettaa sitä henkilöä, jolle ennustaa. Jos povatessa pitää kädestä kiinni povattavaa, niin se pieni kosketus, mikä siinä silloin on, vaikuttaa psykometrisesti. Usein vaikuttaa psykometrisesti jo sekin, että se ihminen, jolle povataan, on ylimalkaan lähellä. Tällöin on kysymyksessä sellainen astraalinen aistiminen, jolloin astraalisesti herkkä ihminen huomaa toisen henkisen atmosfäärin eli auran. Tämä aura vaikuttaa sellaisella tavalla, että siitä huomaa ja saa selville jotakin asianomaisen henkilön tulevaisuudesta. Tämä aistiminen voi ottaa sen muodon, että ihminen on näkevinään joitakin väri-ilmiöitä. Sen ei tarvitse merkitä mitään korkeata selvänäköä, sillä nämä alemmat aistit näyttävät ihmiselle juuri väri-ilmiöitä. Kun joku alkaa tajuta astraalimaailmaa, niin hän alkaa nähdä väri-ilmiöitä ilman mitään fyysistä syytä. Astraalinen näkeminen on vain värien näkemistä.

Kun sitten psyykkiset kyvyt kehittyvät edelleen, niin alkaa ihmisessä kehittyä *varsinainen psykometrinen kyky*, ja se on sangan merkillinen asia. Me olemme nähneet esimerkkejä todellisesta psykometriasta silloin, kun englantilainen Mr. Peters vieraili täällä. Hän näytti paljon esimerkkejä siitä. Hän otti jonkin esineen käteensä, ja ensimmäinen vaikutelma siitä oli hänelle sympaattinen tai antipaattinen. Ja kun hän voitti itsessään tuon ensivaikutelman, hän sai nähdä jonkin kuvan, joka ei ollut tekemisissä itse esineen kanssa. Hänelle annettiin esim. kello käteen, ja se toi hänen mieleensä kuvan vainajasta, joka oli aikoinaan omistanut tuon kellon. Kello antoi sen astraalisen, psykometrisen johtolanگان, jolla hän pääsi vainajan luo, ei henkimaailmaan vaan sen muiston yhteyteen, joka on olemassa tuosta vainajasta. Kelloon on tarttunut vainajan auraa, ja psykometrisoijalla on sellainen kyky, että hän saa tietää, mikä sen on vaikuttanut. Hän ottaa kellon käteensä ja näkee: tuossa on paljon sinistä, ja silloin hän tietää, että se vainaja on ollut ihana ihminen, henkevä ihminen. Kun hän tulee näin kosketuksiin vainajan auran kanssa, niin hän voi sanoa: sellainen ja sellainen on se henkilö, joka on tämän kellon omistanut.

Varsinaista astraalista näköä ei ihminen saavuta, ennen kuin hänessä kehittyvät ylemmät astraaliset aistit. Nämä kolme ylempää aistia ovat kaikki selvänäköä jollakin tavoin. Ensimmäinen näistä korkeammista aisteista, se joka vastaa ja syventää fyysistä näköaistia, on selvänäkö nykyajassa. Se on kaukonäköä, joka vastaa fyysistä näköä, mutta jolle ei paikallisuus aseta rajoja. Se näkee kuinka kauaksi tahansa tässä fyysisessä maailmassa.

Toinen korkeampi aisti on selvänäkö menneisyyteen nähden, ja se vastaa ja syventää fyysistä kuuloaistia. Sekin on

eräänlaista kaukonäköä, mutta sellaista, joka kulkee ajassa taaksepäin kuinka kauas tahansa. — Mutta kun selvänäkö tässä korkeammassa merkityksessä kehittyi täyteen mitaansa, liittyy siihen vielä kolmas puoli, joka syventää korkeinta fyysistä aistia, telepaattista aistia. Silloin ihminen saavuttaa rajattoman näön tilan niin hyvin nykyisyyteen kuin menneisyyteen ja tulevaisuuteenkin nähden.

Tällä tavoin voimme näitä aisteja luokitella, mutta täysi selvyys niiden laadusta voidaan saavuttaa vain kokemuksen kautta. Kun ihmiskunnassa nämä psyykkiset kyvyt kehittyvät pitemmälle, niin että kehittyi edellä mainitsemamme näkö menneisyyteen korkeammalla tavalla, silloin me voimme tutkia esim. historiaa aivan uudella tavalla. Tästä tällaisesta tutkimuksesta on meillä muuan esimerkki jo nyt. Amerikassa on eräs professori, jonka vaimolla on suuret psyykkiset kyvyt, julkaissut pari paksua nidosta, joissa hänen vaimonsa kertoo kokemuksistaan. Kun hän esim. oli Egyptissä, niin hän kertoi pyramideista mitä ihmeellisimpiä asioita. Kun ihmisessä herää tämä kyky, niin hän voi aivan uudella tavalla tutkia historiaa. Kuinka paljon luotettavampaa sellainen tutkimus onkaan, kuin se, että painaa muistiinsa kirjoista lukemiaan historioitsijoiden johtopäätelmiä? Tulevaisuudessa otetaan selvää, miten asiat ovat todellisuudessa tapahtuneet.

Lopuksi koetamme lyhyesti kuvata, mitä ovat mentaaliset aistit. Niin kuin astraaliset kyvyt ovat ikään kuin kuvien näkemistä, niin on mentaalinen aistitseminen eräänlaista kuulemista. Se ei ole fyysistä kuuloa, vaan se on aistimista ikään kuin kuulisi. Ja se merkitsee sitä, että tämä maailma, joka astraalisesti aistittuna näyttäytyy pintana, tauluna, paljastuu mentaalisesti aistittuna askeleen syvemmältä. Kun me astraalisesti näemme jonkin värin, niin kun siihen liittyy

mentaalinen aistitseminen, niin me lisäksi ymmärrämme, mitä se merkitsee. Tämä ”ymmärtäminen” ei silloin ole aivan samaa, kuin mitä me nyt täällä tarkoitamme ymmärtämisellä. Täällähän me ymmärrämme jonkin asian sillä tavoin, että teemme havaintoja ja teemme niistä itse johtopäätöksiä sen nojalla, mitä olemme ennen oppineet. Kun esim. astraalisesti näemme jonkin ihmisen aurassa sinistä, niin me sanomme: ”Ahaa, olen kuullut, että sininen väri aurassa merkitsee sitä ja sitä. Tuo ihminen on siis sellainen ja sellainen.” Mutta joku toinen selvänäkijä katsellessaan samaa väri-ilmiötä voikin sanoa: ”Sehän onkin punaista!” — Ei ole mitään takeita siitä, onko astraalinen selvänäkijä todella nähnyt oikein, ellei hänessä ole samalla herännyt mentaalinen aisti, joka sanoo: tuo merkitsee sitä ja sitä. Se, että näkyy jotakin väriä, ei ole pääasia, vaan se, että tuo väri-ilmiö itse sanoo: minä tarkoitan sitä ja sitä. Mentaalinen aistitseminen merkitsee juuri tätä; mentaalinen kyky vaikuttaa sen, että ihminen ymmärtää näkemänsä, ja se ymmärtämys perustuu silloin itse asiaan. Se ei ole sellaista kuin fyysinen ymmärtäminen, joka perustuu tosiasioiden nojalla tehtyihin johtopäätöksiin, vaan se on ymmärtämystä, joka tulee ihmiseen aivan välittömästi, aivan ilman aineellista syytä, ilman edelläkäypää ajattelua, ja sanoo ihmiselle ehdottoman varmasti, kuinka asia on.

Toivon, että olen osannut antaa edes pienen kuvan siitä, mitä tarkoitetaan astraalisilla, mentaalilla ja fyysisillä aisteilla ja aistimuksilla.

Okkultinen tieto

Ihminen, joka elää tässä fyysisessä elämässä, voi yleensä sanoa: me elämme kahdessa eri maailmassa, joiden välillä on ristiriita, aistimusperäisessä eli aistien ja älyllisessä, siis näkyvässä ja näkymättömässä maailmassa. Ihminen on kutsuttu ylläpitämään tasapainoa, sopusointua, näiden molempien maailmojen välillä, niin, itse asiassa rakentamaan sopusointua näiden maailmojen välille. Hänen tehtävänään ei ole antautua aistien valtaan, mutta hänen tehtävänsä ei ole elää yksipuolisesti näkymättömässä ajatusmaailmassakaan. Ihminen ei elä yksinomaan omista ajatuksistaan, omien periaatteittensa mukaan, vaan hänen pitää seistä näiden maailmojen välillä ja rakentaa siltaa niiden välille ja pitää niitä tasapainossa ja sopusoinnussa keskenään. Ihmisen tehtävä ei ole antautua aistien valtaan, vaan niitä nostaa ja puhdistaa, saada ne täyttymään ajatuksella ja siten luoda uusi maailma tästä näkyvästä maailmasta. Ei kuitenkaan sillä tavoin, että hän ottaisi malliksi näitä omia ajatusnäkemystään, vaan niin, että hän ottaa oppia itse näkymättömästä maailmasta, ja oikaisee näkyvää maailmaa sen mukaan. Ihminen huomaa myös, että se joka tahtoo saada harmoniaa aikaan, asettuu uudelle kannalle elämään nähden. Hän asettuu sille kannalle, että hän on aina ylistävällä ja kiitollisella kannalla sielussaan, ylistää Jumalaa ja on kiitollinen kaikesta. Hyvä ja paha kadottavat näin ristiriitaisen merkityksensä. Uudessa elämännäköisyydessä paha ei ole hänelle samassa merkityksessä kuin ennen. Se ei saa häntä kärsimään. Paha ei ole sitä, että

onnettomuus häntä kohtaa tai että häneltä riistetään jotakin, vaan se on paha, että hän itse tulee niin heikoksi, että tekee paha, että hän tulee niin heikoksi, että antautuu aistien valtaan. Hän ei saa antautua sokeasti aistien valtaan, vaan hänen täytyy ihmisenä seistä ajatusmaailman ja aistimellisen maailman välittäjänä.

Nyt saatamme kysyä, onko ihmisen pidettävä mielessä tällaisia yleisiä neuvoja, jotka määräävät, mitä hän ei saa tehdä? Sinä et saa antautua aistien valtaan; kasvata itseäsi niiden herraksi. Mutta et saa antautua myöskään ajatuskyvyn orjaksi, sillä silloin sinä tulet katkeraksi. Ei saa antautua oman järjen valtaan ja nähdä paha kaikessa, sillä silloin ihminen määrittelee oman järkensä nojalla, mitä saa olla olemassa ja mitä ei. Ihminen asettuu tuomariksi, ulkopuolelle elämää, ja sanoo: ”Tuo ja tuo syntiä”, ja koettaa tukahduttaa halujaan. Hän antautuu kamppailuun, jossa hän kadottaa voimansa ja tulee lopulta verettömäksi ja hengettömäksi. Ja jos hän pitää liian paljon kiinni omasta pyhydestään ja mallikelpoisuudesta, niin hän lopulta käy kohti henkistä kuolemaa. Se vaara on olemassa, ja sentähden ihmisen pitää pysyä keskivälillä, ei antautua aistien eikä omien ajatustensa valtaan, vaan hänen on saatava aikaan sopusointu näiden välillä. Silloin ihminen osaa suhtautua uudella tavalla kaikkeen elämässä: ihminen ei mitään vaadi, vaan asettuu kiitolliselle kannalle kaikkeen nähden.

Me huomaamme, että kaikki suuret ihmiset, viisaat maailman vapahtajat ovat sanoneet ja opettaneet: ”Sinun sielusi on kallis; sinun sielusi tulee pudottaa kahleensa; sinun sielusi pitää pyrkiä ylöspäin. Älä antaudu aistien valtaan.”

Tämä ensimmäinen neuvo on negatiivinen, kielteinen laulultaan, sillä se sanoo, mitä ihminen ei saa tehdä. Jos tah-

omme vain filosofoida ja teorioida, jos tahdomme olla kovin loogisia, niin voimme tulla liian yksipuolisiksi ja sanoa: tuo vie jo fatalismiin, jos ihminen ei voi itse mitään, vaan kaikki on kohtaloa. Tulen fatalistiksi, jos minun pitää asettua sille kannalle, että en saa vaatia ja odottaa, vaan että olen vain kiitollinen kaikesta, tulen rauhalliseksi, en mihinkään pyri, en anna minkään itseäni liikuttaa, en mitään tee omasta aloitteestani, olen passiivinen, ja annan elämän näyttää mitä pitää tehdä enkä mihinkään horjahda. Onkohan se niin? Jos katselen asiaa liian yksipuolisesti, niin voin tulla siihen, että se on niin. Fatalismia on se, että emme saa vaatia kohtalolta mitään. Näinhän opetetaan muutamissa uskonnoissa, kuten islamissa: kaikki on kismettä.

Nyt me tiedämme, että Okkultinen, teosofinen elämänymmärrys on aina korostanut ihmisille, että tämä teosofinen elämänymmärrys ei ole samaa kuin kohtalonusko, ei ole samaa kuin kismet. Se on sen sijaan positiivista ja aktiivista suhdetta elämään, ilman sääntöjä; se on erittäin positiivista, se on voimaa, enemmän teosofisia periajatuksia, enemmän elämän neuvoja. Kun alamme etsiä elämän arvoituksia, niin teosofia vastaa: ihminen on kohtalonsa herra. Teosofia ei opeta kuten ei vanhat viisaat opettajatkaan, että ihminen olisi kohtalonsa orja. Ihminen on kohtalonsa herra. Ihminen ei ole karman alainen niin, että hän aina olisi karman orja, että kaikki, mitä hän tekee, olisi karman alaista ja kaikki, mikä häntä kohtaa, olisi hänen omaa karmaansa. Kohtalo ei ole asettanut asioita tällä tavalla. Te tiedätte, mitä karma on. Karmaa ei ole aina se, että ihmistä kohtaa onnettomuus, näennäinen vääryys, sillä se, mikä ihmistä voi kohdata, ei ole aina hänen omaa karmaansa, vaan se voi olla myös luonnon karmaa, kansan karmaa.

Kohtalo on aivan kuin jokaisen ihmisen silmien edessä. Jokainen on joutunut pakostakin kysymään: onko tämä minun karmaani, onko minun karmaani, että olen joutuva onnettomuuteen? Jos teemme tämän kysymyksen, niin ei ole aina ehdottoman varmaa, että se on persoonallista karmaa. Se saattaa olla sitä, jos ihminen on tarpeeksi voimakas persoonallinen olento, että hänellä saattaa olla persoonallista karmaa. Mutta useimmiten se on luonnon karmaa, kansan karmaa, sentähden, että ihmisen pitää ottaa osaa yhteiseen karmaan. Jos sen sijaan ihmisellä on omaa hyvää persoonallista karmaa sinä aikana, niin että hänen pitää pelastua vaarasta, niin häneen esim. ei murhaluoti osu, vaan hänet pelastetaan. Siinä näkyy persoonallinen hyvä karma; pelastumisessa näkyy karma. Tai hänet on pelastettu, mutta hänellä on kummallinen halu uudestaan heittäytyä samaan vaaraan, ja hän saa surmansa; siinä näkyy persoonallinen huono karma. Olkoon siis ohimennen huomautettu, että kohtalo-käsite ei ole niin helposti ymmärrettävissä, kuin äkkipikaa voisi luulla. Kohtalo on monimutkainen asia, ja me tahdomme siihen nyt syventyä.

Siis kun pidämme kiinni siitä, että Okkultinen ja teosofinen elämänymmärrys sanoo: ei mitään fatalismia, — niin mikä on ihmisen merkillinen uusi suhde elämään, mitä siinä on merkillisen positiivista, mikä on uusi suhde elämään? Tässä ei ole kysymys negatiivisesta asiasta, ei ole kysymys siitä, mitä ihmisen ei pidä tehdä, vaan mitä ihmisen pitää tehdä; ei siitä, mitä me emme saa tehdä, vaan mitä me saamme tehdä. Ihminen saattaa ajatella negatiiviseen suuntaan ja ryhtyä taistelemaan himojaan ja syntejään vastaan asketismin ja itsekidutuksen avulla. Mutta jos ihminen tässä onnistuisi, hän tulisi ylpeäksi omien saavutustensa vuoksi,

tulisi henkisesti ylpeäksi, niin että hän kulkisi kohti henkistä kuolemaa. On olemassa oikea keino, jolla voimme vapautua katkeruudesta ja ylpeydestä, ja se on huumori. Jos sielunne on katkera tai henkisesti ylpeä, niin koettakaa nauraa, koettakaa nauraa kaikelle itsessänne ja toisissa, sillä miten naurettavia me olemmekaan ylpeydessämme ja huutavassa katkeruudessamme. Pääsisimme siitä, jos saisimme huumorin suolaa, ”Attikalaista suolaa”. Huumorilla voisimme päästä katkeruudesta.

Mikä on sitten oleva ihmisen positiivinen suhde elämään? Miten ihmisen tulee suhtautua elämään? On olemassa Okkultinen neuvo. Muistamme, että ihminen on muodollisesti katsoen moninkertainen olento, ja niinkuin yleensä sanotaan teosofisessa kirjallisuudessa, ihmisellä ei ole keho ainoastaan fyysisessä merkityksessä, vaan hänellä on myös ylimaallisia kehoja aistimaailman ulkopuolella, näkymättömiä käyttövälineitä. Meidän on ymmärrettävä, että ihmisellä ei ole ainoastaan näkyvä fyysinen keho tässä aineellisessä elämässä, vaan että hän on monimutkaisempi olento. Teosofiasta tiedämme, että hänellä on myös toisenlaisia käyttövälineitä, joita myös voimme kutsua aineellisiksi.

Kun nyt tahdomme antaa jonkinlaisia neuvoja elämän suhteen, silloin ei näitä neuvoja saata antaa alhaalta päin; niitä ei saata antaa jonkin aistimellisen käyttövälineen kannalta. Jos tahtoo antaa neuvoja, jotka ovat päteviä koko elämän suhteen, niin ne eivät saa olla annetut vain jonkin tietyn käyttövälineen kannalta, vaan niiden tulee olla kotoisin korkeammilta olemisen tasoilta. Mutta voidakseen antaa neuvoja, joista voi saada korkeampaa tietoa, pitää voida korkeammilla, sisäisillä silmillä katsoa ihmisen elämää ja ihmisen kokoonpanoa. Kuinka saatamme keksiä sellaisia neu-

voja, jotka olisivat tehokkaita kaikissa kohtaloissa elämän pitkällä taipaleella?

Otaksukaamme, että ihmisellä on sellainen silmä, että hän voi katsoa syvälle elämän mysteereihin tai että tuossa lähelämme olisi ihminen, joka pystyisi näkemään ja me kysyisimme häneltä: ”Mitä neuvoja saatat siis antaa?” Silloin tämä viisas olento kukaties sanoisi näin: ”Sinun pitää olla ihminen aineen joka tasolla, joka käyttövälineessä, joka maailmassa; sinun täytyy aina elää ihmisenä ja säilyttää ihmisyytesi. Sinun positiivinen työsi on siinä, että tulet ihmiseksi ja säilytät ihmisyytesi.” Tämä on aivan yleinen, salaperäinen neuvo, jota me emme voi ymmärtää, ellemmme osaa syventyä sen käytännölliseen merkitykseen.

Kun sanotaan, että ihmisen joka tasolla, joka käyttövälineessä, joka olotilassa pitää tulla ihmiseksi ja olla ihminen, niin me kysymme: ”Mitenkä meidän pitää fyysisessä maailmassa elää ollaksemme ihmisiä?” Tähän vastaa tuo viisas: ”Ei ole kylliksi, että olette saaneet ihmismuodon. Jos tahdotte todellisuudessa olla sitä, mitä jo olette näennäisesti ja ulkomuodosta päätellen, niin teidän pitää säilyttää oma ihmisyytenne.” Miten se on käyvä päinsä? Me tiedämme, että sen pitää olla jotakin positiivista. Miten me olemme positiivisia tässä näkyvässä maailmassa ja säilyttämme ihmisyytemme? Se tapahtuu siten, että teemme työtä. Se on se positiivinen neuvo, joka on pätevä tässä fyysisessä maailmassa. Ihmisen täytyy tehdä työtä. Hän on tässä näkyvässä maailmassa sitä varten, että tekisi työtä. Mutta kun hän tekee työtä, niin hänen täytyy aina samalla pitää sielussaan ihanne, joka on paljon korkeampi kuin se työ, mitä hän juuri silloin tekee. Hän ei saa jättää näkyvistään ihannetta. Hän ei saa tulla koneeksi, joka ei ajattele muuta, kuin että hänen pitää

vain tehdä työtä ja suorittaa velvollisuutensa. Jos hänellä on jokin työ, jonka elämä on antanut hänelle, niin hänen pitää suorittaa se niin hyvin kuin mahdollista. Se on hänen positiivinen työnsä, se on hänen velvollisuutensa. Mutta samalla hänen aina tulee ajatella ihanampaa tulevaisuutta: mikä on se suurempi työ, jota hän tahtois tehdä, mikä olisi hänelle vielä ihanampaa?

Melkein kaikki ihmiset ovat siinä asemassa, että heillä on ikävää työtä. Jos ihmiselle on hänen työnsä laatu ikävä, niin hänen pitää ajatella, että hänen pitäisi saada se tehdyksi yhä paremmin ja etevämmin. Jos hän on taiteilija, niin hän koettaa aina kuvata aihettaan niin hyvin kuin mahdollista, mutta samalla hän ihannoit ja pitää mielessään taideteosta, joka on oleva tuhat kertaa parempi ja ihanampi kuin se, mitä hän juuri tekee. Ihminen pitää aina ihannetta mielessään ja ajattelee, miten voisi sen toteuttaa. Kun hän tekee sitä, mikä on käsillä, niin samalla hän ajattelee ja suunnittelee, miten hän olisi tahtonut sen tehdä vielä paremmin.

Laiskuus on kaikkein suurin vääryys tässä fyysisessä maailmassa. Laiskaksi ei ihminen saa heittäytyä; hän ei saa antautua henkiseen laiskuuteen. Hän on henkisesti laiska, jos ei suunnittele, miten voisi paremmin suorittaa kaikki työnsä. Kukaan ei voi häntä moittia, ja kuitenkin hän henkisesti katsoen saattaa olla laiska. Ihmisen pitää olla positiivinen niinkuin liikemies, joka suunnittelee aina vain yhä suurempia yrityksiä.

Työntekijällä on pieni palkka; hän tekee raskasta työtä ja ajattelee: ”Voi, jospa pääsisin paremmille palkoille!” Se ajatus ei ole väärä. On laiskuutta, jos hän ei niin ajattele, mutta hänen pitää varoa ettei hän tee väärin, eikä hän saa

moittia muita. Hän erehtyy, jos sanoo: ”Toisten ihmisten pahuus estää minua.” Jos hän päästää sieluunsa tuollaisen katkeruuden ajatuksen, silloin hän alkaa luisua alaspäin. Hänen pitää asettautua elämän suhteen kiitolliselle, avomiehiselle kannalle: ”Minun ei ole tyydyttävä siihen, mitä minulla on, vaan minun pitää suunnitella, miten minä voin tehdä oman työni paremmin; kuinka pitää olla taitava ja kuinka pitää saada elämässä paljon valtaa aineellisen maailman yli.” Se on elämisen taito. Ihminen ei saa tulla katkeraksi, vaan hänen pitää ponnistaa yhä enemmän.

Kun katsomme ihmistä korkeammalta tasolta, Luojan silmillä, niin mitä näemme silloin? Me näemme enemmän kuin fyysisen kehon, me näemme enemmän kuin astraalikehon. Meillä voi olla käsitys astraalikehosta monivärisenä pilvenä aurassa. Mutta kun alamme katsoa näillä vielä korkeammilla silmillä, Luojan silmillä, mitä me näemme? Me näemme samaa, mitä runoilijat näkevät, — sillä runoilijoilla on yli-maallinen silmä. Me näemme, että jokaisessa ihmisessä on jokin eläin; yhdessä yksi, toisessa toinen, kenessä riikin-kukko, kenessä susi, kenessä karhu. Tuo eläin on piilossa fyysiseltä maailmalta. Tavallisesti sanotaan, että se on astraalimaailmassa, mutta vain Luojan silmä sen näkee. Kun ihmisellä on tällainen astraalinen eläin itsessään, kun jokaisessa ihmisessä piilee tällainen astraalieläin, niin millainen on oleva hänen pelastustyönsä astraalimaailmassa? Mikä onkaan se neuvo, jonka saimme viisaalta ihmiseltä? ”Olkaa ihmisiä joka maailmassa!” Meidän pitää muuttaa tuo eläin, joka on meissä piilossa, ihmiseksi; se on sulautettava ihmiseen. Kun ihmisessä piilee ja hänen rinnassaan elää eläin, niin sen pitää sulautua ihmiseen. Millaiseksi sen eläimen pitää tulla? Ensin sen silmät muuttuvat inhimillisiksi, ja

sitten se vähitellen inhimillistyy muutenkin ja lopulta sulautuu kokonaan ihmiseen.

Tähän tähtää tuo elämän ohje. Tässä ei ole kysymys kuolemanjälkeisestä elämästä, vaan siitä, kuinka elävän ihmisen on meneteltävä. Miten siis voimme oppia keinon, jolla saamme astraalieläimemme inhimillistymään? Me vastaamme siihen: me voimme oppia sen luonnosta. — Me tiedämme, että luonnossakin eläinkunnan Okkultinen tarkoitus on muuttua ihmiseksi. Miten se tapahtuu? Se tapahtuu siten, että eläin kiintyy ihmisolentoon; sen sielussa herää rakkaus, ja se rakkaus voi muuttaa sen ihmiseksi. — On muitakin tapoja, mutta tämä on eräs niistä. — Tässä tapauksessa eläimen sielu täyttyy rakkaudesta jotakin ihmistä kohtaan. Se on sääntönä eläinkunnassa. Eläin kohoaa ihmiseksi oppiesaan rakastamaan. — Siis ihmisenkin pitää oppia todella rakastamaan, jos hän tahtoo muuttaa astraalieläimensä ihmiseksi. Jos hän oppii rakastamaan, niin himo hänessä häviää; sen puhdistaa rakkaus. Tämä on siis se sääntö, neuvo ja keino, jonka luonto meille opettaa ja josta ihminen tässä elämässä voi saada aavistuksen silloin, kun hän oppii uskollisesti rakastamaan toista ihmistä, kuten pitäisi olla laita avioliitossa, sillä avioliiton pitää olla liitto kahden ihmisen välillä, jotka ovat uskollisia, jotka pyrkivät sellaiseen liittoon ja sitä ylläpitävät koko fyysisen elämän ajan. Ihmistä on kaikissa uskonnoissa opetettu pitämään pyhänä tätä seikkaa. Kuitenkin tällainen avioliitto on käytännössä harvinainen, sillä tiedämme, että usein käy ihmiselle elämässä toisin; hänen avioelämänsä ei ole henkinen. Mutta me näemme ja ymmärrämme, mitä avioliitolla on okkultisesti tarkoitettu, mikä on sen Okkultinen merkitys. Sen sisäinen merkitys on se, että ihmisessä oleva eläin voisi muuttua ihmiseksi. Sillä

eläin voi muuttua ihmiseksi, kun sitä uskollisesti rakastetaan. Jos eläin ihmisessä ei opi uskollisesti rakastamaan, niin se pysyy eläimenä — ja ilmenee intohimona. Jos se oppii rakastamaan, niin se pelastuu, olkoon himojen laatu mikä tahansa. Me tiedämme, kuinka suuri voima on persoonallisella rakkaudella. Jos kaksi ihmistä voisi rakastaa toisiaan niin, että olisivat uskollisia toisilleen, todella tahtoisivat toisilleen vain hyvää, todella palvelisivat toisiaan ja todella liittyisivät yhteen, niin heistä himot häviäisivät. Sen todistaa elämän kokemus. Se kokemus ei ole vain harvojen saavutettavissa, vaan se on juuri perhe-elämän läksy, joka on ihmisen edessä. Ihmisen pitää oppia uskollisesti rakastamaan toista ihmistä. Kun ihminen sen oppii, silloin eläin hänessä muuttuu ihmiseksi. — Tästä asiasta voisi paljonkin puhua, mutta on parasta, että jokainen koettaa itse miettiä tätä, jota vanhat viisaat ovat opettaneet. On sanottu, että jos ihminen tahtoo kehittyä henkisesti, niin hänellä pitää silloin olla ainakin yksi ystävä, ihminen, elämäntoveri, jota hän saa rakastaa uskollisesti. Hänen täytyy saada rakastaa persoonallisesti ainakin yhtä ihmistä niin, että hän sanoo: tuo toinen ihminen on minun onneni! — Ihmisen, joka pyrkii kaidalle tielle tämän fyysisen elämän aikana, täytyy tulla fyysisesti ja sukupuolisesti aivan puhtaaksi. Hänellä pitää olla tarjottavana tällainen lahja Mestarille, Jumalalle. Hänen pitää olla rakastanut ja puhdistunut rakkaudessaan niin, että hänellä ei ole enää eläintä sisässään. Hänen on oltava aivan puhdas. — Tai hänellä täytyy olla takanaan ainakin yksi tällainen elämä, jossa hän on ollut puhdas. Tämä on kuin viittaus siihen, mitä elämä voisi olla.

Mutta ihmisessä on muutakin kuin tämä astraalinen elämä ja astraalinen käyttöväline. Me tiedämme, että ihmisen

astraalikehon takana ja sisällä on, niinkuin teosofisesti sanomme, mentaalinen käyttöväline, ajatuskeho. Tämä on tavallinen havainto jo klärvoajantille selvänäkevälle silmälle. Mutta kun Luojan silmällä pyrimme syventymään ihmiseen, niin huomaamme, että hänessä on vielä jotakin muutakin. — Sillä mitä me näemme katsoessamme Luojan silmällä? Jos katsomme Luojan silmällä ja syvennymme näkemäämme, niin näemme ikäänkuin kukan, puun, kasvin. Me näemme jotakin kasvimaailmaan kuuluvaa. Fyysisesti näemme ihmisen, astraalisesti eläimen. Mutta kun mentaalisesti syvennymme ihmiseen, niin näemme kasvin, sillä ihminen on ajatusolentona kuin kasvi, kukka, puu. Silloin me kysymme: mitenkä ihminen voi olla ihminen myös mentaalisesti? Kuinka tuo kasvi tai kukka voi tulla ihmiseksi ja olla ihminen?

Jos tarkastelemme ihmisen sielua, niin ymmärrämme, että siinä todella tapahtuu silloin jokin muutos. Me näemme, että ihmisen sielu on ajatusmaailmassa kyllä aivan kuin jokin puu tai muu kasvi, mutta kun ihmisen tajunta avautuu mentaalisesti, niin tuosta kasvista tulee ulos ihana, ihmisen näköinen luonnonhenki, — aivan niinkuin objektiivisesti. Luojan silmällä katsoen näemme, että metsässä voi olla jokin puu, jossa asuu luonnonhenki, ja joka saattaa siitä astua esille ja näyttäytyä. Samoin voi Luojan silmällä nähdä, että ihmisenkin sielusta siinä ajatusmaailmassa, joka on kuin kasvikumina, saattaa tulla esiin tuollainen ihmisen muotoinen ja näköinen luonnonhenki.

Milloin se voi tapahtua? Silloin, kun ihminen muistaa tuon säännön, että hänen täytyy olla ihminen myös ajatusmaailmassa, ja tahtoo siihen päästä. Mitä se merkitsee käytännössä? Ihmisestä pitää tulla totuudenetsijä aivan todelli-

nessa merkityksessä. Hänen tulee etsiä totuutta tekemällä positiivista työtä itsessään. — Monet ihmisethän puhuvat totuuden etsimisestä, mutta tämä merkitsee aivan muuta kuin tuo yleinen käsitys. Etsikää totuutta ylinnä kaiken. Sitä pitää ihmisen tehdä, sillä ihmisen olemus on sellainen. Fyysinen elämä ja maailma on sellainen, että ihminen ottaa tietoa auliisti vastaan. Hän näkee maailman, saa siitä tajuntaansa kuvia ja hänessä herää käsitteitä. Ja kun hänessä herää käsitteitä, silloin hän ymmärtää yleisiä lakeja. Koko hänen looginen ajattelunsa on saanut alkunsa aistimistoiminnasta, niinkuin materialismikin sanoo, että ihmisen äly ei ole muuta, kuin mitä hän on aisteillaan havainnut. Koko ihmisen muodostama ajatuselämä alkaa siitä, että hän aistii ulkonaista maailmaa ja muovaa aistimuksistaan kuvia ja käsitteitä. Tämä on eräs puoli asiasta, mutta se ei ole vielä totuuden etsimistä todellisessa merkityksessä. Todellinen totuuden etsiminen on sitä, että ihminen etsii tietoa, ei ainoastaan aistiensa välityksellä, vaan myös muilla tavoin. Ihminen ei saa etsiä tietoa ainoastaan aistien välityksellä. Tieteellinen totuuden etsiminen perustuu aisteihin, ja tiedemiehet keksivät kojeita, joilla he lisäävät fyysisten aistien voimaa, tarkkuutta ja herkkyyttä. Tieteellinen totuuden etsiminen ei siis ole vielä todellista totuuden etsimistä, sillä tieteellinen maailma ei etsi totuutta ja tietoa muuten kuin aistien ja maallisen järjen avulla. Todellinen totuuden etsiminen tapahtuu muillakin tavoin.

Mitä sitten merkitsee, että ihmisen pitää etsiä totuutta muulla tavoin kuin tieteellisesti, ennen kuin hän voi tulla ihmiseksi mentaalimaailmassa. Ihmisellä on kasveja ja puita sielussaan, — ja jos hän on samalla iloinen ja rauhallinen, niin niistä tulee ensin kauniita kukkia ja yrttejä. — Mutta

kun ihminen tahtoo tulla ihmiseksi myös tässä mentaali- maailmassa, niin hän ensi aluksi etsii totuutta mietiskelyn ja filosofisen intuition avulla. Ja kun hän sillä tavoin alkaa etsiä totuutta ja pääsee johonkin tulokseen, niin tapahtuu se, että ajatusmaailmaan syntyy ihminen; syntyy ihminen kukkien ja puiden keskelle.

Mutta me voimme mennä vieläkin syvemmälle; Luojan silmä pyrkii vieläkin syvemmälle. Tämän mentaali-, kasvi- maailman takana se näkee vielä muutakin. Mitä se näkee? Se näkee kristallipalatsin tai kivipalatsin. Sillä ihmisen sielu on sisimmältään kuin kivipalatsi. Siinä olemuksessaan ihminen on kuin kivikunnassa, jonka muodostaa geometrinen, kuollut maailma. Se ei ole eläin- eikä kasvikuntaa, se on kuin kuollutta maailmaa, kivikuntaa. Se on kuin kristallipalatsi, kuin Uusi Jerusalemi, tai voimme sanoa yhtä hyvin, että se on kuin kultainen muna. Kuinka se on tuleva ihmiseksi? Mitä merkitsee, että ihmisen pitää olla ihminen myös tuossa kivikunnassa ja mitä on tuo kivikunta, kristallipalatsi? Se ei ole oikeastaan mitään muuta kuin ihmisen minä. Koko tuo kivipalatsi, Uusi Jerusalemi, kultainen muna, on ihmisen minuus. Ihmisen minuus, minä, ei siis vielä ole ihminen. Ihmisen pitää siis tulla ihmiseksi myös minuudessaan ja säilyttää ihmisyytensä minuudessaan.

Mitä se silloin merkitsee? Me voimme sitä kyllä jollakin tavoin tajuta ja ymmärtää. Jos katsomme Luojan silmillä ihmistä, jossa tuo muutos tapahtuu, niin näemme, että kultainen muna särkyä ja siitä astuu ulos se Luoja, joka maailmoita synnyttää. Se että ihmisen pitää olla minuudessaan ihminen, merkitsee sitä, että hänen, hänen minuutensa pitää tulla Luoja. Hän ei saa enää olla passiivisessa suhteessa elämään, vaan hänen pitää tulla positiiviseksi. Hänen tulee

saada luoda elämää, olla Luoja. Hänen pitää tulla Luojaksi, joka luo maailmoita. — Kun ihminen tekee positiivista työtä ja katkoo kahleitaan, kun ihminen luo minuutensa maailmaa, niin minus lopulta särkee kultamunansa ja tulee silloin ihmiseksi. Silloin ihminen syntyy Luojana ja luo maailmoita.

Luova tieto

Okkultista tietoa voi verrata ulkonaiseen tietoon, sillä erotuksella vain, että Okkultinen tieto liikkuu toisilla aloilla. Ensimmäiset vivahtukset sitä tietoa ovat verrattavissa siihen havaintojen tekoon, joka meillä tässä fyysisessä maailmassa tapahtuu. Okkultisen tiedon ensimmäinen aste on verrattavissa havaintoon, jonka ihminen tekee sen nojalla, että hän tässä fyysisessä maailmassa saattaa liikkua ja valita aloja, joissa hän tahtoo havaintoja saada.

Okkultisen tiedon toinen aste on se, jolloin teemme havaintoja ja valikoimme niitä. Kun katsomme tätä fyysistä, kehollista elämää, niin huomaamme, että meidän elämämme tässä ei rajoitu vain havaintojen tekoon ja liikkumiseen, sillä niiden ohella me myös valikoimme havaintojamme. Me huomaamme, että meidän elämämme on paljon rikkaampaa. Ei se tyhjenny vain ulkonaiseen elämään. Ei se ole vain siinä, että elämä kulkee ohitsemme, että me havaitsemme ja liikumme. Me emme ainoastaan tee havaintoja, vaan otamme myös osaa itse elämään, toimimme ja teemme työtä saadaksemme jotakin aikaan tässä maailmassa. Meidän elämämme varsinainen sisältö on siinä, että teemme työtä, toimimme, puhumme, saamme aikaan muutoksia ympäröivässä elämässä. Se on ollut meidän varsinainen elämämme. — Huomaamme, että eläimetkin tekevät niin; nekin esim. rakentavat pesiä itselleen. — Sanomme siis, että kaikista tärkein ja huomattavin puoli ihmisen elämässä ja olemisessa tässä näkyvässä maailmassa on se, että ihminen itse ottaa

osaa elämään, että ihminen on jonkinlainen tekijä elämässä, jonkinlainen luoja, sillä ihminen myös jotakin aina luo.

Okkultinen tieto on samoin luovaa tietoa. Se luo uutta, se ei ole kuollutta havaintojen tekoa, se on luomista. Tämä määritelmä saattaa olla vaikeasti ymmärrettävissä, mutta kun tutkimme okkultista tietoa, niin ymmärrämme mitä sillä tarkoitetaan. Se merkitsee, että koska elämä tässä näkyvässä maailmassa on toimintaa, niin ihmisen pitää toimia tässä fyysisessä elämässä; ja eläen tässä fyysisessä elämässä hänen on löydettävä vastaava aste myös okkultisessa tiedossa.

Okkultinenkin tieto on ensin näkemistä, havaintojen tekoa, ”Näkeminen” on vaillinainen sana, sillä näkeminen okkultisessa maailmassa ei ole samanlaista kuin näkeminen fyysisin silmin. Sanaa ”näkeminen” on käytetty paremman puutteessa. Sitä voisi sanoa myös tajuamiseksi. Se on kyllä näkemistä yhdeltä puolen, sillä okkultisen tiedon alemmaa puolta saattaa kuvata näkemiseksi, mutta varsinaisesti se on liikkumista näkymättömässä maailmassa.

Seuraava aste okkultisessa tiedossa, johon ihmisen pitää päästä, kun hän kulkee okkultisella tiellä, vastaa elävää elämää ja toimintaa fyysisessä maailmassa. Jos vähän ajatella, mitä toiminta fyysisessä maailmassa sisältää, niin voimme sanoa: toiminta fyysisessä maailmassa aina sisältää jonkin ajatuskuvan eläväksi tekemisen. Jos jotakin teemme näkyvässä maailmassa, niin se on kuin toteuttaisimme jotakin ajatuskuvaa, joka on meidän sisässämme. Me emme saata toimia, ellei meillä ole käsitystä siitä työstä, mitä me tahdomme tehdä. Jos ajatus on ohjattu tiettyyn suuntaan, niin toiminnan suunta sisältää tuon kuvan toteuttamisen ulkonaisella tavalla. Toiminta on siis ajatuskuvan kristallisoimista, kiteyttämistä.

Mutta me puhumme myös toiminnan motiiveista, sillä ihmisellä saattaa olla erilaisia motiiveja toiminnassaan. Hän saattaa toimia esim. velvollisuuden tunteesta, mutta hän saattaa myös toimia ylevästä rakkaudesta. Siinä on takana kuva, ajatus, joka laskeutuu alas näkyvään maailmaan, ajatus, joka tulee eläväksi ihmisen toiminnassa. Mikä sitten vastaa tätä okkultisen tiedon elämässä, mikä sitä vastaa luovassa tiedossa? Okkultisessa maailmassa ei ole kysymys siitä, että meidän pitäisi itse jotakin keksiä, sillä jos meidän pitäisi itse keksiä, mitä meidän pitää tietää, niin se tietohan ei olisi minkään arvoista. Se ei olisi mitään todellista tietoa. Ei ole kysymys mistään sellaisesta, kun on puhe todellisesta tiedosta. Okkultiseen tietoon ei kuulu, että ihmisen pitää itse keksiä tietonsa, vaan siihen kuuluu se, että ihmisen pitää osata löytää, mitä siinä maailmassa todella on. Se on aivan kuin tässä näkyvässäkin maailmassa, kun joku Kolumbus lähtee etsimään ja löytämään uusia maita. Hän tietää, että uusia maita on olemassa, ja hän lähtee niitä etsimään. Sellaista on myös okkultisen tiedon hankkiminen. Ei ihmisen pidä keksiä uutta, vaan löytää se, mitä on jo olemassa. Ihmisen pitää osata liikkua ja vaeltaa, tehdä havaintoja, ja siten hänen pitää osata löytää, mitä jo on olemassa. — Jos ihminen osaa lukea, niin hän osaa tehdä joitakin havaintoja, kun jokin kirja asetetaan hänen eteensä. Jos hän osaa vasta vain tavata, niin hänen mahdollisuutensa havaintojen tekoon luemmalla ovat vielä pienet, mutta jos hän osaa hyvin lukea, niin hän voi tehdä enemmän havaintoja ja voi valita luettavansa. Jos kirja on vieraskielinen, niin hän ei heti sitä ymmärrä, mutta hän voi opetella tuon vieraan kielen, ja silloin hänen mahdollisuutensa tällaisten havaintojen tekoon yhä lisääntyvät.

Sellainen on myös Okkultinen maailma. Ihminen, joka osaa tehdä siinä havaintoja, voi myös valikoida niitä ja sanoa: tuota tahdon tutkia, tai myös: tuosta en välitä, — jos hän ymmärtää, mitä näkee. On erittäin tärkeätä, että me ymmärrämme, mitä me näemme, sillä siihen perustuu okkultisen lukemisen taito. Se on samalla avain, joka johtaa porrasta korkeammalle, joka on siinä, että se mitä me näemme, havaitsemme, saattaa tulla sisäämme ja herättää meissä jotakin toimintaa. Se saattaa syntyä ihmisessä eläväksi ja itse kertoa itsestään, mitä se on. Jos näemme esim. jonkin näyn, niin se itse sanoo: tätä tarkoitan. Jos on kysymyksessä jokin tällainen asia, niin se syntyy ihmisessä, vierii ihmisestä ulos ja itse kertoo, mitä se on. On kuin todella täten myös kuulisi, vaikka ”kuuleminenkin” on oikeastaan vain fyysinen sana.

Olen tehnyt tästä asiasta erään pienen kokemuksen, joka valaisee asiaa. Olen tehnyt sen aina, kun olen kuullut Mrs. Besantin puhuvan. Mrs. Besant on erittäin merkillinen ja etevä puhuja, epäilemättä eräs maailman kaikkein vaikuttavimpia puhujia. Kun kuulin hänen puhuvan, niin heräsi tietty voimakas vaikutelma, joka kaikui sielussani ja jätti kaikuvan muiston hänen puheestaan, niin että kun otin esiin hänen puheensa painettuna ja aloin lukea, niin en nähnyt sanoja, vaan kuulin äänen, kuulin, millä tavoin hän puhui. Kuulin lukiessani, kuinka hän itse puhui siinä mukana. Kun olin kuullut fyysisesti, miten hän puhui, niin se puhe tuli vaikuttamaan lukiessani, ja se vaikutti välittömästi, niinkuin elävän ihmisen puhe.

Tuon tapaisen huomion voi tehdä, ja sitä tahdon verrata okkultiseen tietoon, joka on saman suuntaista, että kun näemme, niin samalla tajunnassamme on kuin tuo asia itse.

On kuin tuo asia, tuo tapahtuma, tuo olento selittäisi itsensä. Kuitenkin se tapahtuu meissä itessämme. Me tiedämme sen ja luotamme tähän tietoon, mutta se tieto ei ole meidän päämme keksintöä. Se on elävää tietoa, se luo itsensä meidän kauttamme.

Ihmiset, jotka tutkivat henkimaailmaa, kertovat yksityiskohdista eri tavoin. Heidän tietonsa ei välttämättömästi ole väärä, mutta he katsovat asioita eri puolilta, niin että se, joka tahtoo saada luotettavan käsityksen henkimaailmasta, verratkoon keskenään eri tietäjien kuvauksia, sillä elävät tietäjät ovat rajoitettuja, puutteellisia olentoja, ja heidän tietonsa vastaa aina heidän omaa kehitystasettaan. Silti saattaa olla olemassa sellaisiakin tietäjiä, joiden tieto on läpeensä luovaa tietoa. Minä tahdon korostaa sanaa ”luova tieto”, sillä vaikka ei mikään tieto ole epäluovaa, niin okkultisen tiedon kolmas aste on varsinainen luova tieto. Meidän on muistettava, kuinka paljon elävämpää ja totuudenmukaisempaa on tieto tuossa toisessa maailmassa kuin tässä näkyvässä.

Jos ensi kerran tapaan jonkun ihmisen, niin en vielä saata sanoa, että hänet tunnen. Jos olen kulkenut hänen ohitse, saatan ehkä kuvata, millainen hänen ulkomuotonsa on, ja jos olen etevä fysionomi ja osaan arvostella hänen ominaisuuksiaan ulkomuodon perusteella, niin saatan kuvata häntä yksityiskohtaisestikin, mutta silti ehkä arvostelen häntä väärin. Ja vaikka saan seurustella hänen kanssaan ja opin häntä lähemmin tuntemaan, niin sittenkin hän saattaa jäädä minulle suljetuksi kirjaksi. Minä en tiedä hänen sisäisestä, sielullisesta ja henkisestä elämästään, ennenkuin hän joskus itse kertoo itsestään. Ja vaikka kuinka hyvin häntä yleensä osaisin arvostella ja tehdä päätelmiä, niin todellisuudessa en tunne häntä, ennenkuin hän itse kertoo itsestään. — Tämä

vastaa okkultisen tiedon kolmatta astetta, sillä se on siinä, että jokin olio tai kappale itse kertoo meille itsestään. Se itse syntyy meissä, se itse kristallisoituu meissä. Se on paljon todellisempaa kuin aikaisemmat okkultisen tiedon lajit.

Kun olemme päässeet niin pitkälle okkultisessa tiedossa, että näkymättömässä maailmassa kaikki oliot itse paljastavat sisäisen ajatuksensa, niin että me osaamme itse tehdä oikeita johtopäätöksiä ja mennä niihin, niin tulee eteemme vieläkin korkeampi tiedon aste, jolloin meidän tietomme on vielä syvempää ja selvempää, vielä totuudenmukaisempaa kuin ennen. Se tieto on samalla toimintaa; se on varsinaista luovaa tietoa. — Näkyvässä maailmassa, itse elävässä elämässä me voimme huomata kaksi eri lajia toimintaa. Ihminen toimii joko itsetietoisesti tai itsetiedottomasti. Kun hän toimii jonkin sisäisen halun pakotuksesta esim. sisäisestä velvollisuuden tunteesta, tai jostakin muusta syystä, jonka luonteesta hän ei itse ole täysin selvillä, tai jos hänen toimintansa on toisten määräämä ja pakottama, silloin sanomme tätä hänen toimintaansa itsetiedottomaksi. Itsetietoiseksi toiminnaksi sanomme sitä vastoin sitä, että ihminen itse tietää, mitä tekee, että hän on toiminnassaan täysin vapaa olematta minkään sisäisen tai ulkonaisen tekijän pakottama. Me huomaamme kuitenkin vain ani harvoin toimintaa, joka on aivan vapaata. Ihmisen toiminta johtuu miltei aina jostakin pakotuksesta, jostakin välttämättömyydestä. Jokin osa hänen toiminnastaan voi olla vapaata, mutta useimmiten se on välttämättömyyden sanelemaa. Se välttämättömyys voi olla hänessä itsessään asuvaa halua. Vapaata ihmisen toimintaa on sangen harvoin, vaikka jokainen on jossakin suhteessa vapaa. Minä voin esim. aivan vapaasti päättää, että nostan tämän lasin ylös. Me voimme tehdä tällaisen erotuksen inhi-

millisen toiminnan suhteen, me voimme puhua itsetietoisesta ja itsetiedottomasta toiminnasta. Suurimmaksi osaksi on toimintamme itsetiedotonta, ainoastaan jokin pieni prosentti siitä on itsetietoista, mutta sen osuuden pitää kasvaa.

Mikä vastaa tätä okkultisessa tiedossa? Kaiken sen tiedon, jonka me ammennamme tuossa uudessa maailmassa, henkimaailmassa, tajunnan maailmassa, kaiken sen pitää tulla eläväksi meissä, muuten se jää itsetiedottomaksi. Me pyrimme siihen, että se tieto loisi itsensä meissä. Me emme muuta pyydä, kuin että maailma loisi itsensä meissä. Meillä ei ole valinnan varaa. Saatamme kyllä sanoa, niin kauan kuin emme tunne asiaa, että maailma ei voi luoda itseään meissä. Mutta päästäksemme tietoon meidän pitää tahtoa, että maailma loisi itsensä meissä.

Mutta kun me tulemme korkeimpaan, syvimpään lajiin okkultista tietoa, niin emme enää tyydy siihen, että koko maailma, ilmiömaailma, vaikuttaa meissä, vaan me tahdomme, että se, joka on kaiken takana, Jumala, loisi itsensä meissä. Me tahdomme, että se Jumala, joka on sisäisintä meissä, itse elämän syy, se, joka on kaikissa yhteistä, että se Jumala loisi itsensä meissä. Me tahdomme, että me tulisimme Itseksi ja että ihminen voisi olla tajuinen Itsestä. Se merkitsee, että ihmisen sisäinen Itse, joka on Jumala, loisi itsensä meissä. Ei sitä, että maailma heijastuisi meissä, vaan että Jumala loisi itsensä meissä ja että ihminen tulisi Luojaksi. — Kaikki viisaat ovat opettaneet, että ihmisen pitää etsiä Jumalaa ja Hänet löytää. Silloin vasta alkaa jumalainen elämä.

Nyt tahdomme luoda lyhyen yleiskatsauksen siihen ja verata teosofisten kirjojen tiedonantoja, joissa puhutaan puh-

distuksen tiestä ja vihkimyksen tiestä. Teosofisissa opeissa mainitaan nämä tiet ja sanotaan, että ihmisen pitää kulkea ensin puhdistuksen tie ja sitten päästä varsinaiselle tielle. Henkiset voimat vaikuttavat jo puhdistuksen tiellä, mutta vasta vihkimyksen tiellä ne tulevat ihmisessä täysin eläviksi. Puhdistuksen tie on valmistava osa ihmisen henkisessä kehityksessä, jolloin hän ei vielä tule itsetietoiseksi henkimaa-ilmassa, vaan elää fyysisessä päivätajunnassa. Se saa kyllä päivätajunnassa aikaan erinäisiä muutoksia, jotka vaikuttavat ihmisen henkiseen olemukseen, mutta vasta varsinaisella tiellä tulee henkinen elämä tietoiseksi hänen tajunnassaan ja muuttuu hänessä sitten itsetietoiseksi tieksi. Puhdistuksen tie tekee kyllä salassa muutoksia ihmisen korkeampiinkin käyttövälineisiin, tekee niissä valmistavaa työtä, mutta ihminen itse elää päivätajunnassa, koska hän ei ole vielä tietoinen muusta kuin fyysisestä maailmasta.

Puhdistuksen tiellä on kaksi ensimmäistä ominaisuutta, jotka pitää saavuttaa, intialaisin termein *viveeka* ja *vairaagja*. Viveeka on kyky erottaa todellinen epätodesta, ja vairaagja on välinpitämättömyys epätodellisesta. Nämä puhdistuksen tien kaksi ensimmäistä ominaisuutta vastaavat aivojen puhdistusta. Kun ihminen koettaa kulkea puhdistuksen tietä, niin hän näiden kahden ominaisuuden ohella harjoittaa aivojen puhdistusta ja tuota ensimmäistä näkemystä. Hänen kokemuksensa viveekasta ja vairaagjasta ovat laadultaan filosofiset. Ihminen, joka on saavuttanut nämä ominaisuudet, on etsinyt totuutta, ei ainoastaan älyllään vaan myös sielullaan ja sydämellään. Hänelle on selvinnyt, että elämä, olemassaolo on ikuinen; hän on päässyt tietoon jumalaisesta maailmasta. Viveekan ja vairaagjan harjoittaminen merkitsee itse asiassa sitä, että ihminen on oppinut tuntemaan jumalaa

sisässään, ja nyt hän tahtoo sitä toteuttaa sisässään, vaikka hän on vielä kiinni maallisessa, ohimenevässä elämässä. Ja kun hän on siinä kiinni, niin hän tuntee olevansa väsynyt elämäänsä. Nyt hän tahtoo voida kantaa elämänsä lahjaksi Mestarille, sillä hän tuntee sisässään, että hänen oma elämänsä ei ole mitään, vaan se on kuin taakka. Huomattava ominaisuus oppilaassa, joka kulkee puhdistuksen tiellä, on se, että hänen motiivinsa, vaikuttimensa ovat muuttuneet. Hän elää vain siksi, että Jumala tahtoo hänen elävän. Hän tahtoo, että hänen elämänsä on pyhitetty Jumalalle, että hän voisi elää Jumalan edessä, Kristuksen silmien edessä. Se on puhdistuksen tien ensimmäinen aste. Se vaikuttaa, että oppilas ei välitä tästä näkyvästä elämästä; hän on väsynyt elämään.

Sitten seuraa puhdistuksen tiellä nuo ns. kuusi hyvettä: *shaama*, ajatuksen hallinta; *daama*, toiminnan hallinta, *uparati*, rauha ja tyyneys; *titiksha*, kärsivällisyys; *samaadhaana*, mielen keskittäminen yhteen asiaan, ja *shraddha*, usko; ja nämä vastaavat kuutta astetta henkisessä tiedossa. Nämä kuusi hyvettä auttavat ihmistä voittamaan pahaa itsessään. Kun hän harjoittaa näitä ominaisuuksia, niin hän huomaa, että se on hänen oma pahuutensa, joka estää häntä elämästä Jumalan edessä. — Kuinka esim. pahat ajatukset voisivat elää Jumalassa? — Sentähden ihmisen pitää harjoittaa kuutta hyvettä, ja se merkitsee, että hänen pitää osata hillitä ajatuksiaan ja tunteitaan, tulla kärsivälliseksi elämän kokemuksissa. Näitä hänen pitää oppia. Hänen pitää oppia vakavasti ajattelemaan, sillä muuten hän ei voi oppia hillitsemään sanojansa ja toimintaansa. Hänen pitää oppia voittamaan pahaa. Hän ei opi voittamaan pahaa itsessään, ellei hän osaa ajatuksiaan valvoa ja hillitä. — Ihminen ei opi

liikkumaan näkymättömässä maailmassa, ennenkuin hän on kohdannut ns. kynnyksenvarjijan ja voittanut sen. Kynnyksenvarjija on se oma paha, joka häntä kohtaa, ja hänen on se voitettava. — Valmistavalla tiellä hänen pitää oppia ja kehittää kuutta hyvettä, että hän oppisi voittamaan pahaan itsessään.

Neljäs aste tällä valmistavalla tiellä on *mumuksha*, vapautuksen eli pelastuksen kaipuu, ja vasta silloin esiintyy se okkultisen tiedon kohta, jolloin ihminen saattaa ymmärtää luovaa tietoa, ja jolloin henkimaailma alkaa itse kertoa hänelle salaisuuksiaan.

Ihmisen pitää aina oppia syventymään itseensä. Samaadhaana on sitä, että hän oppii hillitsemään ajatuksiaan, ja että hän osaa mietiskellä. Hän ottaa tutkiakseen jonkin asian, ja hänen pitää osata sitä miettiä, siihen vaipua ja syventyä, niin että se tulee hänelle selväksi. Sitten vasta asia rupeaa itse kertomaan itsestään, itse paljastaa itsensä. Ihmisen pitää osata mietiskellä niin, että asia itse vähitellen selittää itsensä. Tämä mietiskelytyö kehittää itsestään shraddhaa, uskoa eli luottamusta. Ihmisessä kehittyä usko ja luottamus siihen, että mestareita on ja että tietoa on. Tästä kehittyä *mumuksha*, vapautuksen kaipuu, se, että ihminen tahtoo päästä vapaaksi kaikesta harhasta, tahtoo olla vapaa.

Ihmiselle tulee niin voimakas halu totuuteen, että on aivan kuin hänessä jotakin murtuisi, katkeaisi; hän ei jaksaa olla olemassa, ellei hän pääse totuuden tietoon. Hänen pitää saada tietää, mikä on totuus.

Tämä kaikki on vielä valmistavaa tietä. Ja valmistavan tien huippu on se, että totuuden kaipuu tulee niin voimakkaaksi, ettei mikään voi sitä vastustaa. Ihminen aivan murtuu itse rikki sielunsa. Ja silloin häntä sellaisen sielullisen

ponnistuksen jälkeen odottaa valaistus, joka vie vihkimyksen. Valmistava tie päättyy vihkimykseseen, ja se merkitsee, että ihminen ensi kerran pääsee tietoon siitä, että on olemassa jotakin tosiolevalaista, pääsee sitä tuntemaan ja tietämään.

Ensimmäisessä vihkimyksessä ihminen pääsee tajuamaan henkimaailmaa, ja se vastaa tuota ensimmäistä okkultisen tiedon lajia, josta oli aikaisemmin puhe. Toinen kohta okkultisessa tiedossa on, että ihminen oppii liikkumaan henkimaailmassa ja valitsemaan havaintojaan, ja se vastaa toista vihkimystä. — Ensimmäinen vihkimys koskee oikeastaan fyysistä maailmaa, ja se merkitsee, että ihminen tässä fyysisessä tajunnassaan tulee tietoiseksi jumalaisesta henkimaailmasta. — Toinen vihkimys on sitä, että ihminen astuu ulos itsestään henkimaailmaan itsenäisenä kansalaisena. Hän astuu siihen ja elää siinä mukana. Kolmannessa vihkimyksessä, joka on mentaalinen vihkimys eli neron vihkimys, ihminen saavuttaa luovaa tietoa näkymättömästä maailmasta. Silloin hän pääsee yhteyteen tämän maailman kaikkien salaisuuksien kanssa.

Tässä meidän on huomattava, että kun puhutaan kolmannelta vihkimyksestä neron vihkimyksenä, niin se on heijastus siitä totuudesta, että ihmiskunnan suuret nerot, suuret taiteilijat ovat ihmisiä, jotka ovat ottaneet todellisia vihkimyksiä. Ei neron inspiraatio ole leikin asia. Ei se ole perinnöllinen asia eikä riipu Jumalan armolahjasta, vaan se riippuu siitä, että tuo ihmissielu on niin paljon ponnistanut ja kokenut, että on päässyt henkisen elämän tietoon, että maailma itse kertoo hänelle sisältönsä. Jos hän kulkee vaikka jollakin niityllä tai katselee metsän puita, niin ne kertovat hänelle asioita, ne paljastavat hänelle sisältönsä. Se on

okkultista tietoa. Se on kykyä kuulla, mitä luonto ihmiselle kertoo. Ja se kyky riippuu siitä, että hän on suunnattomasti ennen ponnistanut, suunnattomasti etsinyt totuutta, niin että hän nyt on saavuttanut kyvyn, jonka avulla hän osaa kuunnella luonnon kieltä.

Neljäs vihkimys eli ensimmäinen suuri vihkimys on sitä, että Jumala luo itsensä ihmisessä, että ihmisessä paljastuu Jumala uudestaan. Se on arhat-vihkimys, jolloin hänet nostetaan ristille. Se on ristiinnaulitsemisen vihkimys, jossa ihminen okkultisesti katsoen kuolee. Se on okkultisen tiedon apoteosi, riemuvoitto. Se on sitä, että ihminen tulee Kristukseksi, niin että hän voi aina elää Kristuksessa, mutta kuitenkin niin kuin Paavali sanoo: ”minä elän, en kuitenkaan minä, vaan Kristus elää minussa.” Se merkitsee, että ihminen on luopunut omasta persoonallisesta minästä, kuollut, ja Kristus on astunut tilalle. Se on korkein muoto okkultista tietoa, mistä me olemme tässä puhuneet. Kun tämä tila on saavutettu, niin Jumala elää ihmisessä. Kun ihminen on saavuttanut tämän tilan, että Jumala hänessä elää, että Kristus on syntynyt — eikä yksin niin, että Kristus on syntynyt vaan myös, että Kristus jatkuvasti elää ihmisessä — niin voimme sanoa, että silloin alkaa aivan uusi tiedon taival. Nyt alkaa ihmiselle sellainen tiedon elämä ja sellaiset tiedon mahdollisuudet, jotka nostavat hänet Kristuksen miehuuteen ja Kristuksen täydellisyyteen, jotka nostavat hänet Kristus-vihkimykseen, jolloin hän tulee yhdeksi Logoksen kanssa. Tiedämme, että hänet on silloin nostettu mestari-vihkimykseen, joka on niin korkea, että yleensä kuluu seitsemän ruumistusta, ennenkuin arhat-vihkimyksen ottanut voi ottaa mestari-vihkimyksen, vaikka hän on jo kuollutkin pois persoonallisuudestaan ja elää ihmiskunnan hyväksi. Tämä on varsi-

naisella vihkimysten tiellä kulkevan ihmisen tunnusmerkki, samoin kuin valmistavalla tiellä on omat tunnusmerkinsä.

Ensin ihminen elää itseään varten, ja sitten hän alkaa elää ihmiskuntaa varten, kaikkia ihmisiä varten. Ensimmäinen heijastus tästä on tuo valmistavan tien alussa esiintyvä väsymys elämään, jolloin ihminen ei jaksa puuhata yksinomaan itseään varten. Hän tahtoo työskennellä toisia varten. Valmistavalla tiellä hän voi vielä erehtyä joskus tekemään laskelemia yksinomaan itseään silmällä pitäen, mutta ensimmäisessä vihkimyksessä tämä uusi elämän käsitys tulee niin selväksi, ettei hän enää voi erehtyä, vaikka hän saattaakin vielä olla heikko ja puutteellinen sen käytäntöön soveltamisessa. Hän ei voi erehtyä perustarkoituksesta; hän ei voi erehtyä elämän perusasiassa, nimittäin palvelako vai ei? Hän on lupautunut palvelemaan ikuisesti ihmiskuntaa, palvelemaan Jumalaa. Erehtyä hän voi, kun on kysymys esimerkiksi keinoista, mutta vasta sitten, kun ihminen on ottanut neljännen vihkimyksen, hänelle alkaa kokonaan uusi elämä.

Harjaantunut selvänäkö

Selvänäkö on monimutkainen, vaikea probleema; sen tietää jokainen, joka vähänkin on kokenut tätä asiaa tai ollut sen kanssa tekemisissä. Selvänäkööhän sanotaan välistä uudeksi aistiksi, kuudenneksi aistiksi. Välistä taas nimitetään sitä jonkinlaiseksi yliaistiksi. Myös sanotaan, että selvänäkevä ihminen näkee toisen ihmisen sielun, jopa hänen henkensä, ja voi tutkia toista ihmistä aivan tämän sisimpään ytimeen asti.

Kun tällaisia määritelmiä annetaan, ymmärrämme, että kysymys on todella vaikea, sillä tuskinpa me tahtoisimme myöntää, että ihmisen henkinen olemus, hänen minuutensa sielullisena olentona olisi jotakin, joka olisi aistimellisesti havaittavissa, että se olisi aineellinen olio. Silloin jääme kysymään, mitä selvänäkö on, jos sen avulla voidaan havaita asioita, jotka eivät ole tavallisin aistein havaittavissa. Ja toiselta puolen puhutaan, että selvänäön avulla havaitaan juuri asioita, jotka itsessään ovat ilmiöitä, vaikkakin yliaistisia ilmiöitä. Sanotaan, että selvänäkevä ihminen voi nähdä toisen ihmisen auran eli värikehän ihmisen ympärillä, jolloin on kysymys aistimellisistä ilmiöistä. — Silloin selvänäkö olisi uusi aisti, kuudes aisti.

Kun sanotaan, että selvänäöllä voidaan nähdä esim. seinien lävitse, silloin voimme ymmärtää, että se on jonkinlainen aisti. Mutta jos selvänäöllä nähdään, onko toinen ihminen hyvä vai paha, onko hän tietyn kehityksen kautta kulkenut, silloin taas meistä tuntuu, että se on jotakin, joka

havaitsee aineettomia asioita. — Silloin me kysymme, mitä selvänäkö oikeastaan on? — Tämä on monimutkainen ja vaikeatajuinen probleema. Ja jos nyt tahdomme sitä yrittää selvittää ja analysoida, se tapahtuu parhaimman kykymme mukaan, mutta se ei ole mikään tyhjentävä esitys.

Koska selvänäköä sanotaan uudeksi aistiksi, kuudenneksi (ja seitsemänneksi) aistiksi, jolloin se siis rinnastetaan ihmisen tunnettuihin aisteihin, on hyvä, että ensin katselemme tätä kysymystä aistien kannalta, vähän ajattelemme näitä meidän tunnettuja aistejamme.

Meillähän on, niinkuin yleensä sanotaan, viisi aistia. Nykyaikainen psykologi voi puhua muistakin aisteista; hän ottaa silloin lukuun kaikki aistimukset ihmisen organismin yhteydessä, mutta ei tuo suoranaisesti mitään uutta esiin. Siksi on yleensä pysytty siinä, että ihmisellä on viisi aistia, jotka ovat: näkö-, kuulo-, tunto-, maku- ja hajuaisti. Nämä viisi ovat erilaiset toiminnaltaan, ja sentähden me puhumme näistä viidestä aistista. Me myös tiedämme, että vanhoista ajoista alkaen vanhojen traditioiden mukaan nämä viisi aistia on aina yhdistetty eri elementteihin luonnossa. On puhuttu neljästä elementistä: maa, ilma, vesi ja tuli ja sitten viidenestä, joka on salaperäisempi, nim. eetteri. Me tiedämme, että nämä meidän aistimme on rinnastettu elementteihin sillä tavoin, että maata vastaa hajuaisti, vettä makuaisti, ilmaa tuntoaisti, näköaistia tuli ja kuuloaistia eetteri.

Nythän meille heti, kun ajattelemme näitä vastaavaisuuksia, korrespondenseja, pistää silmään, että niillä on jonkinlainen looginen yhteys. Kun sanomme esim. että maku on veden kanssa yhteydessä, niin huomaamme, ettei mitään makua voi olla ilman kosteutta. Jos panemme kuivan kappaleen suuhun, ei siinä ole mitään makua, ennen kuin siihen

tulee kosteutta, jota vastoin haju on maan eli kiinteän aineen kanssa yhteydessä. Me sanomme, että haju on nähtävästi ilman kanssa yhteydessä — me puhumme kaasuista — mutta jos me pistämme vaikka puukappaleen suuhun, on sillä jokin maku, ja se on enemmän kuin hajua. — Tunto on ilman kanssa yhteydessä, — vaikka sanomme, että tunto tulee selvimmin esille, jos meillä on aineellinen kappale. Mutta me tiedämme, että me tunnemme myös kylmän ja lämpimän. — Näkö on yhteydessä tulen eli valon kanssa; se on niin selvä asia, ettei siitä tarvitse puhua. — Mutta salaperäisemmältä kuulostaa, kun sanomme, että kuulo on yhteydessä eetteriin. Vanhat kansat yhdistäessään kuulon ja eetterin olivat totuutta lähellä, sen huomaamme siitä, että kuulolla ja kuulemisella on syvempi sisältö. Sillä kuinka me voisimme ajatella pelkkää kuulemista, kun puhumme esim. musiikista? Jos musiikki olisi vain ilma-aaltojen vaikutusta meidän korviimme, niin kuinka ymmärtäisimme musiikkia, sillä sehän on ennen kaikkea sielukasta. Ne ilma-aallot, jotka panevat meidän korvamme värähtelemään, ovat niin sielukkaita, että kysymme, kuinka me ihmiset voisimme luoda sellaisia ilma-aaltoja, ellei kuulo olisi meissä kuin sangen salaperäinen sisäinen aisti?

Jos kysytte keltä säveltäjältä tahansa, hän sanoo, että hän kuulee nuo sävelet itse ensin. Jos hän säveltää laulun, ei hän ajattele, että hän panee ilma-aaltoja värähtelemään, jotka ovat niin ja niin pitkiä, eikä niin, että hän ajattelee asettaa tunnetta tai ajatusta ilma-aaltoihin, vaan hän kuulee sisänsään taivaallista musiikkia, kun hän kuulee esimerkiksi jonkin laulun laulettavan. Se vaikuttaa hiljaisuudessa, toisella tasolla; sitten hän tuo sen esille täällä. Kaikki soittimet ovat epätäydellisiä; ne eivät saa esille sitä, mitä hän kuulee, sillä

hän on kuullut paljon hienompia ääniä. Hän voi esim. kuulla c:n ja d:n välillä kolme ääntä, eikä kaksi. Kun hänellä on tarkka musiikkikorva, hän kuulee paljon enemmän ääniä sisässään kuin mitä hän saa fyysisesti esille. Ne ovat kuuloaistimuksia, ja ne ovat tekemisissä muun elementin kuin ilman kanssa, koska hän ei saa esim. viulusta sellaisia ääniä, kuin hän tahtois. Sentähden me voimme tajuta ainakin järellämme, että kuulo on aistina tekemisissä jonkin muun elementin kuin ilman kanssa.

Okkultinen teoria on se, että meillä on oikeastaan vain kolme aistia, jotka sitten ilmenevät myöhemmin seitsemänä aistina. Tällä hetkellä ihmisellä on viisi aistia, mutta hänellä tulee olemaan seitsemän, ennen kuin hän on fyysisesti täydellinen ihminen. Mutta nämä seitsemän aistia ovat muunnoksia kolmesta pääaistista, jotka ovat näkö, kuulo ja tunto. Ne ovat kolme alkuperäistä aistia. Haju- ja makuaisti ovat jo jonkinlaisia muunnoksia näiden toisten aistien välillä. Sekä maku- että hajuaisti ovat selvästi tekemisissä tunnon kanssa. Makua ei voisi ajatella ilman tuntoa, ja hajua ei myöskään voisi ajatella ilman sitä, sillä jotta voisimme jotakin haistaa, täytyy sen koskettaa meidän hajuhermojamme. Haju ja maku ovat täten ainoastaan tunnon erilaisia differentiaatioita, muunnoksia.

Tästä me voimme ymmärtää, että koska meillä tulee olemaan seitsemän aistia — seitsemän on luonnon perusluku, kaikki viisaat ovat huomanneet sen — niin voimme ilman muuta ymmärtää, että ne kaksi aistia, mitkä tulevat kehittymään, eivät myöskään ole mitään uusia, primäärisiä aisteja, vaan jonkinlaisia muunnoksia näistä pääaisteista. Ja jos me tartumme vanhaan tunnettuun esimerkkiin, niin me huomaamme, että sellainenkin aisti kuin hajuaisti, on aivan

hyvin voinut vaikuttaa okkultiselta, salaperäiseltä silloin, kun se ei vielä ollut kaikissa ihmisissä kehittynyt, vaan ainoastaan joissakin. Ajatelkaamme esimerkkinä, että Atlantiksessa, jolloin ei vielä hajuaiastia ollut, oli muutamia lapsia jossakin metsikössä, jossa he eivät olleet ennen käyneet. Yksi noista lapsista, pieni tyttö, on sillä tavoin kehittynyt, että hänellä on jo vähän tätä hajuaiastia. Toiset eivät mitään siitä tiedä. Tuo pieni tyttö sanoo siis, kun he istuvat nurmikolla: ”Oi, kuinka täällä jossakin on kauniita ruusuja!” — Toiset sanovat: ”Ei täällä ole mitään ruusuja.” — ”On varmasti.” — ”Mistä sinä sen tiedät?” — ”Minä tiedän ja näen sen nenälläni.” — ”Mitä hullua puhetta tuo on, nähdä ja tietää nenällään?” — Ja toiset lapset eivät ottaneet sitä uskoakseen. He läksivät kävelemään, ja erään kallion takana kaikki huomasivat ruusuja. Silloin he ihmettelivät, että tuo tyttö sen tiesi, sillä ei hän ollut siellä ennen käynyt enemmän kuin toisetkaan lapset.

Tämä hajuaiasti silloin vaikutti epäilemättä okkultiselta aistilta, yliluonnolliselta kyvyltä. Kun se tapahtui aikaihmis-ten kesken, pidettiin sitä humbugina, ja sellainen ihminen leimattiin petturiksi. Sanottiin, että hän oli ennakoita ottanut selvää siitä asiasta, josta hän nyt oli tietävinään.

Me tiedämme, että meidän aikanamme on ihmisiä, joita sanotaan selvänäkeviksi. He voivat tietää asioista, joista he eivät ole saaneet tietoa tavallisten fyysisten aistien välityksellä. Me pidämme heitä petteureina tai yliluonnollisina olentoina. — Kertomani pieni esimerkki osoittaa meille, ettei asia ole yliluonnollinen, vaan että se on jotakin ennustusta. Kun sade alkaa, tulee muutamia pisaroita ensin — kun uusi aisti kehittyy, se ensin kehittyy muutamissa.

Tarkastakaamme ensin, missä järjestyksessä ne aistit, mitkä meillä nyt ovat, ovat kehittyneet okkultisten tietojen mukaan. Me tiedämme, että ihmiskunnan mennyt historia on jaettu viiteen juurirotuun. Ensimmäisessä juurirodussa, jolloin ihminen eli eetteritasolla, kehittyi kuulo, toisessa tunto, kolmannessa näkö, neljännessä maku- ja tässä viidennessä hajuaisti. Kuudennessa juurirodussa tulee kehittymään kuudes ja seitsemännessä seitsemäs aisti. Ne, jotka ovat tutustuneet okkultismiin, tietävät, että tämä meidän aineellinen, fyysinen maailmamme on jaettu seitsemään tasoon tai toisin sanoen: aineellisuus ilmenee seitsemässä erilaisessa koostumustilassa. Ensin on tämä kiinteä aine, maa, seuraava on vesi, kolmas on ilma eli kaasumainen tila. Sitten tulee neljäs, joka jo on eetteriä, valoeetteriä, joka on tekemisissä meidän silmiemme kanssa. Sitten tulee yhä korkeampia eetterejä, joita on kaikkiaan neljää lajia.

Kun me ajattelemme ihmiskunnan rotuja ja aistien kehitystä niiden aikana, niin huomaamme, että nämä aistit ovat kehittyneet juuri sillä tavoin, että silloin on ihmiskunta laskeutunut kuin alas ja tullut tänne alimmalle tasolle ja nyt taas on nousemassa siitä ylöspäin. Sillä aina, kun on seitsemästä kysymys, niin on kolme toisella puolen, neljäs on alin ja kolme taas toisella puolen. Kehitys käy spiraalissa; me olimme neljännessä juurirodussa kaikista alimmassa, nyt olemme nousemassa. Nyt on kehittynyt hajuaisti, kuudennessä juurirodussa tulee kehittymään kuudes aisti ja seitsemännessä seitsemäs. Ovatko ne aistit aivan olemattomia vielä? — Eivät. — Tietenkin ihmisen organismissa ovat aina mahdollisuudet jo olemassa, ja muutamissa ihmisissä voivat ne olla kehittyneitä. Minä en luonnollisesti osaa sanoa, mitkä niiden aistien nimet tulevat olemaan ja kuinka

ne ilmenevät kehollisina aisteina. Me voimme ainoastaan tehdä jonkinlaisia päätelmiä havaintojen ja kokemuksen nojalla. Me emme tiedä sitäkään, missä määrin ne meissä tulevat kehittymään. Meidän koko tietomme niistä tulevista uusista fyysisistä aisteista on siis etupäässä johtopäätöksiä, jotka perustuvat empiirisiin havaintoihin ja kokemuksiin.

Jos tahtoisimme kuvitella kuudetta fyysistä aistia, silloin sanoisimme, että se on aisti, joka on muunnos näistä edellisistä aisteista. Se on samalla niiden koostuma, mutta samalla se myöskin on antanut ylivallan jollekulle tietylle aistille, korostaa jotakin tiettyä primääristä aistia. Mehän voimme maku- ja hajuaistista sanoa, että ne enemmän korostavat tuntoa, mutta niihin sisältyvät muutkin aistit, varsinkin näkö, koska meidän mielikuvituksessamme tulee jokin kuva hajun ja maun yhteydessä, varsinkin hajun yhteydessä vielä selvemmin, kuten näimme edellisestä atlantilaisesta esimerkistä. Meidän sisäisten silmiemme eteen tulee kuva siitä, joka voi tuollaisen hajuaistimuksen lähettää.

Tämä kuudes aisti korostaa erityisesti näköä ja seitsemäs taas tulee korostamaan kuuloa, vaikka ne kokoavat toisiakin aisteja itseensä. Kuudes korostaa siis näköä, mutta se on kuitenkin uudenlainen fyysinen aistimus. — Mutta mitä sillä aistitaan? — Mad. Blavatsky sanoo Salaisessa opissa: nämä uudet aistit erityisesti tekevät selväksi ihmiselle sen, että aine ei ole tiivistä, vaan että sen lävitse voi nähdä. Kuudes aisti tulee siis olemaan sen laatuinen, että se on tietoa, aistimista asioista, joita ei voi näillä viidellä aistilla havaita. Sanokaamme esimerkki. Ihminen, jonka kuudes aisti on toimivana, tietää ja tuntee ilman muuta, kun hänelle vihamielinen olento on läheisyydessä, vaikkei hän sitä näe. Jos tuo olento on hänelle ennestään tuttu, silloin samalla, kun

hän tietää sen, hänen silmiensä eteen tulee kuva siitä olen-
nosta, mutta jos hän ei ole sitä ennen tuntenut, voi tulla
väärää ja hullunkurisia kuvia. Myöskin tämä voi olla enem-
män vain ”sympaattista”: hän aavistaa edeltä käsin, että
hyvä ystävä tulee hänen luokseen, tai että hän tulee kohtaa-
maan jonkun henkilön, joka vaikuttaa häneen sympaattisesti,
tai hänelle tulee tapahtumaan jotakin hyvää.

Tämä on nyt profetallinen kyky, ja kuitenkin se on fyy-
sistä aistimusta. Se koskee silloin asiaa, joka lähestyy, joka
todellisuutena jo on olemassa, vaikkei ole kohdannut asian-
omaista henkilöä. Tällainen on tuo kuudes aisti oleva. Tässä
on korostettu silloin paitsi näköä, myöskin hajua. Tieteelli-
sesti tullaan luultavasti selittämään, että se on hajuaisti,
samanlainen kuin koiralla on. Niillähän on sympaattinen
hajuaistimus eli vainu esim. niiden isännästä. Koirilla on
siis jonkin verran tätä kuudetta aistia, ja samantapainen
aisti tulee siis olemaan ihmisillä, mutta se ei silloin rajoitu
vain epämääräisiin tuntemuksiin; siihen tulee sisältymään
esim. aivan selviä näköhavaintoja.

Ihminen voi siis saada tuollaisen aistimuksen, joka ilmenee
hänelle näkemisen muodossa asiasta, joka tapahtuu jossakin
muualla sillä hetkellä. Se riippuu siitä, ettei aine ole tiivis
ja läpitunkematon. — Kaikki meidän aistimuksemme eivät
ole muuta kuin tämän aineellisuuden aistimista eri muo-
doissa. Siis uudet aistit tulevat tarttumaan tähän aineeseen
uudella tavalla, vetämään enemmän esille siitä, mitä siinä
on. Siis tällä uudella kuudennella aistilla ei tule olemaan
seiniä, esteitä siinä merkityksessä kuin meidän nykyisellä
näöllä, kuulolla, tunnolla jne. — Kuulohan on jo nyt vähem-
män rajoitettu kuin näkö, sillä me voimme esim. kuulla, mitä
seinän takana tapahtuu, vaikka emme näe. Kuulo on siis jo

nyt salaperäisempi aisti. — Kuudes aisti varsinkin tulee repimään meidän silmiemme edestä monta tällaista esirippua, jotka peittävät meiltä niitä asioita, jotka täällä tapahtuvat.

Samaan tapaan tulee sitten seitsemäs aisti vaikuttamaan, mutta uuteen suuntaan sekin. Se tulee olemaan minun käsittääkseni sängen merkillinen ja ihmeellinen aisti. Se korostaa enemmän kuuloa, mutta muutkin aistit ovat sen yhteydessä. Tahtoisin sitä kuvata muutamain sanoin. Nykyisin me ihmiset olemme eri tavoin lahjakkaita tässä suhteessa, jota nyt tarkoitan. Toinen ihminen on kovin hidas, kun hän joutuu jonkin tietyn asian eteen tässä elämässä; hän on hyvin hidas tietämään, mitä hänen pitää tehdä. Mehän tiedämme, että kuta hitaampi, hiljaisempi ihminen on, sitä vaikeampi on hänen tietää, miten menetellä, kun sattuu jotakin odottamatonta. Sentähden me sanomme ihmisestä, joka tietää joka tilanteessa miten menetellä, että hänellä on valppautta, vireyttä, jota ruotsalainen sanoo: ”sinnesnärvaro”; hänellä on kaikki aistit mukana, hereillä. Ja me tiedämme, että nykyaikana on ammatteja, joissa tätä kykyä erikoisesti tarvitaan. Ei esim. kukaan voi olla hyvä sotilas, jollei hänellä ole tätä nopeata päättämiskykyä. Ei myöskään voi olla hyvä liikemies, ei kukaan amerikkalaisista miljoonamiehistä ole tullut rikkaaksi ilman tätä kykyä. Ja jos ajattelemme ihmistä, joka on vaarallisessa toimessa, tiedämme, että hänellä täytyy olla kylmäverisyttöä. Joka on kulkenut tervaveneessä Oulunkoskea alas, tietää, kuinka perämiehen täytyy olla kylmäverinen, jännittynyt, konsentroitunut, sillä jos hän hetkeksi ajattelee muuta, olisivat kaikki pyörteissä. Se on jännittävimpiä matkoja, mitä ihminen voi tehdä, sillä kaikkien henki on silloin tuon merkillisen, miltei jumalaisen olennon käsissä,

joka istuu perässä, ja jota kukaan ei saa puhutella. — Se on ihmeellistä ja siinä täytyy olla tuota ”sinnesnärvaroa”.

Nyt sanoisin, että tämä seitsemäs aisti, mikä ihmiselle tulee kehittymään, on tieto siitä, miten kussakin tilanteessa pitää menetellä, silmänräpäyksellinen tieto, joka tulee kuulohallusinaation muodossa. Jos sattuu sellainen ihmeellinen asia, ettei voi järjen avulla tietää, mitä tekisi, niin tämä aisti sanoo: tee niin ja niin. Mehän tiedämme, että on sellaisia tilanteita, joissa meidän järkemme ei sano mitään, vaan eräänlainen aistimellinen havaintomme sanoo, mitä pitää tehdä. Sellaisia ovat esim. äkilliset vaarat. Jos niissä pitäisi pelkän järjen ja ajatuksen avulla tietää, mitä pitää tehdä, ei siitä tulisi mitään; vaan meidän aistimme neuvovat silloin meitä. Tämä seitsemäs aisti tulee olemaan sellainen, että me sen avulla heti tiedämme, miten menetellä, ja se tulee erikoisemmin ilmenemään kuulona.

Kuudes aisti siis korostaa näköä, seitsemäs lähinnä kuuloa. Voimme sanoa, että kuudes on sympaattinen aisti ja seitsemäs toiminnan aisti. Nämä ovat vain eräitä nimityksiä, joita me nyt voimme keksiä.

Nämä ovat kaikki silloin suorastaan fyysisiä aisteja. Mutta ne ovat kuitenkin merkillisiä toisessakin suhteessa. Sillä kun ajattelemme tuota kaarta, jossa kehityksemme kulkee, niin huomaamme, että kuudennessa ja seitsemännessä nousemme aivan huippuun, siihen, mistä läksimme. Meille on silloin paljastunut tämä fyysinen maailma sekä näkyvässä että näkymättömässä muodossaan. Nyt se ei ole meille vielä kokonaan avoin, mutta silloin se tulee paljastamaan yhä enemmän kokoonpanoan ja salaisuuksiaan. Ja kun me sillä tavoin olemme läpikäyneet tämän fyysisen maailman, silloin on

meidän tajuntamme aivan kuin luonnostaan jo joutunut kosketuksiin toisen tason eli maailman kanssa.

Nyt on huomattava, että tämän fyysisen maailman salaisuudet sen näkymättömässä puolessa ovat paljon lukuisamat kuin mitä tämä fyysinen maailma nyt tarjoaa näkyvässä muodossaan. Näkymättömän, siis voisimme sanoa, eetterimaailman todellisuudet ovat kovin lukuisat. Ja kun ihmisessä kehittyvät nämä uudet aistit, hän tulee paljon selvemmin kuin tällä hetkellä kokemaan niitä todellisuuksia, jotka ovat tämän fyysisen maailman näkymättömässä puolessa. Mitä esimerkiksi? — Esim. sen todellisuuden, että vainajat ovat aina jonkin aikaa tässä fyysisessä maailmassa, ennen kuin siirtyvät varsinaiseen kuolemanjälkeiseen tilaan. He ovat vielä tässä eetterissä, ilmapiirissä, ja heillä on fyysinen keho, vaikka se on eetteristä koostunut. Se on kyllä aivan pelkälle fyysiselle näölle näkymätön, mutta hyvin vähän tarvitaan, että se tulisi näkyväksi fyysisille silmille. Onhan paljon ihmisiä, jotka ovat nähneet vainajia. Silloin ei ole tarvittu muuta, kuin että se henkilö, jolle hän tahtoo näyttäytyä, on vähän hiljentyneessä tilassa, istuu yksin tai lepää vuoteessa. Näin on helpompi, vaikka on tapauksia, jolloin ei sitäkään ole tarvittu. Silloin tuollainen vainaja voi näkyä, sillä hän on puettu fyysis-eetteriseen kehoon. Hän on entisensä näköinen, tavallisesti sen näköinen, kuin oli kuollessaan. Se on jonkinlainen ajatuskuva hänestä, voimme sanoa.

Vaikka vainajat ovat jo tuonelassa, astraalitasolla, voivat he sieltäkin päin vielä pyrkiä tänne. Silloin tarvitaan meedio, ihminen, jossa nämä kuudes ja seitsemäs aisti ovat jo alkaneet herätä, varsinkin kuudes aisti. Hän on ihminen, jonka eetterikeho on muodostunut sellaiseksi, että siinä on jo

kehittynyt kuudes aisti, vaikkei se ole täysin kehittynyt näkyvässä fyysisessä kehossa. Mediumi on ihminen, jonka kehossa eri aineelliset koostumat, eri ainetilat, ovat löysästi kiinni toisissaan. Vainaja tulee hänen luokseen ja pyrkii hänen kauttaan ilmenemään tässä fyysisessä maailmassa. Hän saa aivan kuin ainetta itselleen tuolta mediumilta, sellaista ”ektoplasmaa”, niin että hän voi tehdä itsensä kuultavaksi, nähtäväksi ja kosketeltavaksi. Meedio lainaa niin paljon ainetta omasta kehostaan, että hän on voinut tulla vaikka puolet kevyemmäksi, kun on punnittu; ja hänen on täytyntä antaa myös kaasumaisia, juoksevia ja kiinteitä aineita, sillä eetteriaineethan eivät paina mitään. Näöltäänkin meedio on kutistunut silloin hyvin pieneksi. — Tällainen vainajan ilmestyminen täytyy tapahtua verraten pian kuoleman jälkeen, sillä hänen täytyy olla lähellä tätä maailmaa ja hänen kiinnostuksensa vielä täällä.

Tämä kaikki johtuu tuosta kuudennesta aistista. Ja se kuudes aisti ja se kehon koostumus, mikä meillä tulee olemaan, asettaa meidät yhteyteen fyysisen maailman näkyvämmän puolen kanssa. — Ihminen, jossa tämä aisti kehittyy, alkaa havaita olentoja, joita toiset eivät näe. Ne eivät ole vain vainajia, vaan hän näkee myös tonttuja, vedenneitoja, syldifejä ilmassa, salamantereita tulessa ym. Hän näkee siis luonnonhenkiä, joille meidän aikamme tiedemiehet tietenkin nauravat. Mutta meidän ei tarvitse muuta kuin perehtyä vanhojen kansojen traditioihin, niin tiedämme, että kaikki vanhat kansat ovat puhuneet luonnonhaltioista. Suomen kansa on ollut erittäinkin niiden kanssa tekemisissä, ja vielä tänä päivänä on meillä tietäjiä, jotka ovat vakuuttaneet luonnonhaltioiden olemassaolosta.

Sitten me tiedämme, että tämä kuudes aisti voi antaa meidän havaita väri-ilmioita ihmisten, eläinten ja esineiden yhteydessä. — Nyt silloin on huomattava, että tällä hetkellä, jolloin selvänäkevät ihmiset ovat poikkeuksia, heidän aistimuksensa saattavat olla erilaisia. Jos saamme kaksi tuollaista selvänäkijää katselemaan kolmatta henkilöä, niin — varsinkin, jos he ovat eri piireistä, eivät tunne toisiaan — kun he katselevat tuota kolmatta, he näkevät eri tavoin. Toinen sanoo: ”Minusta punainen on hänessä pohjasävel, toinen voi sanoa: ”minä näen vihreää”. Ja me ihmettelemme, että mitä tämä on? — Tieteelliset tutkijat tulevat sanomaan, että se on humbugia. — Mutta sitä se ei ole. — Näiden selvänäkevien aistimukset ovat kyllä todellisia aistimuksia, mutta he kuvaavat niitä eri tavoin, ja se riippuu siitä, etteivät he ole harjaantuneita; heidän uusi, kuudes aistinsa on vielä niin kehittymätön. Ja jos me kysymme heiltä vielä, mitä se heihin vaikuttaa, silloin toinen voi sanoa: ”Se vaikuttaa minuun, niin kuin tuo ihminen olisi oikein järkevä ihminen.” Hän on nähnyt punaisen värin. ”Oi” sanoo se, joka näki vihreää: ”ei hän ole niinkään järkevä, hän on intohimoinen ihminen.” — Ja taaskin me joudumme yhtä ymmälle, kunnes huomaamme, että noiden selvänäkijöiden aistimukseen sisältyy juuri tuon kuudennen aistin erikoinen pääomaisuus, se, että se on sympaattinen aisti. Siihen sisältyy jonkinlainen omatunto, ja silloin me ymmärrämme, että tuntemus toisesta ihmisestä vaikuttaa siihen. Jos minä luulen itse olevani järkevä ihminen, vaikka todellisuudessa elän hyvinkin tunteissani, sanon toisesta ihmisestä, jolla myös on voimakas tunne-elämä, että hän on järkevä ihminen; hän tietää, mitä tekee. Samanlaiset ihmiset kuin me itse olemme, ovat meistä aina järkeviä ja hyviä.

Kuudes aisti on vielä toistaiseksi alkuperäinen ja sen pitää kehittyä. Sentähden me tulemme siihen, että kaikkia aisteja voidaan ja täytyy kehittää. Varsinkin juuri silloin, kun ne ilmaantuvat vain aavistuksina siitä, mitä tulee tapahtumaan koko ihmiskunnalle. On siis tärkeää, että niitä kehitetään ja jalostetaan, muuten ne voivat viedä meidät harhaan.

Patandshalin joogamietiskely

Kun puhumme itämaista ja länsimaista henkisessä mielessä, emme tarkoita niillä sanoilla mitään maantieteellisiä alueita, vaan tarkoitamme itämailla aikaa ja saavutuksia ennen Jeesus Kristusta, ja länsimailla aikaa ja saavutuksia Jeesus Kristuksen jälkeen. Mutta me emme nimitä näitä asioita esim. nimillä ”pakanamaailma” ja ”kristikunta” siitä syystä, että kristikunta ei ole vielä mikään todellinen kristikunta. Niin sanottu kristikunta on vielä nuori; se ei ole vielä kehittynyt miksikään todelliseksi kristikunnaksi eikä ole vielä saavuttanut mitään kristusvoittoja, jota vastoin pakanamaailma tai itämaat ovat niin vanhoja, että ne todella ovat ehtineet tulla siksi, mitä ovat. Ne ovat todella näyttäneet ja yhä näyttävät, mitä ne ovat voineet saavuttaa ennen Jeesus Kristusta.

Henkisessä mielessä teemme tällaisen eron itä- ja länsimaiden välillä. — Jos tahtoisimme lyhyesti luonnehtia itä- ja länsimaiden erilaista henkeä — puhumme länsimaiden hengestä, vaikka se vielä onkin nuori — niin itämaiden henki on niin sanoaksemme lapsen ja nuorukaisen henki silloin, kun ajattelemme muinaisuutta. Nyt me puhumme vanhasta itämaasta, joka on kuin viisas vanhus, mutta jos menemme ajassa kauas taaksepäin, silloin sen henki on kuin lapsen ja nuorukaisen henki; se on iloista luottamusta siihen, että ihmisen tarkoitus on löytää totuus ja Jumala. Se, joka on itämaalainen hengeltään, käsittää, että hänen tehtävänsä on etsiä ja löytää Jumala.

Mutta länsimaalainen henki on hieman erilainen. Jeesus Kristuksen jälkeen on aivan kuin me kaikki ihmiset jo olimme nähneet Jumalan. Me emme voi sanoa sitä näin joka-päiväisessä järjessämme, mutta sisimmässään jokainen ihminen, joka on kuullut Jeesus Kristuksesta, asui hän länsi- tai itämailla, on nähnyt Jumalan siinä merkityksessä, että hän aivan varmasti sisimmässään tietää, minkälainen jumalainen ihminen on, minkälainen Jumala on maan päälle ilmestyneenä. Jeesus Kristus on tämän näyttänyt salaperäisellä tavalla; sen jokainen tietää. Me emme voi ruveta siitä väittelemään, mutta me tiedämme sen.

Länsimaalainen ajattelee: ”Kuinka minä, joka olen niin huono ja syntinen, voisin etsiä Jumalaa, totuutta, ja löytää totuuden henkisessä merkityksessä? Kuinka minä, joka olen niin epätäydellinen, voisin tulla yhdeksi Jumalan kanssa? Kuinka Jumala voisi ilmetä minun kauttani?” — Tämä on länsimaalaisen ihmissielun tunnelma silloin, kun hän on tullut lapseksi. — Ja kuitenkin tämä on aivan sama kuin itämaalainen tunnelma. Länsimailla tämä on jo totuuden etsimisen alkua. Tämä länsimaalainen tunnelma koskee enemmän meidän tahtoamme, tuo itämaalainen tunnelma enemmän ajatustamme. Me emme tienneet täydellisyyden todellisuudesta, ennenkuin Jeesus Kristus näytti sen. Itämailla Buddha oli yhtä täydellinen, Laotse Kiinassa, Zarathustra Persiassa ym. vapahtajat, mutta he eivät ole olleet samalla tavoin Jumala maan päällä koko täyteydessään kuin Jeesus Kristus. He kaikki ovat kyllä täynnä elämän kirkkautta. Sentähden he sanovat: ”Seuratkaa minua, niin te saavutatte totuuden.” Mutta Jeesus Kristus on kuin kypsä hedelmä, joka on täydellinen joka suhteessa lapsesta lähtien. Sentähden hän näyttää meille jotakin sellaista, joka ei voi

lähteä pois meidän sielustamme. Se on sellainen tieto, joka osoittaa, että me olemme kaikki epätäydellisiä.

Tämä on kuitenkin sama asia, sillä ihminen on kutsuttu etsimään totuutta ja Jumalaa, ja ne myös löytämään. Täällä meillä länsimailla monet ovat löytäneet, mutta valtaosa ihmisistä ei ole täällä edes yrittänyt etsiä. Me emme ole edes tahtoneet tietää, että pitäisi yrittää, vaan me olemme ainoastaan tuudittautuneet siihen luuloon, että emme mihinkään kykene. Me etsimme sellaisen maailmankatsomuksen, että voimme luottaa toisen ansioon. Me unohdimme yrittää; me unohdimme, että elämä on tie. Ja tämä unohdus on vaikuttanut sen, että itämaalainen jooga tuntuu meistä niin perin vieraalta. Kun sanotaan, että jooga on ne keinot, joiden avulla ihminen pääsee tietoon ihmisen ja elämän syvimmästä salaisuudesta, elämästä ja kuolemasta, silloin kristitty ajattelee heti: ”Mitä lapsellisuutta se on? Sehän on intialaista keksintöä; heillähän on fakiireja, jotka tekevät kaikenlaisia temppuja. Heillä ei ole Kristusta, sentähden heillä on tuollaista, mutta meillä on Kristus.” — Kristitty ajattelee, että jooga on tarpeeton. Mutta jooga on välttämätön jokaiselle, joka tahtoo etsiä ja löytää Jumalan, sillä jooga on Jumalaan yhtymisen tie.

Intialaisen joogan ensimmäiset askeleet ovat siveysoppia, sitten seuraavat ovat ulkonaisia siinä merkityksessä, että ne ihmisen jooga-menettelyssä koskevat enemmän hänen kehoaan, aisteja ja ulkonaista persoonallisuutta. Mutta kolme viimeistä vaihetta on, niinkuin Patandshali sanoo, sisäisiä toisiin verrattuina, sillä ne koskevat ainoastaan ihmisen sielua, t s h i t t a a, älyprinsiippiä, älykehoa. Juuri tämä mietiskely on unohtunut kerrassaan kristikunnalta, vaikka siitä tietenkin alussa tiedettiin. Sentähden

kristikunta on pysähtynyt tuohon ensimmäiseen saavutukseensa, nim. oman huonoutensa tuntemiseen. Mutta siihen pysähtyminen on hyvin kohtalokasta. Ja se, mikä yksinomaan voi kristikunnan pelastaa siitä kohdasta, mihin se on joutunut, on joogamietiskely. Siveellisiä vaatimuksia kyllä ymmärretään, mutta niiden tarpeellisuutta ei aina tajuta. Mietiskelyä, rukousta, ei tunneta siinä merkityksessä, jossa Jeesus Kristus sitä käytti.

Tässä mietiskelyssä, kun tahdomme tutkia sitä Patandshalin mukaan, on ensimmäinen aste, kuten kaikki hyvin tietävät, se, jota sanskritinkielisellä sanalla nimitetään dhaarana ja latinankielellä konsentraatio. Tästä ensimmäisestä askeleesta sanoo Patandshali: tshittan kiinnittäminen yhteen kohtaan on dhaarana. Dhaarana itsessään merkitsee kantamista tai pitämistä. Jos kysymme, mitä tuollainen keskitys on, niin me edellytämme, että olemme tietoisia siitä, mitä Patandshali on puhunut kaikista ehdoista ja vaatimuksista, mitkä ihmisen täytyy täyttää, ennen kuin hän alkaa mietiskelyä harjoittaa. Hänen täytyy olla siveellinen. — Sitten hänellä täytyy olla sellainen asento, ettei se häiritse häntä, että hänen huomionsa helposti kääntyy pois ympäröivästä maailmasta. — Ja vielä hänen on täytynyt oppia rauhallisesti hengittämään. Monella ihmisellä on tapana hengittää liian nopeasti. Näitä kaikkia on jo siis harjoitettu ennen varsinaista joogaa. Ihminen istuu siihen asentoon, joka on hänelle siksi mukava, että hänen sielunsa osaa ottaa jonkinlaisen rauhallinen ”asennon”. Sitten hän harjoittaa konsentraatiota eli keskitystä, hän kiinnittää ”tshittansa”, älyprinsiippinsä, yhteen kohtaan. Hän ottaa sielu- eli älykehonsa hallintaansa, aivan kuin ”käteensä” ja pitää sitä kiinni yhdessä kohdassa. — Tässä kohden muistakaamme, että

meidän protestanttien suuri opettaja Luther sanoo: ”Järki on otettava kiinni ja nakattava penkin alle. Järki on liian itsepäinen jumalaista totuutta ymmärtämään.” — Tämä on tietenkin vaarallinen lause, jos ymmärrämme, ettei järjellä saa etsiä totuutta. Lutherin aikana oli ehkä niin, mutta meidän aikanamme olisi suoraa hulluutta käsittää tämä lause sillä tavoin, että me emme saisi etsiä totuutta, tutustua kaikkiin uskontoihin, filosofioihin ja tieteisiin, niin paljon kuin se ihmiselle on mahdollista. Meidän on päinvastoin kehitettävä järkeämme, niin paljon kuin suinkin. Mutta se kuuluu kaikki niihin asioihin, jotka käyvät ennen joogaa. Nyky-aikana ryhdymme tuskin joogaa harjoittamaan, ellemmme ole edes jonkin verran järkeviä ja älykkäitä.

Siis tämä Lutherin lause ei sovi liian varhain, mutta merkittävää kyllä se tulee esille joogassa. Ihmisinä meidän täytyy tehdä se huomio, että meidän järkemme ja ymmärryksemme ei auta meitä sisintä totuutta näkemään; me emme löydä Jumalaa järjen avulla. Järjellä on sellainen ominaisuus, että se punnitsee ja mittaa, mutta Jumala on kaiken arvostelun yläpuolella. Järkemme aina määrittelee, mutta Jumalaa ei voida määritellä. Jos me tahdomme löytää Jumalan, totuuden ja siinä tarkoituksessa harjoittaa joogaa, niin silloin, kun tulemme siihen kohtaan, että on opittava mietiskelemään, on ymmärrettävä, että järki vaipuu nöyränä maahan. Jumalaisen majesteetin edessä se pyytää ainoastaan: ”Auta minua näkemään!” —

Silloin on ensimmäinen harjoitus se, että ihminen ottaa järkensä hallintaansa, — kauan, vuosikausia, joka päivä, hän ottaa järkensä ”käteensä”. Se on asia, joka täytyy kokea. Ajatus kiinnitetään yhteen kohtaan niin, että ajatuskeho on hiljaa. Silloin ajatuskeho saavuttaa rauhan; toisin sa-

noen se on kyllä äärettömän nopeassa värähtelyssä, mutta se on rauhaa. Kaikki vaihdokset, Patandshalin ”syntymiset ja kuolemiset” tapahtuvat niin nopeasti, että se on rauhaa. Kun ihminen harjoittaa konsentraatiota, hän ottaa vaikka lyijykynän ja katselee sitä ensin. Sitten hän sulkee silmänsä ja yrittää nähdä tuon kynän tajunnassaan, ”sielunsa silmin”. Silloin hän huomaa, mikä vallaton varsa hänen ajatuksensa on. Kaikenlaisia muita ajatuksia ja kuvia tulee mukaan, jotka häiritsevät niin, ettei hän näe aina tuota kynää. Tulee vaikka mitä ajatuksia mieleen, esim.: ”mitä sinä hulluttelet, sinä, joka olet järkevä ihminen?” — Ihminen huomaa, ettei hän lainkaan hallitse omaa järkeänsä. Se on ensimmäinen erittäin terveellinen huomio. Kun hän on tätä esimerkiksi seitsemän vuotta tehnyt ja vähitellen päässyt siitä huomiosta, että hän on järkensä, ajatuksensa orja, siihen, että hän jo vähän hallitsee ajatustaan, silloin hän ymmärtää, että niin sen pitää ollakin, sillä mikä hän on henkiolentona, jos hän ei hallitse edes omaa taloaan? Hän on orja talossaan, joka tekee mitä käsketään. Mutta kun ihminen, joogi, on saavuttanut jonkin verran valtaa ajatuksiinsa, silloin hän ei ole orja, vaan poika talossa. Eikä tämä saavutus ole aivan mahdollon, sillä onhan ihmisiä, jotka ovat tehneet sitä ennen eläessään ja nyt syntyneet se taito hallussaan. Kaikilla tietäjillä, neroilla, luovilla ihmisillä, on jonkin verran tätä kykyä, vaikka konsentraatiota onkin monta lajia. Sitä on helppoaikin, mutta todellinen konsentraatio on vaikeaa. — Kykenenhän keskittämään ajatuksia, jos tahdon esim. veistää lusikan. En voi sitä veistää, jos en ajattele sitä. Se on helppoa konsentraatiota, jota elämä opettaa jokaiselle ihmiselle. Jokainen, joka suorittaa jokapäiväiset tehtävänsä elämässä hyvin, osaa vähän keskittyä, mutta konsentraatio tulee vaikeaksi,

jos emme ole toimivia olentoja fyysisessä maailmassa, vaan vetäydymme toimeettomuuteen, henkeen, pois tästä näkyvästä maailmasta. Silloin me joudumme toiselle alalle ja huomaamme, ettemme osakaan konsentroida, keskittyä.

Dhaarana on henkistä työtä. Se on ajatuksen voittamista. Ja kun ihminen on tässä vähän edistynyt, niin Patandshali sanoo, että silloin hän kehittää itsessään sitä, jota nimitetään ”*niroodha parina*”, mikä merkitsee sanasta sanaan: hillitsemisen modifikaatio. Patandshali viittaa siihen, että tämä seuraa dhaaranan harjoittamisesta. Nämä sanat voidaan kääntää myös toisin. *Parina* merkitsee myös päämäärä. Siilon me saamme noista sanoista esille sen, minkä kokemus toteaa, että kun tuollainen konsentraatio, dhaarana, nyt tapahtuu määrättyllä mietiskelyhetkellä, niin siitä seuraa, että tämä ehkäiseminen, hillitseminen, ajatusten muunnosten ehkäiseminen, tulee päivä päivältä helpommaksi, josta seuraa rauhallinen juoksu, kulku, virta. Se merkitsee, että ihminen, joka harjoittaa dhaaranaa, saavuttaa rauhallisen mielen. Vaikka hänen mielensä ei ole keskittynyt muulloin kuin sillä määrättyllä hetkellä, niin se vaikuttaa sen, että seuraavalla mietiskelyhetkellä keskittäminen on helpompaa, ja myös sen, että ihmisen mieli pitkin päivää on rauhallinen. Hän tietenkin suorittaa velvollisuutensa — joka ihmisellä on tehtävänsä ulkonaisessa elämässä; ja hänen tehtävänsä joogina on suorittaa kaikki tehtävänsä niin hyvin, kuin suinkin taitaa. Tämä kaikki on mahdollista sen ansiosta, että hän tulee rauhalliseksi. Jos ajattelemme, mikä on silmiinpistävä ominaisuus yleensä ihmisissä, niin on se mielen rauhattomuus, taipuvuus kuohahtelemaan. Ihminen elää niin tunteissaan, että kaikki asiat saavat hänet rauhattomaksi; kaikenlaiset elämän tapahtumat ja asiat häiritsevät häntä.

Mutta kun hän oppii keskittymään, silloin hän saavuttaa mielenrauhan; mitkään asiat eivät enää häntä kuohuta.

Seuraavasta askeleesta Patandshali sanoo, että se on dshaana, meditaatio. Dshaanaa hän kuvaa näin sanasta saanaan suomennettuna: tästä huomion keskittämisestä yhteen asiaan seuraa dshaana. — Tavallisesti meditaatio on sitä, että ihminen oppii pitämään ajatuksensa yhdessä kohden, valitsee jonkin aiheen ja ajattelee sitä. Hän valitsee esim. kysymyksen: mitä on totuus, hyvyys? — ja ajattelee, mietiskelee sitä eri puolilta.

Minä luulen, että tässä suhteessa kuitenkin tavallisesti tehdään pieni erehdys. Luullaan, että se on mietiskelyä, kun ajatellaan esim. lyijykynää. Jopa eräs meidän aikamme Salatieteellinen opettaja on sanonut, että voidaan ajatella jotakin esinettä ja sitä sanotaan mietiskelyksi. Se on erehdys, sillä se on vasta konsentraatiota eli dhaaranaa. Eihän ajatusta voida keskittää tyhjään, täytyy olla jotakin, johon sen keskittää. Se ei ole mietiskelyä siinä merkityksessä, kuin Patandshali tarkoittaa.

Tuon Patandshalin lauseen voimme suomentaa toisellakin tavalla. Sanskritin tekstin sana *praadhaja* merkitsee paitsi huomiota myös vakaumusta, uskoa, joka on sen alkuperäinen merkitys. Eurooppalaisten on täytynyt lisätä muita merkityksiä, sillä he eivät olisi muuten ymmärtäneet noita sanoja. Latinankielessä me olemme käyttäneet sanaa meditaatio, ja antaneet sille sellaisen merkityksen, kuin olemme antaneet. Mutta se sana merkitsee todellisuudessa hartautta. Meditaatio eli dshaana on käsitettävä näin: uskon kohdistamisesta yhteen asiaan seuraa hartaus. — Tätä emme ymmärrä ilman muuta, mutta kokenut sen tietää. Se merkitsee sitä, että

ihminen ei voi siirtyä dhaaranasta mietiskelyyn eli dshaanaan ilman, että hänessä on herännyt usko, se mystinen asia, jota on niin vaikea määritellä. Se on uskallusta, uskoa, tekoa. Ihmisen tahdon on täytyntä myös herätä.

Kun me sanomme, että itämaita kuvaa enemmän ajatus ja länsimaita tahto, niin se on kyllä aivan oikein. Järjen ja ajatuksen toiminta itämailla on hyvin ehjä, ja länsimailla ihminen taas joutuu tahdon vaikeuteen: ”minä olen niin huono.” — Mutta itämailla tulee eteen kysymys: usko, tahto. Se on Patandshalin järjestelmä. Joogassa on usko myöhemmällä asteella. Dhaaranasta, koneellisesta ajatuksen keskittämisestä on siirryttävä dshaanaan, ja se tapahtuu uskon avulla. Kun ihminen on saavuttanut uskon, kun hänen jumalainen tahtonsa on tullut eläväksi, silloin hän voi harjoitella dshaanaa eli hartautta. Silloin hänen mietiskelynsä tulee hedelmälliseksi.

Kerran nuoruudessani, kun olin ulkomailla, sanoi minulle kerran eräs vanha teosofi: ”Olen jo 18 vuotta ollut esoteristi, mutta minä en saavuta mitään tuloksia, en ole tehnyt mitään huomioita.” — Olin silloin hyvin nuori; en osannut kysyä, mitä hän oli tehnyt, sillä nehän olivat salaisia asioita, mutta vähän kuitenkin juttelimme. Silloin en osannut niin arvostella kuin nyt, mutta tein sen huomion, että hänen mietiskelynsä oli jotenkin hedelmätöntä ja kuivaa siksi, että hän 18 vuotta oli jatkanut konsentraatiota pääsemättä uskoon. Uskon täytyy ihmisessä herätä; silloin hän voi hedelmällisesti mietiskellä jotakin asiaa. Kun ihminen uskossa mietiskelee esim. ”mitä on hyvyys”, niin silloin häneen tulee hartauden tunne; hänen sielunsa aivan kuin nousee korkeammalle. Silloin kun hän ei osaa mietiskellä, hän sanoo: ”Nyt minä vain keskittän ajatuksiani; en nyt osaa mietis-

kellä.” — Mietiskely on uskosta tulevaa hartautta; ihminen näkee tuota hyvyyttä, sen ilmennysmuotoja.

Sitten Patandshali lisää, että tästä dshaanasta seuraa *samaadhi parinaana*, joka käännettynä sanasta sanaan merkitsee transsimodifikaatio eli transsipäämäärä. Patandshali selittää: kun tshittan, ajatusprinsiipin luonto on kehittynyt, se kohdistaa huomionsa kaikkiin asioihin. — Länsimailla sanomme: kun olemme kehittäneet itsemme itsetietoisiksi ihmisiksi, silloin meidän aistimme ovat kehittyneet teräviksi.

— Tshittassa on kyky keskittyä tuhansiin asioihin. Mutta kun ihminen harjoittaa dshaanaa, niin tämä tshittan ”kaikkeen keskittämiskyky” muuttuu ”yhteen asiaan keskittämiseksi”. Tekstin sana *eka graataa* merkitsee ”yksihiippuisuus”. Se merkitsee, että kun ihminen on dshaanassa todellisesti edistynyt, silloin hän lähenee samaadhia. Silloin hänen mietiskelynsä pitkin päivää on eka graataa, yhteen pisteeseen suunnattua. Hän silloin pitkin päivää osaa ajatella ja tuntea Jumalaa. Hän ei ole enää rajoittunut ajattelemaan Jumalaa ainoastaan mietiskelyhetkinään, vaan hän kykenee suorittamaan jokapäiväiset tehtävänsä olemalla samalla jumalaisessa elämässä koko huomiollaan. Koko hänen muu elämänsä on hänestä kuin varjokuva, vaikka hän osaa ja kykenee suorittamaan kaikki tehtävänsä erinomaisesti. — Tämä on siis syvä henkisen elämän salaisuus eli askel. Sillä kolmas askel on juuri tuo samaadhi. Sehän on latinaksi käännetty sanalla kontemplaatio. Siitä sanoo Patandshali (suomennettuna sanasta sanaan): ”ja tämä, kun se vain loistaa objektin valolla ja on kuin vapaa omasta kehostaan, on samaadhi.”

— Se on hyvin vaikeatajuinen ja samalla erinomainen kuva. Kun dshaana eli mietiskely on vapaa tshittasta, ihmisen omasta ajatusprinsiipistä ja ainoastaan loistaa objektin eli

kohteen valolla, niin se on samaadhia. Tämä merkitsee siis: ihminen mietiskellessään jotakin asiaa esim. ”mikä on hyvyys”, menee yli tuon tavallisen mietiskelyasteen ja vapautuu kokonaan tshittasta käyttövälineenä, vapautuu siitä, että itse on ajatus- ja arvostelukykyinen olento, ja ainoastaan tuossa älykehossaan loistaa tuon hyvyyden ajatuksen valolla. Sanokaamme, että hyvyys on kuin aurinko. Kun me alamme mietiskellä, meidän tshittamme, ajatusprinsiippimme, on munanmuotoinen valoilmio täynnä kaikkia värivivahduksia. Sitten me hiljennämme kaiken: saamme tshittan valkoiseksi. Sitten jos me mietiskelemme ja tästä tshittan valosta päin katselemme tuota hyvyyden aurinkoa, me näemme siinä ihmeellisiä asioita. Mutta kun me unohdamme oman tshittamme valon ja annamme tuon auringon koskettaa sitä, silloin meidän oma valomme muuttuu, tulee tuoksi auringoksi, ja me olemme tuossa auringossa, hyvydessä; me olemme tuo hyvyys. Silloin me epäilemättä tiedämme kaikista parhaiten, mitä hyvyys on, jos sellaista on olemassa itsessään.

Mietiskelyssä, meditaatiossa, me luomme vaikka omia kuvia ja siinä myös saamme katsella totuutta, mutta jos se muuttuu samaadhiksi, silloin se muuttuu totuudeksi; siinä ei kestä mikään muu kuin totuus. Jos olemme päättäneet samaadhissa tutkia esim. juuri hyvyttä, saamme tietää, onko sitä todellisuudessa olemassa, vai onko sitä vain meidän omassa mielikuvituksessamme. Jos sitä on olemassa, silloin se tulee meihin. Itämaalaiset sanovatkin, että joogan avulla pääsee tietoon; joogan avulla tutkitaan, mikä on totuus.

Kun samaadhia harjoitetaan, niin siitä kehittyy uusi parinaana, ja se on hyvin merkillistä. Tämä on *eka graataa parinaana*, mikä merkitsee, että kun ihminen harjoittaa samaadhia, niin hän sitten pitkin päivää omaa nuo kaikki tavat

ja tottumukset, mitkä lähtevät dhaaranasta ja dshaanasta ja samaadhista. Hän omaa silloin täydellisesti rauhallisen mielen, ja samalla hänellä on ylevä tietämisen kyky. Hän pitkin päivää omaa sen kyvyn, että hän voi tietää. Jokin asia esitetään hänelle, ja hän voi tietää, kokea sitä.

Kun ihminen harjoittelee kaikkia näitä kolmea mietiskelyn lajia, niin Patandshali sanoo, että hän on silloin saavuttanut vallan itsensä yli. Samdshaana on joogan saavutus; siitä seuraa, syntyy tiedon näkyvyys, esim. se, että kun ihminen on harjaantunut samdshaanassa, silloin kaikki tiedot ensin näkymättömästä maailmasta, sitten näkyvästä maailmasta ovat hänelle näkyvissä. — Vasta tämän jälkeen Patandshali siirtyy sitten kertomaan, mitä tuloksia on joogasta, mitä kykyjä ihminen saavuttaa joogan avulla.

Joogin saavutukset

Kun joogi on oppinut keskittymisen, konsentraation taidon, silloin hän itse tietää sen siitä, että kerta kerralta tulee hänelle mietiskelyhetkellä helpommaksi keskittää ajatuksensa, ja pitkin päivää hän kaikissa toimissaan on erityisen rauhallinen mieleltään.

Kun joogi on sitten oppinut meditaation, mietiskelyn taidon, dshaanan, silloin hän näkee tämän siitä, että hänen mielensä, joka ennen pitkin päivää oli ollut kaikkiin asioihin keskitetty, niinkuin Patandshali sanoo, oppii nyt samalla, kun se tekee huomioita, pitämään aina ajatuksissaan yhtä asiaa esim. Jumalaa, totuutta. Hän voi siis keskellä kaikkia tunnollisesti hoitamiaan tehtäviä olla pitkin päivää keskittyneenä mietiskelyaiheeseensa, mikä on hänen uskonsa esineenä, Jumalaan. Ja mietiskelemään hän oppii vasta, kun hän uskon salaisuuden oppii.

Kun joogi sitten oppii samaadhin, kontemplaation eli sisäisen näkemisen taidon, silloin hänellä on erityinen kyky aina nopeasti ja helposti sisäisesti *nähdä*, mitä ajattelee. Hänen tietämiskykynsä on salaperäisellä tavalla kehittynyt, avartunut.

Kun joogi on nämä kolme taitoa oppinut, silloin hän on oppinut *samdshaanan*, joka on joogin korkein mietiskelysaavutus. Joogi, joka on oppinut mietiskelemään, mietiskelee *samdshaanaan* turvaten.

Nämä kolme prosessia vaikuttavat itsestään erilaisia muutoksia joogin konstituutiossa, rakenteessa. Patandshali ei

kuvaa niitä tarkkaan, hän sanoo vain, että ne tapahtuvat dharmassa, lakshanassa ja avasthassa. *Dharma* merkitsee tässä perusominaisuutta, *lakshana* ominaisuutta toisessa tilassa ja *avastha* satunnaista tilaa.

Tämän ensimmäisen asian selitys tulee mielestäni sanasta dharma, joka merkitsee tehtävä, varsinkin uskonnollinen tehtävä. Useinhan uskontoa ja uskonnon oppia nimitetään dharmaksi. Tämä dharma on ihmisen se tehtävä, mikä hänelle on luonnostaan annettu siinä jälleensyntyessä. Mutta kun menemme Intiaan ja kysymme, miten he ymmärtävät tuon sanan, niin he sanovat, että se on heidän uskontonsa; ja jokaisella eri uskonnolla on oma dharmansa. — Onko se sitten uskonnon oppi? — Meillähän niin tavallisesti käsitteään. Kun meillä on erilaisia elämänymmärryksiä, niin me joudumme riitaan ja käymme vaikka sotia keskenämme. Intiassa on satoja eri lahkoja ja uskontoja, eivätkä ne koskaan riitele tuollaisista uskon opeista. Miksi eivät? — Sentähden, että he ymmärtävät kaikki asiat toisella tavalla. He ymmärtävät, että kaikilla ihmisillä on tietenkin omat ajatuksensa ja mielipiteensä uskon asioista ja Jumalasta. Kaikilla lahkoilla on oma käsityksensä Jumalasta; se on sellainen asia, joka kuuluu suvaitsevuuteen. Uskonto on heidän mielestään sitä, mitä ihmisen pitää tehdä. Itämaalaiset ovat tässä suhteessa vanhoillisia. Heidän mielestään uskonto on kaikissa teoissa, seremonioissa ja rituaaleissa. Siinä on heidän uskontonsa; se on selvää siveysoppia. Sentähden, jos heille tulisi riitaa, niin se johtuisi siitä, että heidän uskonnolliset seremoniansa ja dharmansa olisivat niin erilaisia, että he suuttuisivat toisilleen, — mutta yleensä sekään ei ole tavallista.

Tuosta itämaalaisten käsityksestä uskonnon ytimestä, että se on aina teoissa, me saamme selityksen tuohon joogalauseeseen. Kun ymmärrämme, että dharmamerkitsee tekoja, niin silloin kysymme heti, mistä johtuu ihmisen tehtävä aina kussakin elämässä. Sehän ei ole sama kuin karma. Karma on se, mikä ihmistä kohtaa; hän on syntynyt sellaiseen ympäristöön ja olosuhteisiin, kuin hänen karmassaan on, ja siihen kuuluu myös se, mikä ulkoa päin häntä kohtaa. Mutta dharmakuuluu ihmisen vapauden alaan, mitä hänen on tehtävä elämässään, että hän pääsisi siveellisesti eteenpäin.

Mistä tämä dharmariippuu? —

Kun tutkimme ihmistä okkultisesti, niin huomaamme, että hänen dharmansa riippuu hänen kehostaan, sekä fyysisestä että eetterisestä. Tuossa hänen fyysisessä kehossaan ovat juuri hänen perusominaisuutensa, ne taipumukset, juurtuneet tavat ja luonteenominaisuudet, joita ihminen ei kykene muuttamaan. — Astrologisesti sanotaan, että ihmisen luonne on hänen kohtalonsa. Hän ei voi muuttaa luonnettaan. Laotse sanoo: ”Jos joku tulee minun luokseni ja väittää, että joku on muuttanut toisenlaiseksi ihmiseksi koko luonteeltaan, niin sanon, ettei se ole totta siksi, ettei ihminen voi muuttaa luonnettaan.” — Siinä on hänen dharmansa, siitä se alkaa. Sellainen kuin on luonteeni, sellainen on pohjani. Kun luonteessani on puutteellisuuksia, niin ne ovat sellaisia, joita minun pitäisi muuttaa rikkauksiksi. Mutta kuinka tuo on mahdollista? Se ei ole yleensä mahdollista, sillä kokemus sanoo, että harvoin ihminen voi muuttaa synnynnäistä luontoaan.

Jooga kuitenkin väittää, että dharmassa, lakshanassa ja avasthassa syntyy muutoksia. Lakshanat ovat astraalikehon ominaisuuksia eli tiloja, ja avasthat ovat ylemmässä eli äly-

kehossa. Koko meidän elämämme on osittain satunnaisia mielentiloja, osittain meidän tunnekehossamme vallitsevia resonanssi- eli kaikupohjia. Me olemme totuttaneet itsemme sellaisiin tunteisiin, jotka ovat meille rakkaita, mutta sitä paitsi meillä on kyky satunnaisiin mielentiloihin.

Joogassa tapahtuu muutos. Satunnaiset tilat poistuvat siinä merkityksessä, että ne olisivat hänen mielentilojaan. Hän ei enää ole minkäänlaisissa mielentiloissa. Lakshanas eli tunnelmat, kaikenlaiset ihanat ja vastenmieliset, poistuvat siinä merkityksessä, että ne olisivat joogin omia tunnelmia. Ja kun tämä on tapahtunut, silloin alkaa hänessä tuo kolmas muutos dharman suhteen: hänen luonteensa taipumukset voivat vähitellen muuttua. Vaikutukset kulkevat astraalikehon kautta aina fyysiseen kehoon asti, jossa voi tapahtua jopa fysiologisia muutoksia. — Emme tässä voi sen lähemmin niistä puhua, mutta tämä on asia, jota hyvin saattaa mietiskellä.

Kun näin ymmärrämme tuon aforismin, silloin ymmärrämme myös Patandshalin seuraavan pienen varoituksen, jossa hän sanoo, että joogin tällainen mietiskely, samdshaana, menee tasolta tasolle. Sitten hän sanoo: ”Järjestystä on noudatettava, muuten saavutukset eivät ole varmat.” — Nämä kaksi aforismia me hyvin ymmärrämme. Järjestys juuri näissä ja siirtyminen tasolta tasolle on erikoisen tärkeä, siis ensin on puhdistettava ajatukset, sitten puhdistuvat tunteet, mitkä sitten lopulta alkavat vaikuttaa itse fyysiseen kehoon.

Sitten siirtyy Patandshali puhumaan niistä saavutuksista, joihin joogi sitten pääsee omilla ponnistuksillaan samdshaanan avulla ja juuri tahtoen niitä saavutuksia. Nämä edelliset saavutukset tulevat kuin itsestään, kun hän vain tietää, missä

järjestyksessä hän joogaa harjoittaa. Nyt joogi valitsee jonkin asian ja sanoo, että hän mietiskelee siihen suuntaan. Nyt seuraa Patandshalin suutroissa pitkä luettelo tällaisista saavutuksista. Se on erinomaisen arvokas sentähden, että se nimenomaan sanoo, mitä joogin pitää mietiskellä, mihin hänen pitää kohdistaa samdshaanansa, että hän saavuttaa sen ja sen tietyn asian.

Patandshali sanoo ensin: ”Jos joogi harjoittaa samdshaanaa dharman, lakshanan ja avasthan suhteen, mietiskelee noita muunnoksia omassa organismissaan, silloin hän saavuttaa tiedon menneestä ja tulevasta.” — Me voimme lisätä: tämä tieto koskee tämän inkarnaation eli jälleensyntymän asioita. Me huomaamme, kuinka Patandshali tässä joogateknikassaan on tieteellinen. Kaikki tuollaiset tulokset saavutetaan aivan luonnollisella tavalla. Kun ihminen miettii näitä muutoksia, mitkä syntyvät hänen eri käyttövälineisensä, niin hän näkee, miten se tapahtuu. Hän mietiskelee tilapäistä mielentilaa; silloin hän huomaa, millä tavoin se on aiheutunut ja mihin se johtaa, ja sitten edelleen, millä tavoin se häviää ja kuolee. Kun hänellä on koko sen synty selvillä, niin hän tarkastaa, mikä aiheuttaa sen, että nuo mielentilat voivat niin helposti syntyä. Ja kun hän tarkastaa tunnekehoa, hän näkee, mistä erikoisesta tunnepohjasta se syntyy; hän näkee, mikä sen on alkuaan aiheuttanut ja mihin se vie. Näin hän tulee siihen, mistä hänen luonteenominaisuudestaan tuo tunnelma puolestaan riippuu. Sitten hän katselee, ja huomaa, onko se hyvin lujassa vai löyhässä: siitä hän voi laskea, kuinka kauan hänen pitäisi käyttää aikaa mietiskelyssä, jotta hän voisi saada tuon asian muuttumaan.

Tämä kuulostaa vaikeatajuiselta ja salaperäiseltä. — Eräs joogi sanoi minulle kerran: ”Jos minä satunnaisesti teen sen

huomion, että minulla on sellainen tai sellainen vajavaisuus luonteessani, niin minä vetäydyn mietiskelyyn ja samdshaanan avulla minä 20:ssä minuutissa syvällä mietiskelyllä olen poistanut sen vajavuuden itsestäni.”

Sitten Patandshali sanoo: ”Joogi voi harjoittaa samdshaanaa samskaarojen suhteen.” — Samskaarat ovat samat kuin skandhat, ne siemenet, mitkä tuomme edellisestä elämästä, taipumukset hyvään ja pahaan, mitkä ovat meidän fyysisetterisessä organismissamme. Kaikki nämä siemenet eli samskaarat ovat sellaisia, että joogi voi niiden suhteen harjoittaa samdshaanaa. Ja kun hän mietiskelee niitä, silloin hän voi saada tiedon edellisistä jälleensyntymistään. Tässä yhteydessä Patandshali puhuu vähän karmasta, sillä nämä samskaarat ovat karmallisia, karman aiheuttamia. Patandshali sanoo: ”Karmaa on kahta lajia, joita molempia joogin tulee tutkia.” — Karma on nimittäin joko nopeaa tai hidasta; se voi toteutua nopeasti tai hitaasti. Siis nuo siemenet kehittyvät ja kantavat hedelmää nopeasti tai hitaasti.

Vanhin kommentaattori, tulkitsija, ottaa luonnosta kaksi vertauskuvaa siitä, miten voimme ymmärtää karman nopeuden ja hitauden. Hän sanoo: ”Jos on hyvin märkä vaate, niin se kuivaa pian, jos levitämme sen hyvin, mutta hitaasti, jos panemme sen kasaan. Jos taas on suuri määrä kuivia heiniä ja ne ovat kaikki yhdessä kasassa, niin ne palavat nopeaan, jos tuuli käy. Mutta mikä työ onkaan tulella, jos levitämme kaikki heinät pitkin maan pintaa!” — Siis aivan eri lailla vesi ja tuli toimivat. On aivan, kuin hän olisi tahtonut näillä esimerkeillä sanoa, ettei pidä tarrautua muotoihin. Karman voi purkaa nopeasti levittämällä tai kokoamalla, keräämällä — ja päin vastoin taas hitaasti. Se riippuu samskaarojen luonteesta.

Siis ihmisen, ajatellessaan näitä samskaaroja itsessään, pitää ottaa selvä siitä, millä tavoin tuo tietty karma voi vaikuttaa. Silloin hän on huomannut, mistä se on syntynyt. Nämä hänen täytyy ottaa lukuun voidakseen nähdä, onko se syntynyt hyvästä vai pahasta.

Kun joogi mietiskelee karmaa, silloin hän samalla, kun pääsee tietoon edellisestä syntymästään, myös pääsee tietoon tämän elämän pituudesta. Joogi voi tietää, koska hän tulee kuolemaan. Tämä on tietenkin hyvin merkillinen saavutus. Merkillistä kyllä, kommentaattorit lisäävät samalla: ”Jos joogi ei omalla mietiskelyllään pääse selville siitä, koska hän kuolee, niin silloin hän kuitenkin enteistä voi sen päätellä.” Hän saa nähdä kummallisia enteitä, ja niitä on kolmea lajia.

Ensimmäiset näistä ovat sellaisia — ottakaamme huomioon, että tämä koskee vain joogia — että kun joogi tukkii korvansa, niin enne on se, että hän ei kuule kehonsa ääntä, veren kulkua. Se ennustaa, että hän kuolee pian. — Toinen enne on se, että kun hän painaa silmiään, niin hän ei näe silmän valoa; silloin hän pian kuolee. — Kolmas enteistä on se, että joogin luo aivan odottamatta tulee lähettejä kuoleman valtakunnasta, tavallisesti hänen omat kuolleet sukulaisensa, ja se ennustaa joogille kuolemaa. — Meille joka-päiväisille ihmisille sen ei tarvitse sitä merkitä.

Tällaisia taikoja on paljon eri kansoilla, ja muutamat ovat kyllä saaneet alkunsa okkultisista piireistä, jolloin ne ovat joogille merkinneet paljon, mutta niiden ei siis tarvitse olla mitään enteitä muille ihmisille.

Nuo jumalaiset enteet ovat sellaisia, että joogi odottamatta näkee jumalat ja jumalaiset maailmat, tai myös sitä, että se, mitä hän näkee ympärillään, muuttuu toisenlaiseksi,

kuin mitä hän on pitkin elämänsä nähnyt. Hän esim. näkee taivaan maan päällä ja näkee ihmiset jumalina. Silloin on myös hänen kuolemansa lähellä.

Tähän minä voin esimerkin vuoksi lisätä, että tiedän tapauksen, jolloin eräs ihminen näki taivaan maan päällä. Hän ei ollut joogi, ja hänelle se ei merkinnyt kuolemaa.

Seuraava saavutus on Patandshalin mukaan: ”Kun joogi mietiskelee sitä kuvaa, tietoa, tuntemusta, mikä hänellä on toisesta ihmisestä, silloin tuon toisen ihmisen tshitta astuu hänen näköpiiriinsä ja hän oppii tuntemaan toisen tshittan, ajatus- ja tunneauran. Mutta tämä ei merkitse, että hän tietäisi, mitä toinen ihminen omassa tshittassaan ajattelee.” — Jos käytämme teosofista kieltä, niin sanomme: jos joogi ajattelee sitä tietoa, mikä hänellä on toisesta ihmisestä, niin hän voi nähdä toisen auran, mutta ei, mitä se ihminen sillä hetkellä ajattelee. Siis: joogi voi nähdä toisen ihmisen auras- ta, että hän on esim. rakastunut, mutta ei voi nähdä, kehen. Tämän kommentaattori nimenomaan lisää.

Sitten Patandshali puhuu hyvin monista muista saavutuksista. Joogi voi oppia ymmärtämään kaikkien elävien olen- tojen kieltä. Millä tavoin? — Sillä tavoin, että hän mietis- kelee, harjoittaa sandshaanaa sanan, esineen ja aatteen eroa- vuuksista. Sana, esine ja aate ovat jokapäiväisessä elämässä yhtä, sanoo kommentaattori. Koetan selittää, mitä tällä tar- koitetaan.

Kun sanomme sanan ”pöytä”, niin mitä meille silloin tapahtuu, mitä jokainen tiedämme? — Ensiksi: tuo sana ”pöytä” tulee ilma-aalloilla meidän korviimme sanana, mutta se ei ole tuo pelkkä sana, vaan sen yhteydessä tulee itse esineen kuva meidän tajuntaamme. — Mutta se esineen kuva saattaa vaihdella; jokaiselle ei tule samaa kuvaa pöy-

dästä; toiselle voi tulla kolmijalkainen, toiselle nelijalkainen pöytä, toiselle taas ruokapöytä tai kirjoituspöytä jne. Jokaisen mieleen kyllä tulee heti kuva jonkinlaisesta pöydästä. Koska näin on hyvin monenlaisia kuvia pöydästä, niin tavalisesti tämä on käsittänyt kaksi puolta asiasta, sanan ja esineen, mutta ei aatetta. Se ei tule mieleen. — Mikä on pöydän aate? — Sehän on jonkinlainen levy, joka on jalkojen varassa, sillä ei istuta, sillä pidetään ruokia, työkaluja jne. Pöydän aate on abstraktisena käsitteenä olemassa. Ja esimerkiksi Platon sanoo: ”Aatteet, ideat, ovat todellisuuksia. Kaikki ilmiöt tässä näkyvässä maailmassa ovat harhaa, kuvia ja heijastuksia aatteista, mutta aate on pysyväinen.” Se on totta. Kaikki pöydät voivat hävitä, mutta pöydän aate ei häviä. Aina voidaan tehdä uusia pöytiä, kun aate on olemassa.

Siis nämä kolme asiaa on olemassa: sana, esine ja aate. Näitä pitää joogin mietiskellä, harjoittaa samdshaanaa näiden suhteen, niin että hän pääsee sanasta ja esineestä aatteeseen. Silloin, kun hän saa kiinni aatteesta, silloin hän ymmärtää kaikki kielet. Tämä on hyvin totta. Ajatelkaamme, että meillä olisi tieto siitä, minkälainen on pöydän aate näkyvässä, puhtaan järjen maailmassa konkreettisena ilmiönä. Mikä siitä seuraa? — Siitä seuraa, että jos me millä kielellä tahansa kuulemme jonkun ihmisen puhuvan pöydästä, niin se koskee siihen aatteeseen. Ja vaikka emme näkisi mielikuvaa hänen mielessään, niin tuo hänen äänensä, sanansa, on koskettanut hänen oman mielikuviutuksensa välityksellä tuota aatetta, niin että mekin näemme tuon aatteen. Mistä muuten äärettömän kirkkaat olennot tietäisivät ihmisten ajatuksista? Juuri siitä, että kaikki se, mitä me täällä toimmme ja puhumme, heijastuu jollakin tavoin aatteiden

maailmaan. On aivan kuin me täällä soittaisimme jotakin konetta, ja siellä kuuluisi ääni, tai täällä painaisimme nappuloita ja siellä kuuluisi ääni.

Kun joogi on saanut kiinni näistä eroavuuksista ja oppinut tuntemaan aatteet esineiden takana, silloin hän myös on päässyt kiinni siitä, mikä on äänen takana, sillä äänessä itsessään on myös jotakin sielullista sisältöä. Ei missään kielessä ole sanoja ilman muuta valittu, vaan ne ovat johtuneet äänistä itse aatteissa. Näin joogi voi ymmärtää ääniä. Eläimet puhuvat yksinkertaisemmin kuin ihmiset, mutta joogi kuulee kuitenkin niiden äänestä, mitä niiden mielessä liikkuu.

Sitten puhuu Patandshali sangen ihmeellisestä saavutuksesta. Joogi voi oppia tekemään itsensä, oman kehonsa näkymättömäksi. Kuulostaa hyvin yksinkertaiselta, kun Patandshali sanoo: ”Mietiskelemällä kehon muotoa, sulkemalla aistit ja ehkäisemällä kehon värien vaikuttamasta silmiin, tulee joogi näkymättömäksi.” — Se on aivan tieteellisesti sanottu. Meidän kehomme heijastaa valoa, ja toinen ihminen näkee sen valon. Ei siis tarvita muuta, kuin että me ehkäisemme tuon valon heijastumisen. Tämä on hyvin vaikeasti käsitettävää, jos emme pidä kiinni siitä, että joogafilosofian kannalta näkeminen ja näkyminen on aina valoa. Sekä silmissä että kehossa on valoa. Jos ei ole valoa, ei mikään näy. Jos tämän valon osaa sulkea, silloin ei toinen näe. Siis jos vaikuttaa toisen valoon, että sulkee sen, silloin ei toinen näe. Tämä tapahtuu siten, että asettaa pimeän valon toisen ympärille. Joogi voi vaikuttaa toisen ihmisen kaikkiin aisteihin, ehkäistä toisen kaikkien aistien toiminnan. Muutamat kommentaattorit sanovat, että tämä on jokin myöhempi lisäys, ja me voimme ymmärtää heidänkin kantansa, sillä sehän

kuulostaa hypnotismilta. Me tiedämme, että hypnotismilla voi kyllä siten vaikuttaa. Mutta joogi ei niin tee; hän ei suggeroi eikä hypnotisoi ketään; hän jättää toisen ihmisen täydellisesti rauhaan sielu- ja henkiolentona. Se kuuluu joogin etiikkaan, siveysoppiin. Tämäkin suutra on kyllä alkuperäinen, mutta se tarkoittaakin sellaista saavutusta, että joogi vaikuttaa valoon eikä aisteihin.

Voin vielä luetella muutamia saavutuksia. Kun joogi mietiskelee ystävyyttä, lempeyttä, laupeutta ja sääliä, silloin hän saavuttaa sen kyvyn, että voi levittää onnea ympärilleen, ja se vaikuttaa myös, että ihmiset hänestä pitävät. Joku kommentaattori sanoo, että jos hän tahtois kenen tahansa ihmisen ystävyuden, hän sen saavuttaisi sentähden, että hän mietiskelee kaikkia näitä kauniita hyveitä. Hän saavuttaa rakkautta, ja voi tehdä toisen onnelliseksi. — Sitten jos joogi mietiskelee esim. elefanttia, hän saavuttaa elefantin voiman. Mietiskelemällä mitä tahansa asioita, kaukaisia tai läheisiä, pieniä tai suuria, hän voi saavuttaa niistä tietoa.

Sitten tulee hyvin seikkaperäisiä selityksiä. Mietiskelemällä aurinkoa, joogi saavuttaa tietoa eri tasoista, maailmoista. Mietiskelemällä kuuta hän saavuttaa tietoa tähti-järjestelmästä. Tämä selittää meille, minkä tähden astronomia oli niin pitkälle kehittynyt tiede esim. vanhassa Intiassa. Heillä ei ole ollut niitä instrumentteja ja välineitä, mitä meillä; kaikki on saavutettu joogan avulla. He ovat hyvin tarkkaan tienneet kaikki sellaiset asiat kuin maapallon ja auringon liikkeet.

Kun joogi mietiskelee kehonsa napatshakraa eli hermokeskusta, — *plexus Solarista*, kuten sitä myös sanotaan, — niin hän pääsee tietoon fyysisen kehon rakenteesta. Mietiskelemällä kaulatshakraa joogi pääsee tietoon nälän ja janon

synnystä ja voittaa ne. Mietiskelemällä eetteriorganismissa olevaa kanavaa, praanavirtaa, joogi saavuttaa kehon asennon lujouden ja liikkumattomuuden. Hänen ei tarvitse tehdä ja asetella mitään, hän vain kohdistaa ajatuksensa tiettyyn kohtaan, ja hänen kehonsa jää liikkumattomaksi. Ja kun hän mietiskelee keskushermaa päässä, niin hän huomaa pään valon, ja silloin hän näkee jumalien vaeltavan ja liikkuvan. Mietiskelemällä sitä valoa joogi saavuttaa tiedon kaikista asioista, mistä vain haluaa. Tämä tarkoittaa tietoa edeltäkäsien. — Jos joogi mietiskelee sydäntä, silloin hän näkee tshittan ja oppii tuntemaan sen.

Joogin korkein päämäärä

Patandshali omistaa neljännen, viimeisen osan joogakirjasta joogan kaikkein korkeimmille saavutuksille, jotka ovat korkeimpia sekä muodon että sisällön puolesta. Ja oikeastaan hänellä näkyy olevan mielessä joogan lopullinen saavutus eli päämäärä, koska hän on nimittänyt tätä neljättä osaa *kaivaljaksi*, joka merkitsee riippumattomuutta, ehdottomuutta.

Patandshalin ensimmäinen lause tässä viimeisessä osassa merkitsee käännöksessä: ”siddhit eli siddhat (tällä sanalla kuvataan yliaistisia kykyjä yleensä, täydellisyyksiä, niinkuin eurooppalaisilla kielillä käännetään) ovat saavutettavissa eri tavoin: niitä voi saavuttaa joko synnynnäisinä, syntymän kautta, tai yrteistä valmistettujen juomien ja voiteiden avulla tai loitsujen, mantrojen avulla tai askeesilla.” — Näillä kaikilla eri tavoilla voidaan siis saavuttaa yliaistisia kykyjä. Tälläkin lauseella Patandshali osoittaa, kuinka viisas ja tietorikas hän on: hän tietää siis, että ihmiset yrittävät eri tavoin saavuttaa yliaistisia kykyjä. Kyvyt ovat itsessään sellaisia, että ne voivat herättää ihmisissä haluja ja himoja. Ihmisessä voi herätä halu saavuttaa jokin yliaistinen kyky, ja silloin hän on valmis käyttämään mitä keinoja hyvänsä. Hän tahtoo esim. tulla selvänäkeväksi, päästä lentämään toisessa maailmassa, ja hän on valmis käyttämään mitä keinoja tahansa, olivat ne hyviä tai huonoja.

Tuollaisten kykyjen saavuttaminen ei ole joogassa mikään päämäärä; joogassa ne tulevat itsestään. Patandshali mai-

nitsee, että niitä voidaan saavuttaa monenlaatuisilla keinoilla, ja siten hän arvostaa ne verraten mitättömiksi. Mehän tiedämme, että keskiajalla Euroopassa noidat käyttivät kaikenlaisia yrteistä valmistettuja juomia ja voiteita, jotta pääsisivät toiseen maailmaan. Niitä käyttämällä kävi heidän kehonsa kankeaksi ja näkymättömässä kehossaan he lähtivät lentämään, eivätkä he tienneet, että heidän fyysinen kehonsa jäi tänne. He menivät sellaiseen paikkaan, jossa he yhdessä viettivät kaikenlaisia ”noitasabatteja”. Ja monet pelkästä uteliaisuudesta käyttivät tällaisia keinoja saavuttaakseen noita kykyjä. Että ne keinot eivät ole mitään erinomaisia keinoja, näkyy jo siitäkin, että nuo ihmiset tavallisesti sitten tulivat omituisiksi, ja heidän oli pakko vetäytyä syrjään, sillä muut ihmiset alkoivat heitä kammoksua. Heitä kuitenkin vainottiin liian ankarasti ja turhanpäiväisesti; useimmat heistä olivat sellaisia, joita nyt sanotaan mediuumeiksi. Ne ihmiset, jotka silloin herättivät itsessään noita kykyjä, syntyivät seuraavan kerran maailmaan mediuumeina. Jos meidän aikanamme on sellaisia ihmisiä, niin voi ajatella, että he ennen ovat sellaiseen pyrkineet. Tietenkin voi olla niinkin, että ihminen on viaton niihin kykyihinsä sillä tavoin, ettei hän ole väärällä tavalla koettanut niitä hankkia, vaan ne ovat hänelle synnynnäisiä; ne voivat olla hänen sukunsa veressä. Ja silloin, kun niin on, on hyvin tärkeätä, että tuollainen ihminen siinä elämässään alkaa harjoittaa mie-tiskelyä.

Patandshali mainitsee vielä erään keinon, joka täällä Suomessakin on hyvin tuttu, nim. kykyjen herättämisen loitsujen avulla. Meidän suomalaiset tietäjämme käyttävät sitä keinoja; he mumisevat jotakin saadakseen oman kehonsa erikoiseen tilaan. — Sitten on vielä eräs tapa, vaikka Patan-

dshali ei sitä mainitse, nim. se, jota villit kansat ja muhamettilaiset käyttävät: tanssiminen. Dervishithän tanssivat ja pyörivät nopeasti ja saavuttavat siten hetkellisesti yliaistisia kykyjä.

Sitten Patandshali mainitsee sen tavan, joka on kaikkialla ollut yleinen ja tunnettu, nim. askeesi, itsekidutus, — haathaa-jooga. Sehän herättää ihmisessä kykyjä. Mutta kaikkia näitä tapoja Patandshali sanoo ala-arvoisiksi, sillä hän lisää sitten: ”kaikkien näiden erilaisten keinojen avulla ei ihminen saavuta mitään pysyviä kykyjä.” — Ne ovat kaikki ohimeneviä, ne kuuluvat hänen kuolevaiseen persoonallisuuteensa, ne eivät nouse sisäiseen ihmiseen, se jää niiden ulkopuolelle. Ne kyvyt haihtuvat, kun ihminen kuolee. Meidän oppineessa kulttuurissamme ihminen, joka on arvossapidetty ja etevä, joka on ahtanut itsensä, järkensä, täyteen kaikkia tietoja, lukenut paljon kirjoja, omaa suunnattomasti muistitietoja — ja nykyinen sivistys kunnioittaa häntä erinomaisena ihmisenä — on kuitenkin itse asiassa sangen kuolevainen olento, joka ei vie mitään mukansa toiseen elämään. Ne kaikki tiedot haihtuvat kuolemassa, hänelle on jäänyt ainoastaan jonkin verran keskittymiskykyä ja kehittyneempää muistamiskykyä. Eivät tuollaiset tiedot silti ole halveksittavia, päinvastoin, mutta se ei ole mitään sellaista ikuista saavutusta, johon ihmisen pitäisi tähdätä.

Joogi on olento, joka ei pane niin paljon arvoa ohimeneville asioille. Sentähden tulevat hänelle kaikenlaiset sellaiset kyvyt, jotka tekevät hänelle mahdolliseksi tietää, mitä hän haluaa. Joogi saattaa olla tosiasioiden suhteen yhtä tietorikas kuin joku meidän professorimme. Jos joogi ei tunne meidän sanavarastoamme, niin hän ei ehkä osaa keskustella, mutta jos hän pääsee kiinni professorin ajatuksesta, niin hän

kyllä osaa arvostella asioita. Meidän tieteellinen tietomme on itse asiassa sangen epävarmaa. Sen näkökannat voivat muuttua uusien keksintöjen mukaan, mutta juuri se on äärettömän hyvä, sillä se näyttää, että me voimme edistyä. Mutta se on sitä hidasta edistymistä aineessa. Joogi puolestaan kulkee sisäistä tietä; hän voi sisästä päin katsella asioita.

Patandshali sanoo, että kaikki todellinen tieto ja täydellinen elämä on olemassa. Joogin tehtävä on asettaa itsensä yhteyteen tuon tiedon suuren virran ja täydellisen elämän suuren virran kanssa. Silloin ihminen voi menetellä eri tavoin. Jos joku käyttää näitä toisia keinoja, jotka mainittiin, silloin hän menettelee niinkuin sellainen maamies, joka tahtoessaan kastella peltoaan kantaa käsillään vettä järvestä. Mutta ihminen, joka rupeaa harjoittamaan joogaa, menettelee, niinkuin se maamies, joka kaivaa ojia peltoonsa, jotta vesi järvestä pääsee virtaamaan niissä. Hän poistaa esteet veden tieltä, jolloin vesi tulee itsestään. Siten ei joogin tarvitse nimenomaan pyrkiä mihinkään tiettyihin yliaistisiin saavutuksiin, se olisi, niinkuin hän koettaisi ottaa elämän virrasta kädellään jotakin. Hänen ei tarvitse ollenkaan ajatella muodollisia saavutuksia; hän avaa vain itsensä kanavaksi suurelle tiedon ja elämän virralle. Ja Patandshali sanoo: ”Ei ihminen pääse epätäydellisyyksistään, vioistaan ja paheistaan sillä tavoin, että hän ajattelee: 'nyt on minun saatava ulos itsestäni tuo ja tuo vika; se on juurineen kitkettävä pois'. Ei siitä tule mitään, ei ihminen sillä tavoin pääse vapaaksi, vaan hänen on annettava kaikkien hyveiden virrata itseensä; se poistaa hänestä epätäydellisyydet.”

Me tiedämme, että on aivan yleistä, että henkisesti vähemmän kokeneet ihmiset sanovat: ”Tuo vika on sinun saatava pois itsestäsi; ei Jumala sellaista hyväksy.” Ja ihminen jou-

tuu toivottomaksi, kun hän ei siitä pääse; se tulee vain pahemmaksi, kun hän yrittää. Sentähden hän sanookin: ”Jollei ole Vapahtajaa, ei ihminen pääse mihinkään.” — Ja siksi on kristikunnassa koneellinen vapahtaja, joka sovittaa ihmisten synnit Jumalan kanssa. Useimmat ihmiset käsittävät näin. — Minä olen nyt puhunut ulkonaisesti, en sisäisesti.

Sitten Patandshali vielä tässä neljännessä osassa puhuu joogan muodollisesti suurimmasta saavutuksesta, ennenkuin hän varsinaisesti puhuu sen päämäärästä. Hän sanoo: ”Muodollisesti korkein saavutus on *mahaavideha*, ja sitä on kahta lajia. Kun se alkaa itsestään kehittyä, ottaa se ensin *kalpita*-muodon ja sitten *a-kalpitan*. Mahaavideha on suuri ulosastuminen ja taikakehon luominen.” Tämä merkitsee, niinkuin me sanomme meidän aikanamme: ihmisen astuminen ulos omasta itsestään ja siellä ulkona toimiminen. Toiminta perustuu siihen, että on jokin käyttöväline, millä toimia. Sentähden on tässä kehosta ulosastumisessa kaksi puolta: ulosastuminen ja toimiminen.

Nyt on niin, että jokainen ihminen — realistisesti katsoen — nukkuessaan siirtyy ulkopuolelle tätä fyysistä kehoa; hänen tajuntansa laskeutuu takaraivoon ja sitten selkäyttimeen. Jos aivojen hermot ovat sellaisessa kunnossa, että ne pitävät tajunnan kiinni, ei ihminen voi nukkua. Nukkuminen on sitä, että tajunta hetkeksi vapautuu fyysisen kehon kahleista. Nyt voi tapahtua, että tajunta jää kehoon, jolloin nukkuminen on kaikenlaisten unien näkemistä, tai että se pääsee pois, jolloin ihminen lepää ja saa parannella omaa tilaansa. Keho on päivän aikana joutunut erikoiseen rasittuneeseen tilaan, unen aikana keho ja eräs osa ihmisestä korjaavat tämän häiriön. Jotta se kävisi hyvin päinsä, täytyy persoonallisen päivätajunnan olla kehon ulkopuolella.

Mutta onko ihmisen nukkuminen syvässä unessa aina samaa kuin toimiminen kehon ulkopuolella? — Useimmat ihmiset ovat tajunnassaan melkein horrostilassa nukkuessaan, eivät sillä tavoin, että olisivat tajuttomia, vaan sillä tavoin, että heidän tajuntansa on väsähtänyt ja melkein ilman ajatuksia, tai niin, ettei muistikuvia käy lävitse. Mutta muutamilla ihmisillä — ja ehkä hyvin monella sekä sivistyskansoissa että muissa — on siten asian laita, että kun he ovat tällä tavoin kehonsa ulkopuolella, he ovat jonkin verran tietoisia, ja mitä enemmän he ovat tietoisia, sitä enemmän he pääsevät kehonsa ulkopuolelle, yhteys kehon välillä ei ole niin kiinteä. Jokainen ihminen, joka tulee teosofiksi, tekee verraten pian sen havainnon, että hänen unielämänsä muuttuu ja hän alkaa muistaa merkittäviä asioita yöllisestä elämästään. Hän joutuu tekemisiin erilaisten ihmisten kanssa ja käy paikoissa, joita hän ei päivätajunnassaan ole nähnyt. Ja hän voi tehdä sen havainnon, kun hän joskus tulee johonkin vieraaseen kaupunkiin tai paikkaan, että se onkin niin merkittävän tuttu. Tämä riippuu siitä, että kun ihminen tulee ajattelevaksi olennoksi, joka ajattelee muutakin kuin näitä jokapäiväisiä asioita, niin silloin hänen unielämänsä muuttuu rikkaammaksi ja vapaammaksi. Ja kun kehon nukkuessa tarkastaa sielua, niin huomaa, että se liikkuu astraalimaailmassa. Se on kyllä vähän epämääräinen muodoltaan, vaikka se onkin vienyt mukanaan kuvan fyysisestä kehosta.

Villikansatkin uskovat, että ihminen nukkuessaan lentää, käy muualla, sillä kehittyneimmät ihmiset heidän joukossaan, kuten shamaanit ym. tietävät sen. Meidän oppineemme nauravat sille, mutta kansanihmiset kyllä uskovat siihen. Ja he voivat kertoa, että he nukkuessaan ovat nähneet sen ja sen vainajan. Toiset ehkä sanovat, että se merkitsee sadetta,

mutta useimmat kyllä uskovat todella tavanneensa vainajia.

Kun joogi tutkii asioita, niin hän huomaa, että vainajia on olemassa ja ihminen on nukkuessaan olemassa. Jos me olisimme tieteellisen tarkkoja ja ahdasmielisiä, täytyisi meidän sanoa, ettei ihminen ole olemassa nukkuessaan; ihminen, joka ei ole nähnyt mitään unta, ei ole ollut olemassa. Ihminen kuolee ja syntyy uudestaan. Mutta tosiasia on se, että hän on olemassa nukkuessaan, kuten myös kuoltuaan ja syntyy taas jälleen maan päälle. Sentähden me voimme niin hyvin ymmärtää, mikä on joogin saavutus. Sen sijaan, että tuo aika nukkuessa kuluisi tajuttomuudessa ja turhaan, on siitäkkin ajasta tehtävä toiminnan päivä. Se merkitsee, että joogin on luotava itselleen käyttöväline, keho, tuossa toisessa tilassa ollessaan. — ”Joogin korkein muodollinen saavutus”, sanoo Patandshali, ”on luoda itselleen sellainen keho, jossa hän on täysin itsetietoinen ja jota hän täydellisesti hallitsee. Siinä on kaksi astetta: *kalpita* ja *a-kalpita*. *Kalpita* on siinä, että joogi mietiskelyllään — uutta kehoa ei nukkuessa luoda — saa aikaan *kalpita*-mahaavidehan.” — Tämä merkitsee, että joogi mietiskelyssä luo tuon kehon itselleen, aivan kuin uuden tshittan, erottaa kuin itsestään tshittansa, ajatus-tunneauransa.

Ajatelkaamme joogia, joka istuu mietiskelyasennossa. Hän lähettää ulos tshittansa, mutta hän on tässä kehossa; hän ei pääse itse pois kehostaan itsetietoisena, hän lähettää tshittansa ulos ja varustaa sen osatajunnalla. Hän sanoo esim.: ”Nyt on se työ tehtävä, sinun pitää mennä sinne ja sinne ja tehdä se.” — Silloin hänen tshittansa tottelee ja toimii. Ja joogi pitää kyllä huolen siitä, että tulee todistetuksi, että hänen tshittansa on toiminut; totuuden etsijänä hän ottaa siitä selvän, että tshitta on suorittanut sille määrätyn työn.

Sitten, kun joogi on saavuttanut tämän kalpita-mahaavidehan, hän alkaa muuttaa sitä a-kalpita-mahaavidehaksi. Se merkitsee, että hän sen sijaan, että hän itse jäisi fyysiseen kehoonsa, lähtee itsekin ulos tshittassaan. Hänen oma persoonallinen tajuntansa jättää fyysisen kehon mietiskelyasentoon ja on tuossa tshittassa ja toimii vapaasti niine kykyineen, mitkä tshittalla ovat. Ja kun joogi on tämän saavuttanut mietiskelyssään, hänellä on sama kyky nukkuessaan, ei muuten. Mutta Patandshali sanoo, että juuri tämän kyvyn saavuttaminen hävittää kaikki ne verhot, jotka peittävät valon, — hävittää valon peitteet. Ja valon peite on ihmisen tunnekeho, kärsimyksen, nautinnon ja toiminnan keho. Se on, niinkuin me teosofisella kielellä sanomme, astraalis-mentaalin — ja lisäksi fyysis-eetterinen keho.

Tuollakin Patandshalin lauseella on paljon sanottu, sillä ihmisen sisin olemus on valoa, ja ihmisen todellinen elämä on valossa ja valon maailmassa. Sanotaan jossakin pyhässä kirjassa, että Jumala asuu valossa. Sillä on kuvattu sitä totuutta, joka kohtaa joogia, sitä ihmeellistä totuutta, jota ei voi kuvata maallisin sanoin. Valossa on ihmisen todellinen koti, ja joogi näissä mahaavideha-ponnistuksissaan hävittää silloin valon peitteen. Ne kehot, jotka joogille tietenkin jäävät jäljelle, muuttuvat silloin aivan kuin totteleviksi palvelijoiksi, käyttövälineiksi, ilman mitään omaa persoonallista tahtoa. Joogi tulee silloin korkeammaksi ihmiseksi, enkeliksi, jumalaksi, joka käyttää tätä inhimillistä organismia. Sentähden sanoo Patandshali, että joogi näissä ponnistuksissaan saavuttaa taivaallisen aistin; hän alkaa loistaa; kaikki hänen alemmat käyttövälineensä alkavat myös loistaa. Hän saavuttaa liikkumiskyvyn itse valon maailmassa; hän saavuttaa elementtien hallinnan; hän saavuttaa lujuuden, voiman, val-

lan aistien yli, myös kyvyn astua toiseen kehoon. — Tästä voimme mainita pari sanaa.

Me tiedämme, että jokaisen mediumistisen ihmisen kokemus on se, että joku vieras tajunta voi hänet vallata. Unissa-saarnaajat ovat juuri sellaisia, että joku vainaja voi ottaa heidän kehonsa haltuunsa. Mediumi on olento, jossa yhdysside eri käyttövälineiden välillä on löysä. Tuonelassa on vainajia, jotka tahtoisivat antaa tietoa eläville ihmisille, ja sitä varten he saavat käyttää elävän ihmisen kehoa. Toisessa maailmassa on vainajia harjoitettu siihen, että he voivat ottaa varovaisesti mediumin kehon haltuunsa, ettei siinä tapahdu liikaa häiriöitä. Mutta tämä menettelytapa on henkisesti epämoraalinen, sillä kun vainajat tulevat mediumin luo, he hypnotisoivat hänet ja käskvät hänet ulos kehostaan. Sentiähden mediumi yksin ollessaan voi joko taistella pysäköseen omana itsenään tai lähteä ulos kehostaan. Onhan kyllä myös niin, että mediumi itse tahtoo mennä transsiin ja aivan kuin pyytää vainajia luokseen.

Joogi saavuttaa todellisen kyvyn käyttää toisen ihmisen kehoa, jos se ihminen itse on poissa kehostaan joko nukkuessaan tai transsissa. Ja me saamme kiittää sitä kykyä siitä, että ihmiskuntaa on suojeltu; sillä olisi hirvuihin sekasotku, jos ei olisi joogea, jotka ovat opettaneet, miten on meneteltävä, jotta vaarattomasti voi käyttää toisen kehoa. Vainajien kesken on myös tapahtunut herämys. Sitä myöten, kuin ihmiskunta kehittyi, sitä myöten kehittyvät olosuhteet tuonelassa. Vainajat eivät enää ole aivan idiootteja, eivät ole kadottaneet omaa itseään. Mitä enemmän ihmiskunta on sivistynyt, sitä enemmän kuolemanjälkeinen elämä on sivistynyt; ihmiset sielläkin etsivät tietoa. Jotkut voivat

olla kiinni omissa himoissaan, mutta eivät kaikki. On paljon vainajia, jotka ovat olleet ajattelijoita ja tutkijoita maan päällä; he vievät tuon kyvyn toiselle puolelle. Vaikka maalliset asiat unohtuvat, heillä on tuo sielullinen kyky jäljellä. Joka on ollut voimakas totuuden etsijä, hänellä on voimakas totuuden halu ja -rakkaus toisellakin puolella, ja sellainen ihminen on altis ottamaan vastaan opetusta. Ja vainajien maailmassa on tapahtunut herämys: ”Eikö ole sääli, että ihmisillä maailmassa on niin väärä käsitys kuolemanjälkeisestä elämästä? Emmekö me voisi ilmoittaa jotakin heille?” — Siitä olisi ollut seurauksena, että vainajat ilman muuta olisivat koettaneet saada kiinni meistä ja puhua meidän kanssamme, ja ties mitä häiriöitä olisi voinut syntyä, elleivät jotkut joogit, salatieteilijät, adeptit, olisi huomanneet, että voidakseen auttaa ihmisiä, täytyy tuo työ organisoida. Silloin muodostettiin kaikenlaisia yhtymiä, veljeskuntia ja ryhmiä ja järjestettiin työ. Se on vasta alulla, mutta se tulee hyvin mahtavaksi seuraavalla vuosisadalla; yhä enemmän ihmiset tulevat kosketuksiin vainajien kanssa.

Sentähden on hyvä, että luonto antaa tuollaisen kyvyn joogille. Ja joogi, joka siis voi tehdä uusia kehoja itselleen ja toimia näkymättömänä eri paikoissa maailmaa, ei sillä tee mitään uutta karmaa. Patandshali sanoo: ”Kaikki sellainen työ ihmiskunnan hyväksi ei luo joogille uutta karmaa, joka sitoisi.” Tämä työ on todellista auttamista; se ei luo uutta karmaa, ja sen tieteellinen syy on siinä, että kaikki nämä tshittat, uudet kehot, syntyvät joogin minuudesta. Patandshali sanoo, että kaikkien ihmisten toiminta on mustaa, valkoista tai siltä väliltä, useimmiten se on siltä väliltä. Joogilla ei ole mitään sellaista; hän kun näkee kaikki siemenet, joista mitään syntyy, niin hän ei luo mitään karmaa.

Mutta se lopullinen saavutus, päämäärä, johon joogin koko pyrkimys todellisuudessa tähtää, on riippumattomuus, vapaus, ehdottomuus, kaikkیتietävyys. Hänen pitää tulla aivan jumalaiseksi, jolle ei ole mitään salattua. Ja tämä kehittyvä vähitellen sillä tavoin, että hänen tajuntansa laajenee, käsittää yhä suurempia aloja. Hän tulee tietoiseksi yhä useamista olennoista, elävistä ihmisistä, kasveista, vainajista, jumalista, — ne kaikki tulevat hänen sisäänsä, elävät hänessä. Patandshali sanoo aivan oikein: ”Syntyisi kerrassaan merkillinen hämmennys, jos kaikkien noiden elävien olentojen oma persoonallinen tajunta paljastuisi joogille; silloin ei olisi eroa olemassa joogin jumalaisen minuuden ja toisten minuuden välillä. Joogi tietää vain niiden tilan, sielun kehitystason, mutta ei, mitä heidän omissa ajatuksissaan liikkuu.”

Tämä on hienoa noblessia, hengen aateluutta. Me näemme, kuinka joogi on tietoinen siitä, mikä on sivistystä ja hienoutta. Luonto itse kasvattaa hänet aateluuteen. Mikään uteliaisuus ei kuulu joogille. Kuta enemmän hänen tajuntansa mahtuu, sitä enemmän hänestä loittonee kaikkinaisen uteliaisuus. Joogi ei siis ole kaikkیتietävyydessään sellainen olento, joka urkkisi toisen salaisuuksia, joka ollenkaan tietäisi, mitä toisen ihmisen ajatuksissa liikkuu. Hän tietää, mikä on toisen ihmisen sielun tila, millä kohdalla kehityksessä hän on. Alemmilla kehityskohdilla, silloin, kun yliaistiset kyvyt heräävät, ovat ne sellaisia, että ne voivat herättää ihmisen uteliaisuutta, ne voivat tunkeutua toisen ihmisen auraan. Sellaisesta todellinen viisas vapautuu. Kuinka hän olisi huvitettu sellaisista asioista; kuinka ne millään tavoin häntä liikuttaisivat! Jokainen ihminen hoitaa omat persoonalliset asiansa kussakin elämässä; joogin tehtävä on vain

auttaa jokaista sielua, ja siinä tulee kysymykseen vain sielun kehitystaso. Siitä on päästävä eteenpäin.

Kun joogi on nähnyt eron purushan eli hengen, ja kaikkein hienoimman sattva-aineen välillä, silloin hänen tietonsa nousee kohti suurta vapautusta. Purusha, henki on ainoa, joka joogin täyttää, ei korkein, hienoinkaan muoto. Joogi ei lopullisessa elämässään ole huvitettu edes järjen toiminnasta.

Patandshalin esitys loppuu lauseeseen:

”Koska joogi ei ole enää minkäänlaisesta muodosta kiinnostunut, niin hänen samaadhinsa muuttuu dharman, hyveiden pilveksi, ja siitä hänen omasta pilvimäisyydestään satelee tiedon vettä janoaville sieluille — ja hän yhtyy Jumalaan.” — Ja me voimme nyt ymmärtää, kun toisessa pyhässä kirjassa sanotaan: ”Kun minä tulen toistamiseen, tulen taivaan pilvessä.” — Joogi muuttuu hyveiden pilveksi; hän ottaa siinä vastaan Kristuksen.

Henkisen tiedon edellytykset

Kaikkina aikoina, — niin voimme käytännöllisesti katsoen sanoa, — useimmat ihmiset ovat uskoneet, että ihminen on olemassa kuoleman jälkeen ja että siis on olemassa näkymättömän henkimaailma tämän näkyvän maailman ohella. Tähän uskoon pitäytyvät vielä tänä päivänä useimmat ihmiset. Mutta useimmat ovat myöskin tyytyneet sanomaan, ja varsinkin ehkä meidän päivinämme, että nämä asiat ovat ja jäävät pelkiksi käsityksiksi, ettei niistä voi mitään tietää.

On uskottu eri tavoin ihmisen kuolemanjälkeisestä elämästä. Kaikkialla on kerrottu siitä jotakin; ei ole ainoastaan tyydytty sanomaan, että ihminen on olemassa kuoleman jälkeen, vaan on myöskin kuvattu hänen olotilaansa; ja muutamain paikoin ja muutamain ajoin on uskottu, että ihminen jää tuohon henkimaailmaan, kun hän on kuollut. Näinhän juuri kristikunnassa yleensä uskotaan. Toisin ajoin on uskottu, että ihminen viipyy henkimaailmassa vain jonkin aikaa palatakseen sieltä taas maan päälle. Mutta kuten sanottu, vaikka näitä asioita on kuvailtu hyvinkin elävin värein, niin useimmat ihmiset ovat vakuuttuneita siitä, että niistä asioista ei voida mitään tietää; että ne ovat ja jäävät uskon asioiksi. Sentähden on yleensä käsitetty, että juuri uskonto koskee näitä henkimaailman asioita ja joka itsessään on vain uskon asia. Mutta kun me teosofisina tutkijoina olemme luoneet katseemme vanhoihin sivistyksiin ja vanhoihin uskontoihin ja tutkineet niiden alkuperäisiä kirjoituksia ja niiden perustajien elämää ja perustajien sanoja, niin olemme tulleet va-

kuuttuneiksi siitä, että kaikki nuo suurimmat ihmiset, jotka ovat maan päällä esiintyneet, jotka ovat uskontoja perustaneet ja jotka ovat niiden salaisuuksiin syvästi eläytyneet, kaikki nuo ovat vakuuttaneet ja sillä tavoin tänä päivänä yksi ja toinen vakuuttaa, että on olemassa jotakin tietoa, jota ihminen voi saavuttaa. Se tieto on tietoa Jumalasta eli totuudesta, niinkuin myös sanotaan. Se tieto tekee ihmisestä uuden merkillisen olennon, sillä kun hän oppii tuntemaan Jumalaa ja oppii tietämään totuuden, niin silloin häneen astuu, niinkuin sanotaan, ikuinen elämä, — tai hän itse astuu ikuiseen elämään. Silloin iankaikkinen elämä on avautunut hänelle; iankaikkinen elämä on hänessä syntynyt. Tämä on erinomaisen suurenmoinen, korkea ja merkillinen prosessi, niin vakuuttavat kaikki ihmiskunnan suurimmat olennot. Ja meidän täytyy sanoa, että nekin ihmiset, jotka ovat tällaisten kokemusten ulkopuolella, mutta jotka ajattelevat asioita, siis niinkuin voisimme sanoa filosofit, hekin tuntevat, että tällaista tietoa he voisivat ymmärtää ja sellaisen tiedon pätevyyttä, mutta tietenkään he eivät itsekään oleta, että sellainen tieto olisi mahdollinen. ”Tietenkin se on vain mielikuvitusta, mitä nuo merkilliset ihmiset ovat kokeneet, tietenkin siinä luonnollisesti on ollut mielikuvitusta; ei se ole voinut olla todellista tietoa. He nimittävät sitä tiedoksi, mutta tietenkin se on kuviteltu asia, jonka nojalla he luulottelevat, että he ovat oppineet tuntemaan Jumalaa. Mutta hyvin merkillinen ja ihmeellinen on tuo asia; erinomaista olisi, jos ihminen voisi päästä sellaiseen tietoon.” Sillä filosofit voisivat teoreettisesti tätä ymmärtää.

Filosofithan jakavat maailman, niinkuin jokainen ihminen tietää, kahtia; he puhuvat aineesta ja hengestä. He puhuvat aineellisesta, näkyvästä, ilmenneestä maailmasta ja sitten hen-

gestä, hengen maailmasta, tajunnasta. He sanovat, että tässä maailmassa on kaksi asiaa, joita ei voi kieltää, aine, jolla on ulottuvuutta, ja sitten tajunta, joka on täysin toisenlainen todellisuus, tajunta, joka toimii aineessa ja aineen välityksellä, mutta joka on niin toisenlainen todellisuus, että se on salaisuus filosofien mielestä. Filosofit eivät ymmärrä, miten nämä kaksi todellisuutta suhtautuvat ja vaikuttavat toisiinsa. Mehän tiedämme, että filosofit ovat vaivanneet päättään juuri tuolla kysymyksellä, millä tavoin tajunta voi vaikuttaa aineeseen ja ilmetä aineen avulla. Ja me tiedämme, että jotkut filosofit ovat tulleet materialisteiksi ja sanovat, että tajunta on tulosta aineen liikunnosta; materialistit uskovat, että on olemassa vain yksi todellisuus, aine; tajunta on siinä syntynyt. Se on niinkuin neste, joka on erittynyt aineesta. Tuo tajunta on aivoista erittynyt samalla tavoin, kuin jokin muu neste ihmisen kehossa erittyy. Sillä tavoin ovat materialistit asiaa arvostelleet, ja heidän mielestään on arvoitus silloin ratkaistu. Mutta sen sijaan ne, jotka ovat ajatelleet hiukan tarkemmin, jotka ovat ajatuksissaan ottaneet enemmän asioita huomioon, ja jotka siis eivät ole materialisteja, ovat pakotetut hymyilemään materialisteille. Nämä ihmiset sanovat, että tajunta on jokin todellisuus, ja että tajunta ei ole voinut aineesta syntyä. Nehän ovatkin niin erilaisia todellisuuksia, sillä aineella on ulottuvuutta; se on paikasta ja ajasta riippuva, mutta tajunta ei ole ajasta ja paikasta riippuva; tajunta voi edetä kuinka pitkälle tahansa tässä avaruudessa paikasta riippumatta, se voi mennä muistissaan taaksepäin, se voi päästä selville vanhasta ajasta ja se voi katsella tulevaisuutta, katsella esiripun taakse, katsella, mitä tulee tapahtumaan. Tajunta on aivan merkillinen todellisuus, aivan toinen kuin aineellinen todellisuus. Näin sanovat nämä

filosofit, jotka ajattelevat ja tietävät, ettei ole kuviteltavissa, että tajunta olisi voinut syntyä aineesta. Mutta koska tajunta on niin perin erilainen todellisuus kuin aine, niin kuinka niiden suhde toisiinsa on ymmärrettävissä? Minkälainen saavutus, sanovat nämä filosofit, olisikaan, jos ihminen voisi päästä tietoon tajunnasta, jos hän voisi ratkaista tajunnan probleeman, jos hän voisi murtaa aineen kahleet ja tulla rajattomaksi eläväksi tajunnaksi, jos hän voisi ratkaista absoluutin probleeman? Ei voi olla muuta kuin yksi ainoa todellisuus, joka ilmenee kahdella tavalla, niinkuin jotkut filosofit sanovat, esimerkiksi vanhat intialaiset filosofit. Me tulemme kuin temppeleihin, kun lähestymme vanhaa intialaista filosofia, kun hän sanoo, että yksi on ehdoton, yksi absoluuttinen elämä. Se ilmenee henkenä ja aineena, tajuntana ja ilmenneenä muotona, mutta yksi on todellisuus takana. Jos ken voisi tietää todellisuuden, niin silloin hän tietenkin olisi ratkaissut tajunnan olemuksen ja silloin hän olisi ratkaissut aineen olemuksen. Ja kun jotkut ihmiset ovat sanoneet, että he ovat oppineet tuntemaan Jumalaa, ovat päässeet tietoon Jumalasta, totuudesta, niin he ovat juuri tarkoittaneet, että he ovat osanneet ratkaista tajunnan arvoituksen. Mitä nimitämme Jumalaksi? Siksi nimitämme juuri tajuntaa. Tajunta on ilmennyt Jumala. Tajunta on ajatus, tajunta on järkeä, tajunta on tahtoa, tajunta on se elämä, joka on aineen sisällä ja vaikuttaa aineessa. Jos todella voi päästä Jumalan tietoon, Jumalan tuntoon, niin silloin on ratkaistava olemassaolon arvoitus. Tämän filosofit myöntävät, mutta he luonnollisesti epäilevät, voiko sellaiseen lopputulokseen päästä. Ja sitten tietenkin yleensä kaikki ihmiset ja filosofit nauravat kaikenlaiselle muulle tiedolle. He eivät voi käsittää muuta tietoa, kuin mahdollisesti tällaista filosofista, synteettistä tietoa

tajunnasta ja Jumalasta, tai tietoa näkyvästä maailmasta. Mitään muuta maailmaa he eivät ymmärrä. He eivät ymmärrä oikeastaan muuta olemassaolosta. Jos ihminen on olemassa kuoleman jälkeen, silloin hän tietenkin on olemassa, jos hänen tajuntansa jää olemaan. Jos se voi olla olemassa tajuntana ilman fyysistä kehoa, niin silloin hän voi olla olemassa kuolemankin jälkeen, mutta se on hyvin problemaattinen ajatus. He eivät voi ymmärtää mitään sellaista, sillä heidän mielestään tajunta on sidottu aineeseen; tajunta ilmenee aineen välityksellä; ja kun aine lakkaa olemasta, niin tajuntakin häviää, ja sentähden fyysiseltä kannalta on siten varmintä olla epäilevällä kannalla kuolemanjälkeisen elämän suhteen. Eihän yksilöllisyys voi jäädä olemaan, kun se aine häviää, jonka välityksellä persoonallisuus on elänyt ja ilmennyt. Mutta kuitenkin on kaikkien aikojen usko ollut, että ihminen on sittenkin olemassa. Kaikkien aikojen usko on, että henkimaailma on olemassa. Ja filosofit nauravat henkimaailmalle: ”Vieläkö tässä pitäisi ruveta uskomaan kummituksiin henkimaailmassa. Ne ovat kaikki vain lastenkamarisatuja; monet ovat leikkikalut ihmisellä, kun hän on vielä lapsen tasolla. Ihmisellä on luontainen halu olla olemassa edelleen. Minä en tahdo kuolla kuolemassa, minä tahdon yhä vielä olla olemassa. Se on ihmisen luontainen itsekkyyks, ja sentähden hän kuvittelee, että hän on olemassa kuoleman jälkeen.” Näin siis tiedemiesfilosofit. — Meidänkin kristinuskossamme on aina ajateltu, ettei tästä asiasta voi mitään tietää, vaan täytyy vain uskoa. Kristitty voi puhua siitä, että Jumalan voi tuntea, voi oppia tuntemaan taivaallista Isää, mutta kuoleman jälkeisestä ajasta ei voi kuitenkaan tietää mitään, vaan täytyy uskoa mitä pyhässä kirjassa on sanottu. Niin on väitetty kristinuskossa pitkin vuosi-

satoja. Sentähden ihmisiin on kasvanut vakaumus, että tietoa ei ole, vaan ainoastaan uskoa. Meidän aikanamme, aivan viimeisinä vuosikymmeninä, sanokaamme viime vuosisadan puolivälistä lähtien ja varsinkin viime vuosisadan viimeisellä neljänneksellä, kun Madame Blavatsky pani alulle teosofisen liikkeen, on ruvettu ajattelemaan ja levittämään käsitystä, että tietoa on saavutettavissa myöskin tällaisista kuin kuoleman jälkeisistä asioista ja myöskin henkimaailmasta. Se on hyvin merkillinen väite. Ja useimmat sivistyneet ihmiset lykkäävät tietenkin tuon väitteen luotaan. Kuinka tämä kaikki olisi mahdollista? — Mutta itse luonto on noussut huutamaan: ”Huomatkaa! On olemassa tietoa taivaasta, tietoa henkimaailmasta, tietoa on olemassa sellaisista asioista, joita te ette ilman muuta osaa selittää.” — Onhan spiritistinen liike viime vuosisadan puolivälistä saakka toiminut maailmassa ja vakuuttanut, että mediumien, erityisen herkkien ihmisten välityksellä henkimaailma voi antaa itsestään tietoa, ja on tullut todennetuksi, että kaikki muut selitykset paitsi henkimaailman mukana olo, henkimaailman vaikutus, jonkin vainajan vaikutus, kaikki muut ovat tuulesta temmattuja. On vaikeata selittää asioita muulla tavoin kuin että vainajat ovat myötävaikuttamassa, että siis ihminen on olemassa kuoleman jälkeen. Tämä ei ole vielä yleisesti tunnustettu asia, mutta tieteellisissä piireissä alkavat ihmiset yhä enemmän tuntea, että on olemassa salaperäisiä asioita, joita ei voi selittää. On olemassa sellaisia ilmiöitä kuin esimerkiksi telepatia, kaukovaikutus, ajatuksen siirtyminen toisesta ihmisestä toiseen. Sehän on todistettu ilmiö. Kuinka on siis ymmärrettävissä, jos vain uskotaan näkyvään aineeseen, että ihminen ollessaan kaukana voi lähettää ajatuksen toiselle. Sehän on hyvin todistettu asia, että jos joku ihminen on pätevä hypno-

tisoija, ja toinen ihminen on mediumi, niin vaikka hypnotisoija olisi Oulussa ja mediumi Helsingissä, ja jos hypnotisoija sanoo, että nuku, niin hän nukkuu. Tuohan osoittaa, että ihmisten välillä on olemassa kaukovaikutusta. Pelkääntään radion olemassaolo merkillisine näkymättömine aaltoineen, kun kaikki alkaa olla täällä näkymättömien voimien ympäröimänä, vaikuttaa osaltaan sen, ettei tieteellinen maailma voi olla kallistamatta korvaansa näille asioille. Vaikka ei ihminen olisi tutkinutkaan näitä radioasioita, niin on hän kuitenkin voinut kuulla konsertin Helsingistä, vaikka hän itse on maaseudulla, ja hän on voinut kuulla radiossa konsertin Lontoosta, ja hänen täytyy tunnustaa, että on olemassa ihmeellinen kaukovaikutus ilman halki.

Jos me nyt puolueettomasti ja objektiivisesti katselemme tiedon probleemaa yleensä, niin me voisimme edeltäkäsinsanoa, että varmasti on olemassa yksi tosieto, mutta samalla on olemassa kolme lajia tietoa. Ensimmäinen tiedon laji on aistihavaintojen maailman kautta saavutettu tieto näkymättömästä maailmasta. Senhän kaikki tuntevat. Sitten on mahdollisesti olemassa toinen tieto, absoluuttinen tieto totuudesta ja Jumalasta, itse elämästä ja sen salaisuudesta. Sitten on mahdollisesti olemassa kolmas laji tietoa ja sitä mahdollisuutta tuskin voi kieltää, tieto niistä asioista, jotka ovat tämän näkyvän maailman ja tuon synteettisen totuuden eli Jumalan välillä. Selvästi ei ole niin, että olisi olemassa vain tämä näkyvä maailma ja Jumala sen takana, niinkuin protestanttisessa maailmassa on uskottu, että ihminen kuolee ja haudataan ja sitten herätetään Jumalan yhteyteen. Täällähän ei uskota kummituksiin ja kaikkeen sellaiseen. Katolisessa maailmassa uskotaan pyhimyksiin ja rukoillaan heitä, ajatellaan, että on olemassa helvetti ja kiirastuli ja Jumala

siellä kaukana, mutta muuta ei ole siinä välillä. Mutta protestantit asettavat Jumalan heti näkyvän maailman taakse, niin ettei ole mitään välitilaa. Viime aikoina on alkanut näyttää siltä, että on olemassa muutakin kuin tämä näkyvä maailma. On olemassa näkymätön henkimaailma, salaperäisyyksien maailma, ja siitäkin siis voi olla ehkä tietoa. Kolmenlaista tietoa siis voi olla: tietoa näkyvästä maailmasta, tietoa Jumalasta eli totuudesta ja tietoa näkymättömästä maailmasta, Jumalan ja näkyvän maailman välillä. Ja jos on näin olemassa kolmea lajia tietoa, niin voimme kysyä, millä tavoin tietoa voi saada näistä kaikista maailmoista? Silloin luonnollisesti meidän huomiomme kiintyy tuohon henkimaailmaan, tuohon Jumalan ja näkyvän maailman välillä sijaitsevaan olotilaan. Henkimaailmassa on tiloja, joita nimitämme kiiras-tuleksi ja taivaaksi, jotka ovat väliasemia matkallamme Jumalan luo. Ajattelempa, että miten niistä kaikista voi saada tietoa, sillä ainahan on uskottu, ettei niistä voi saada tietoa. Mutta näyttää siltä, että elämä itse julistaa, että tietoa voi saada näistä asioista. Siis me kysymme: miten sitä tietoa saadaan. Itsestään silloin pälkähtää päähämme, että jos henkimaailmaa voi lähestyä, niin silloin voi sen tehdä kahta tietä pitkin. Tästä näkyvästä maailmasta voi ikäänkuin nousta henkimaailmaan, tästä voi ikään kuin astua henkimaailmaan, nähdä kuin ylöspäin ja sisään näkymättömään maailmaan, siis lähtien tästä näkyvästä. Tai sitten toinen tapa on, että laskeudumme tuohon näkymättömään maailmaan ylhäältä alaspäin, jolloin tämä ensin vaatii tietoa Jumalasta, ensin tietoa itse elämästä ja sitten näistä elämän ilmauksista. Nuo kaksi mahdollisuutta epäilemättä on olemassa. Sen me ymmärrämme ilman muuta, jos voimme mielessämme kokea nämä eri maailmat ja tiedon lajit. Ihmisestä tietenkin tuntuu

luonnollisimmalta ja läheisimmältä, että henkimaailmaan ja tietoon henkimaailmasta voisi päästä siten, että nousisi ja astuisi siihen sisään tästä näkyvästä maailmasta päin. Ehkä ainoastaan muutamista voi tuntua siltä, että pitäisi ensin olla tietoa Jumalasta ja sitten ehkä saisi tietoa muista asioista. Sillä onhan aivan kuin vaadittaisiin erikoinen temperamentti, jotta ensin etsisi tietoa Jumalasta. Tuntuu niin luonnolliselta ajatella: ”Tässä minä olen nyt näkyvässä maailmassa, mutta pitäisi saada tietoa, onko ihminen olemassa kuoleman jälkeen. Sillä jos ihminen on olemassa kuoleman jälkeen, niin se on luonnollinen tosiseikka. Vaikka henkimaailma on olemassa, niin mistä tiedämme, onko Jumala olemassa.” — Jos ihminen on suuri filosofi, niin hän ei omaksu tuollaista asennetta. Hän tahtoo luonnollisesti tietää, onko henkimaailmaa olemassa, ja jos hän sitten näkee, että henkimaailma on olemassa, ja jos hän näkee, että hän itsekkin on olemassa kuoleman jälkeen, niin se asia voi antaa uskoa Jumalaan, ja niin hän tulee vakuuttuneeksi, että Jumalakin on olemassa, koska on olemassa näkymätön maailma. Silloin on jotakin järjestystä maailmassa, rationaalista (järkiperäistä), pyhää järjestystä. Mutta jos ihminen ei ole olemassa kuoleman jälkeen, jos ei ole mitään henkimaailmaa olemassa, jos me vain kuolemme pois oltuamme täällä vähän aikaa, niin mitä hyödyttää puhe Jumalasta. Tällä tavoin ajattelee ihminen hyvinkin luonnollisesti, ja hänessä voi olla tuollainen tieteellinen tiedonhalu, joka kiihoittaa häntä etsimään tietoa näkymättömästä maailmasta. — Nyt olkoon tässä heti ohimennen mainittu, että kaikki viisaat ihmiset, viisaimmat ihmiset ovat aina sanoneet samaa, mitä Jeesus on ilmaissut sanoissaan: ”Etsikää ensin Jumalan valtakuntaa, niin kaikki muu teille lankeaa.” Kaikki viisaat ihmiset ovat sanoneet, että jos etsit-

te ensin Jumalaa, suurta, synteettistä (yhdistävää) totuutta, itse elämää, niin silloin teille lankeaa tieto muistakin asioista, mutta jos te taas etsitte muita asioita ensin, olivatpa ne vaikka kuinka salaperäisiä, niin te ette saa apua elämältä, ja maailma on täynnä vaaroja. Tätä me emme tietenkään osaa ottaa niin kovin paljon huomioon, mutta pankamme sulkumerkkien väliin, että viisaimmat ihmiset ovat näin neuvoneet. Jos me itse ajattelemme, niin me voimme käsittää, että on olemassa näkymätön maailma ja myöskin käsittää, minkälainen se näkymätön maailma on ja lisäksi vielä käsittää, minkä tähden se on vaarallinen.

Jos ajattelette tiedon problemaa taikka ihmisten tietämis-kykyä tässä näkyvässä maailmassa, niin sehän perustuu aistimuksiin. Aistiemme välityksellä saamme tietoa näkyvästä maailmasta. Mutta sehän ei ole mitään varsinaista tietoa; senhän kaikki tiedemiehet ja filosofit myöntävät. Ei se ole tietoa, että koemme aistimuksia ja teemme havaintoja ympäröivästä maailmasta, vaan tieto tulee siitä, että osaamme järjestellä näitä havaintoja. Tiedon edellytyksenä on ajatus ja järki. Tekevähän eläimetkin havaintoja, eläin näkee, kuulee ja tuntee, mutta meillä ei ole varmoja todistuksia siitä, että eläin tietäisi. Me näemme selvästi, että ihmisellä on tietoa. Ihmisen kokemukset ovat toisenlaisia tai oikeammin sanoen hänen kokemuksensa ovat samoja kuin eläimen, mutta hän osaa niistä kokemuksista muodostaa tietoa sentähden, että hän on järkiolento, että hän ajattelee, että hänessä on ajattelija itsessään, järki, joka tekee hänelle tiedon mahdolliseksi. Sentähden me koemme aistimuksia ja havaintoja, että me luokittelemme ne ja teemme niistä mielteitä ja käsitteitä, ajattelemme ja pääsemme käsitykseen luonnon laeista, jotka hallitsevat tätä maailmaa. Jos meillä ei olisi

järkeä, muistia ja tietoa, niin me esimerkiksi voisimme kauhistua, kun aurinko menee mailleen; mutta meidän kokemuksemme ja tietomme sanoo meille, että muutaman ajan kuluttua aurinko taas nousee. Jos menemme eräiden villikansojen pariin, niin heille auringonlasku merkitsee kuolemaa. He heräävät hämmästyneinä seuraavana aamuna muistamatta mitään ja elävät kuin uutta elämää. He eivät mitään ajattele, sillä heidän järkensä on niin alkeellinen. Mutta ihmiset, jotka ovat tulleet järkeviksi olennoiksi, yhdistävät kaikki päivät, koko elinikänsä yhdeksi persoonalliseksi kokemukseksi, jonka he ymmärtävät. He siis tietävät, ettei ole mitään hätää, kun yö tulee ja ettei ole mitään hätää, kun tulee talvi. — Mutta ihmisen aistit pettävät. Ihminen on tieteellisillä laskelmilla ja havainnoilla tullut varmuuteen siitä, että aurinko ei nouse eikä laske vaikka meistä näyttää, että aurinko nousee ja laskee. Meillä on tällaisia havaintoja, jotka ovat osoittautuneet harhahavainnoiksi. Me voimme tietää tarkemmin kuin mitä havaitsemme. Me olemme tietämisessämme päässeet johonkin kohtaan; ja kun me vähän ajattelemme tätä näkyvää maailmaa, kun me otamme huomioon mitä asioita tästä tiedämme, niin itse asiassa joudumme siihen, että tämä näkyvä maailma on aistimusharhaa. Mehän emme oikeastaan tiedä siitä mitään; me emme tajua tätä aistimaailmaa sellaisena kuin se on. Kysykää keneltä luonnontieteilijältä tahansa, onko tämä katederi todellisuus, niin hän vastaa että se on harhaa, harhanäky. Me voimme kuulla, että se kumisee, kun koputamme siihen ja tuntea ja nähdä sen. Kaikki tunnemme ja näemme samalla tavalla, mutta kuitenkin meidän täytyy tunnustaa itsellemme, että se on täydellinen harha-aistimus, sillä tuollaista todellisuutta, joka on meidän tajunnassamme, ei ole olemassa. Se on vain

meidän käsityksemme todellisuudesta, mutta se ei ole itse todellisuus, "das Ding an sich". Luonnontieteilijä puhuu atomeista. Hän kertoo heti meille, että tämä katederi on kokoonpantu lukemattomista atomeista. Atomit ovat sala-peräisiä olioita. Mikä on salaisuus, joka on tämän takana, mikä on todellisuus? Se on se, että siinä on pikku eloja, äärettömän pieniä ja näkymättömiä eloja, joita ihminen ei voi suurimmallakaan mikroskoopeilla nähdä, mutta ne ovat olemassa; se on niin laskettu. Atomit siis ovat välimatkan päässä toisistaan. Tämä katederi on suuri koostuma aurinkokuntia; niitä on siinä lukematon määrä. Aika ja paikka on harhaa, suuruus ja pienuus on harhaa. Mistä me voimme mitään tietää. Se on meidän harha-aistimustamme ja meidän tietämättömyyttämme; jos meillä olisi toisenlainen aistimuskky, niin aurinkokunta olisi kuinka pieni tahansa; avaruutta ei ole oikeastaan muuten kuin moduksena (mittana, tapana) meidän tajunnassamme. Se voi olla pieni tai niin suunnattoman iso, ettei meillä ole siitä aavistustakaan, mutta suhteellisesti on tämä katederissa oleva aurinkokunta pienempi kuin se aurinkokunta, jossa me elämme; abstraktisesti ei suuruutta eikä pienuutta ole olemassa. Meillä ei ole muuta kuin tietoa harha-aistimuksista. Tämä katederi on kokoonpantu lukemattomista joukoista aurinkokuntia, ja niitä pitää koossa jokin merkillinen voima. Mikä sellainen voima on? Se on elämää ja liikuntaa. Luonnontieteilijät myöntävät, että elämä on liikuntaa. Kaikki meidän käsityksemme tästä näkyvästä maailmasta riippuu oikeastaan liikunnosta. Liikunta on elämää. Jos ei olisi elämää — liikuntaa —, niin ei olisi mahdollisuutta aistia mitään. Silloin kaikki olisi kuin kuollutta, mutta se, että jotakin on olemassa, se on elämää, se on liikuntaa, se on vibraatiota, värähtelyä, väreilyä, se on noi-

den aurinkokuntien kiertämistä, noiden aurinkokuntien, atomien liikkumista, se on se, joka tekee aistimuksen mahdolliseksi. — Mehän voimme ottaa jokapäiväisestä elämästämme tieteellisiä todistuksia siitä, että liikunto tekee harhat mahdollisiksi. Jos me esimerkiksi kuulemme pistoolin laukauksia, 15 laukausta sekunnissa, niin me kuulemme 15 eri laukausta, mutta jos kuulemme 16 erillistä laukausta yhdessä sekunnissa, niin ne eivät enää kuulu erillisiltä laukauksilta, vaan silloin on olemassa vain yksi ääni: meidän korvamme kuulee vain yhden urkuäänen. Ottakaamme sitten tieteellinen esimerkki näkömme suhteen. Jos meillä on kaasuliekki, joka saadaan syttymään ja sammumaan kuusi kertaa sekunnissa, niin me voimme nähdä, kuinka se syttyy ja sammuu, mutta jos se pannaan syttymään ja sammumaan 7 kertaa sekunnissa, niin silloin näemme ainoastaan yhden liekin, sillä silloin siitä tulee yhtenäinen ilmiö, liikunto on niin nopea, ettemme näe liikuntoa vaan ilmiön, jonka olemme saaneet aikaan. — Otetaan vielä esimerkki. Meillä on 500 metrin korkeudessa vesihana. Sitten hana avataan, niin että sormen paksuinen vesivirta juoksee alas. Vesi tulee silloin niin nopeasti, että jos otamme kirveen käteemme ja koettamme sillä panna poikki sitä vesivirtaa, niin emme saa sitä liikahtamaan; veden juoksu on niin nopea ja niin yhtenäinen ja kova, vielä kovempi kuin puu; liikunto tekee sen. Jokainen meistä tietää myös sen, että jos meillä on pyörä ja siinä puolat, niin me näemme jokaisen puolapuun vauhdin ollessa hiljainen, mutta kun vauhti tulee nopeammaksi, niin me emme näe mitään puolapuita; mutta vaikka puolapuut olisivat hyvin ohuet ja pyörä hyvin kapea, niin emme voi heittää mitään niiden lävitse, sillä kaikki singahtaa takaisin. Tuollaisia aistimusharhoja on meillä jokapäiväisessä elämässä. Koko

näkyvä maailma on muodostunut tuollaisista aistiharhoista. Me tiedämme myöskin, että ääni on värähtelyä. Mutta meidän havaitsemiemme äänien takana on jotakin olematonta, joka on meille hiljaisuutta. Luonnossa on värähtelyjä, jotka ovat ylä- ja alapuolella meidän kuulemiamme ääniä. Joskus ääni muuttuu valoksi, me näemme hyvin erilaisia värejä, punainen tuossa ensin alhaalla ja korkeimmalla sitten violetti. Mitä onkaan indigo- ja ultra-violetti väri? Me tiedämme, että värivalokuvauksessa koetetaan ottaa levyille ultra-violettia väriä ja siis nähdä jotakin sellaista, joka väreilee nopeammin kuin muut värit, joita me voimme käsittää. Koko maailma on värähtelyä, vibraatiota, mutta me aistitsemme vain jonkin osan, joitakin katkelmia koko värähtelyasteikosta, se on valoa ja ääntä, ja joku osa on sitä ja sitä, esimerkiksi lämpöä. Meidän tietomme näkyvästä maailmasta on äärettömän rajoitettu. Mehän ymmärrämme ilman muuta, että jos joku kummitus, vainaja ja henkiolento on olemassa tässä näkyvässä maailmassa, ei tarvitse muuta kuin, että hänen kehonsa väreilee samalla tavoin kuin meidän kehomme ja sillä tavoin, että meidän aistimme havaitsevat niitä värähtelyjä, niin silloin henkiolento voi olla meille olemassa. Mutta jos tuon kummituksen värit ovat ultra-violetteja, korkeampia siis värähtelyasteikossa kuin violetti väri, silloin tuo olento on näkymätön. Meidän kätemme menee hänen kehonsa lävitse niinkuin ei mitään. Tämä ei ole mikään ylikuonnollinen asia, vaan luonnollinen johtopäätös.

Mutta on olemassa vielä eräs toinen näkökohta meidän tiedossamme tästä näkyvästä maailmasta. Mekö me etsimme tietoa maailmasta? Ei suinkaan. Meidän täytyy tunnustaa, että me olemme jonkinlaisia tajuavia olentoja, mutta että maailma ryntää meidän päällemme. Ihmisen täytyy panna

silmänsä ja korvansa kiinni, ettei tajuaisi tätä maailmaa, sillä näkyvä maailma tunkee sisään ihmiseen ja sanoo hänelle: ”Etkö tahdo oppia tuntemaan minua, etkö tahdo tietää, mikä minä olen?” — Me emme ihmisinä voi kulkea pimeydessä ja sanoa, ettemme mitään voi tietää elämästä, sillä koko maailmahan tulee meidän sisäämme. Tämä on hyvin tärkeä kohta, sillä tämä selittää meille, mitä tarkoitetaan, kun sanotaan, että näkymätön maailma voi tulla meille hyvin vaaralliseksi. Olettakaamme, että voisimme jollakin tempulla, niinkuin ihmiset ovat aina huomanneet, että voi, jos me voisimme herkistää aistejamme niin, että meidän silmämme menisivät auki näkymättömään maailmaan, ja että meillä olisi jokin aisti, joka toimisi, ja olettakaamme, että se toimisi näiden fyysisten silmien kautta, ja että meidän silmämme voisivat hienostua niin, että ne voisivat nähdä ultra-violettia väriä, että ne voisivat aistia ultra-violetin värin, kukaties voisivat aistita punaisen alapuoella olevia värejä ja aistita sitä todellisuutta. Oletetaan, että meidän silmämme kehittyisivät sellaisiksi. (Mutta olettakaamme, että meidän silmämme eivät oppisi niin ottamaan vastaan kaikkia uusia värejä, kun ne menevät auki uuteen maailmaan.) Me näemme näkymättömän maailman, ultra-violettiin maailmaan, joka ensin on vähän sumuinen, vähän hopean värinen, loistaen aivan uudenlaisin väriyhdistelmin. Siinä maailmassa liikkuvat vainajat ja henkiolennot ja luultavasti kaikenlaisia muitakin olentoja. Miksi he, nuo henkiolennot, vainajat olisivat yksin siinä maailmassa; ei, siinä on muitakin olentoja, siellä on toisenlaisia olentoja, eikä vain ihmisiä. Nyt kun meidän silmämme menevät auki näkymättömään maailmaan, niin huomaamme, että se tunkee heti meidän sisäämme, ryntää meidän päällemme. Tässä näkyvässä maailmassa on paljon

ristiriitoja ja paljon vaaroja. Jokin villipeto voi hyökätä päälleni ja mitä tahansa voi tapahtua, niinkuin ranskalainen sanoo, että odottamaton se aina tapahtuu. Samanlainen on tuo näkymätön maailma. Niinkuin täällä on villipetoja, jotka voivat hyökätä ihmisten kimppuun, niin on sielläkin sellaisia. Kun minun silmäni menevät auki näkymättömään maailmaan, en vielä silloin tiedä mitään, vaan kaikenlaiset hirviöt tulevat kimppuuni ja nauravat minulle, että tuossapa on olento, joka ei tiedä mitään. Tämä on ihan luonnollista, ei se ole mitään käsittämätöntä. Moni teistä on voinut ajatella lukiessaan Viisaitten kirjoista: ”älä kehitä yliaistisia kykyjä”, — että mihin vaaroihin sitä nyt voisi joutua. Ei hän ymmärrä, että voisi joutua vaaroihin. Kuinka siellä nyt olisi vaaroja, enemmän kuin muuallakaan, täällä maan päällä. Kyllä hän osaa suojella itseään. Mutta hyvin vaikea on todella suojella itseään maan päälläkään, jos joutuu etelä-Amerikan aarniometsässä jonkin villipedon kynsiin. Voihan olla oppinut tulemaan toimeen näkyvässä maailmassa, mutta ei silti osaa tulla toimeen näkymättömässä. Sentähden on paljon turvallisempaa, ettei joudu siihen maailmaan valmistumattomana. Sentähden ovat viisaat sanoneet: ”Jos sinä kuljet tätä tietä, alhaalta ylöspäin, näkyvästä maailmasta astut näkymättömään, niin muista, että sinulla pitää olla opas ja opettaja, joka tietää ja osaa opettaa sinua. Vanhoissa mysteereissä kuljettiin tätä tietä, ja silloin oli hierofantti, joka oli oppaana. Ja vanhan Intian Upanishadeissa sanotaan: ”Etsi itsellesi opettaja, sillä ilman häntä on sinun hyvin vaarallista lähteä tälle tielle.”

Tämä tie on aina ollut olemassa, mutta Jeesus Kristuksen jälkeen on olemassa toinen tie, joka on meitä kaikkia ihmisiä lähempänä, tie, joka nykyajan ihmiselle ehkä tuntuu hiu-

kan vieraalta ja ikävältä: ”Etsi ensin Jumalan valtakuntaa.” Tämä tie on myöskin aina ollut olemassa, mutta Jeesus Kristuksen jälkeen se on todella kaikille olemassa. Ihmiset, jotka eivät sitä tietä tahdo tai osaa kulkea, tyytykööt silloin tieteellisen tutkimuksen hitaaseen edistymiseen, sillä tieteellisen tutkimuksen turvana on se, että se etenee hitaasti ja kaikkia yksityisseikkoja silmälläpitäen. Tieteellinen tutkimus on siirtymässä nyt näkyvästä maailmasta näkymättömään. Koko spiritistinen liike vie tieteellisen tutkimuksen askel askeleelta näkymättömään maailmaan. Onhan siinäkin paljon vaaroja, mutta silloin kuitenkin opitaan niitä vaaroja näkemään ja voittamaan, sillä kaikkihan tieteessä tapahtuu niin perin hitaasti. Mutta jos ihminen tahtoo kulkea nopeammin, jos ihminen ei tyydy siihen, että ihmiskunta ehkä 10 miljoonan vuoden perästä jotakin tietää näkymättömästä maailmasta, jos hän nyt tahtoo päästä totuuden tietoon, niin hänelle avautuu tuo toinen tie: ”Opi ymmärtämään, että suuri elämä, jumalainen elämä, suuri tajunta, jota nimitämme Jumalaksi, on sinussakin. Jumala on sinussakin, vapahtaja on sinussakin. Sinä olet Jumalan poika. Opi tätä ajattelemaan. Opi tähän tunkeutumaan, syventymään, omista se ajatus, että sinä olet kaikkeuden lapsi, äärettömyyden ilmoitus, Jumalan Poika. Opi eläytymään siihen, ja silloin kun sinä yrität siihen eläytyä, niin sinä ymmärrät ilman muuta, ja se tapahtuu kuin itsestään, että sen mikä on rumaa, itsestä ja eläimellistä, pitää pudota pois. Kuinka sinä, joka olet Jumalan Poika ja juuri eläydyt siihen tietoon, että olet sitä, kuinka sinussa voisi olla mitään heikkoa, pahaa ja syntiä. Senhän pitää sen kaiken pudota pois. Sinä ymmärrät tämän jo edeltäkäsin. Mutta sitten tapahtuu sellainen ihmeellinen uudestisyntyminen, josta viisaat puhuvat, että huomaat,

ja näet, tunnet ja tiedät, että olet todella Jumalan Poika ja että Isä taivaassa on tämän takana ja se Isä on rakkautta, ja että rakkaus on siis koko olemassaolon takana. Rakkaus on se suuri syli, jossa koko oleminen lepää. Aloita siitä päästä, opi Isää tuntemaan, opi Jumalaa tuntemaan, niinkuin Jeesus sanoi: ”Etsi ensin Jumalan valtakuntaa.” Kun ensin pääset yhteyteen maailman suuren Isän kanssa, kun Jumala sinussa tulee Vapahtajaksi, kun Jeesus on näyttänyt sinulle sen tien ja tullut sinulle elämäksi ja totuudeksi, niin silloin, — ja onko se mikään ihme, — alkaa näkymätönkin maailma astua sinun eteesi, ja silloin ei sinulla ole mitään hätää, sillä silloin sinä olet Jumalan Poika, joka astut näkymättömään maailmaan sitä pelastamaan, niinkuin näkyvä maailmakin on pelastettava. Se, että sinä olet Jumalan Poika, panee sinut ymmärtämään tätä näkyvää maailmaa. Mitä me siitä ymmärrämme, kun tutkimme ainoastaan luonnon lakeja. Se tulee vain yhä salaperäisemmäksi ja ihmeellisemmäksi. Ja kun silmämme menevät auki näkymättömään maailmaan ja näemme niin paljon yhä uusia yksityiskohtia, että emme jaksa kaikkia järjestääkään, niin olemisen probleema tulee yhä monimutkaisemmaksi ja sekavammaksi. Mutta kun olemme syntyneet uudestaan Jumalan pojiksi, niin silloin tämä näkyväkin elämä heti muuttuu meille toiseksi. Me olemme ymmärtäneet sen, sen arvoitus on ratkaistu. Me tiedämme, mikä on olemassaolo, että elämä, maailma on olemassa sitä varten, että me sen pelastaisimme; ihmiset ovat olemassa sitä varten, että me heitä rakastaisimme. Ja miksi me itse olemme olemassa? Minä olen olemassa siksi, että Jumala on olemassa, ja Jumala on olemassa siksi, että Hän rakastaa. Kaikki muuttuu. Näkyvän elämän arvoitus on ratkaistu, ja meidän aistiemme eteen astuu näkymätön maailma, ja me alamme

yhä enemmän sitä tutkia. Se astuu itse meidän eteemme, ja me opimme sitä yhä enemmän tuntemaan. Kun me tunnemme Jumalan, niin missä ovat ne helvetit ja paholaiset, jotka voisivat silloin meitä pelottaa.

Kuoleman tuolla puolen

Kuolemanjälkeisestä elämästä tekee mieleni yhä uudestaan puhua. Ei sen takia ainoastaan, että aihe on itsessään tärkeä ja meitä jokaista ihmistä kiinnostava, vaan senkin tähden, että voimme löytää siitä, niinkuin kaikista muista elämän filosofisista ja okkultisista aiheista yhä uutta. Voimme tehdä jatkuvasti uusia havaintoja kuolemanjälkeisestä elämästä, niinkuin muistakin okkultisista asioista, ja silloin tuntuvat taas kaikki asiat niin uusilta ja ihmeellisiltä, että tekee mieli niihin palata. Onhan sellaisiakin teosofeja, jotka ajattelevat, ettei ole mitään uutta auringon alla siinäkään merkityksessä, että kun he ovat lukeneet jonkin teosofisen kirjan, kun he ovat lukeneet kerran jälleensyntymisestä ja kuolemanjälkeisestä elämästä, tuonelasta, kiirastulesta ja taivaasta, niin heistä tuntuu, että he silloin tietävät kaiken. He eivät jaksakaan eivätkä halua lukea enää muita kirjoja, koska ne asiat ovat heidän mielestään tuttuja. Jos me ajattelemattomuudessamme sanomme näin, niin se osoittaa ensiksikin, että me emme mitään tiedä, ja toiseksi, että me emme ole vielä oikeita totuudenetsijöitä. Sillä jos olemme totuudenetsijöitä, jotka todella tahdomme päästä tietoon asioista, emme ajattele mitään tuollaisesta suuresta kysymyksestä kuin esim. kuolemanjälkeisestä elämästä, että me jo tiedämme kaiken. Päin vastoin me silloin tiedämme selvästi, ettemme mitään tiedä, vaan haluamme päästä tietoon. Ja ensimmäinen askel tiedon tiellä on se, että ensin pääsee selvyteen siitä, mitä toiset mahdollisesti tietävät. Jos sen saa itselleen selväksi, silloin

on jotakin voittanut, mutta ei siihen pysähdy, vaan yhä tahtoo kuulla samoista asioista, sillä mahdollisesti on aina jokin sana, kertomus, joka selvittää paremmin asioita ja tuo esille uusia näkökohtia. Totuudenetsijänä ihminen aina toivoo, että pääsisi kuin kosketukseen toisen sielun kanssa, saisi kuulla, mitä tuo toinen on mahdollisesti kokenut, pääsisi jollakin tavoin osalliseksi hänen tiedoistaan.

Kun ihminen on tällä tavoin totuudenetsijä, hän löytää aina jotakin uutta eikä väsy mihinkään. Me olemme kovin pintapuolisia, jos ylevästi väsymme; me olemme vasta pinnalla, emme ole vielä ottaneet ensimmäistäkään askelta syventyäksemme todella mihinkään. Kuolemanjälkeinen elämä on sellainen, että siitä voi puhua yhä uudestaan. Sen jälkeen, kun on siitä puhunut, on voinut tehdä jonkin kokemuksen tai nähdä jotakin, joka valaisee uudella tavalla ihmisen sielua, sen kohtaloa ja kehitystä. Sentähden on luonnollista, että ihminen tahtoo kysymykseen kuolemanjälkeisestä elämästäkin yhä uudelleen syventyä.

Tällä kertaa tekisi mieleni puhua parista seikasta tämän kuolemanjälkeisen elämän yhteydessä. Ensiksi tahtoisin puhua siitä merkillisestä asiasta, jota voisimme nimittää kuolemanjälkeisen elämän paikallisuudeksi ja toiseksi kuolemanjälkeisen elämän suhteesta tähän meidän näkyvään, jokapäiväiseen elämäämme, puhua siitä, missä suhteessa ne ovat toisiinsa ja kuinka me voimme havaita, ymmärtää, mikä ihmeellinen laki vallitsee olemassaolossa, kuinka kaikki on merkillisellä tavalla täällä järjestetty.

Ensin siis kuolemanjälkeisen elämän paikallisuudesta. Tiedämme, että kuolemanjälkeinen elämä ei ole tässä näkyvässä maailmassa, sillä tästähän me siirrymme pois. Siksi voi olla ihmisiä, jotka ajattelevat, ettei kuolemanjälkeistä elämää

ole, koska ruumis ihmisen kuoltua on jäänyt tänne, eikä sielua missään näy. Sen tähden on selvää, että kuolemanjälkeisellä elämällä täytyy olla jokin toinen paikallisuus. Me tiedämme teosofisista luvuistamme, että sanotaan tämän kuolemanjälkeisen elämän olevan jollakin tavoin sekä paikallisen että aineellisen. Siitä tulee vakuuttuneeksi spiritistisissä istunnoissa, jos joutuu tekemisiin henki-ilmoitusten ja -ilmes-tysten kanssa, mutta ennen kaikkea, jos itse elämässään saa kokea kuolemanjälkeistä elämää, jos saa liikkua ulkopuolella fyysistä kehoaan siinä toisessa maailmassa, jossa kuolemanjälkeinen elämä vietetään. Silloin tulee selville siitä, että kuolemanjälkeisellä elämällä on oma paikallisuutensa ja oma aineellisuutensa, vaikka ne eivät ole fyysisiä laadultaan ja vaikka ne eivät ole näissä kolmessa ulottuvuudessa.

Tätä kuolemanjälkeistä elämää voisi kuvata lyhyesti sillä tavoin vertauskuvallisesti, että ensin kuolemanjälkeinen elämä vietetään kuussa ja sitten auringossa. Tämä on silloin tietenkin symbolisesti sanottu, sillä kuolemanjälkeinen elämä vietetään tietenkin meidän oman maapallomme 'sisällä' eli näkymättömässä organisaatiossa. Niinkuin meillä on tämä fyysis-eetterinen kehomme ja sitten näkymätön auramme, johon joudumme kuoleman jälkeen ja johon muodostuu kuva meidän fyysisestä persoonallisuudestamme, samoin meidän maapallollamme ei ole ainoastaan tätä fyysis-eetteristä kehoa, jonka pinnalla me elämme, — tai me emme suorastaan elä sen pinnalla, sillä onhan vielä ilmaa, joka on fyysistä, vaan sen karkealla pinnalla, — vaan sillä on myöskin astraalikehonsa, auransa, pallonsa ja myöskin sitten vielä jonkinlainen oma minä-muotonsa, — en oikein tahtois sanoa sitä mentaalikehoksi, sillä minun tekee mieleni yhdistää mentaalikeho ja astraalikeho. Se minä-organisaatio on taval-

laan mentaalikehon ulkopuolella; voisimme sanoa, että maapallolla on minä-organisaatio, joka on pallon muotoinen aineellinen olemus.

Kun nyt tarkastamme maapallon astraalikehoa ja minä-kehoa, niin joudumme siihen ehkä omituiselta kuulostavaan tulokseen, että maapallon astraaliaura ulottuu kuuhun saakka. On aivan kuin kuu, tuo pallo, jonka näemme fyysisin silmin tuolla taivaalla, olisi maapallon astraaliauran kehässä ja kiertäisi sitä kehää ja pysyisi aina siinä kehässä. Ja koska kuu on luovuttanut, — se kun on vanhempi kuin meidän maapallomme, — oman elämänsä maapallolle, sillä ei ole enää omaa astraalikehoa enemmän kuin minä-organisaatiota-kaan, mutta sillä on jonkinlainen astraalinen jäännös, siemen, jäljellä, joka siis on yhteydessä maapallon astraalikehon kanssa; se on paljon pienempi, niin että sen piiri leikkaa toista. Kuun ja maan astraalikehot ovat kuin yhteydessä keskenään. Ja kuulla on hyvin suuri vaikutus maapalloon; kuu on kuin maapallon äiti. Se ei vaikuta ainoastaan fyysiseetterisesti, vedä siis vain vesimassoja puoleensa, vaan vaikuttaa myöskin salaisena voimana meidän maapallomme astraaliauraan, kaikkiin olentoihin, joilla on astraalikeho, siis ihmisiin ja eläimiin.

Teosofisissa ja vanhoissa mystisissä kirjoissa voidaan puhua, että ihmisen kuolemanjälkeinen elämä on *sublunaarinen*, kuulle alamainen, kuuhun kuuluva. Se sanonta ei ole ainoastaan jonkinlaista symbolia, vaan se on sanallisestikin totta, sillä maapallon astraalikeho on kuun vaikutuksen alainen, ja kun ihminen kuoleman jälkeen astuu tuonelaan, — *kiirastuleen*, niinkuin katolilaiset sanovat, tai *kaamalookaan*, niinkuin itämaalaiset sanovat, siis puhdistustilaan, — niin ihminen silloin sieluna joutuu kuun vaikutuksen alaiseksi,

kuun piiriin. Tämä on hyvin merkillinen seikka, niinkuin tulemme vielä huomaamaan, kun vähän enemmän puhumme kuolemanjälkeisestä elämästä. Sentähden myöskin, kuten muistamme, vanhoissa intialaisissa kirjoissa puhutaan maan kuukehosta, ja sillä tarkoitetaan sen astraalikehoa. Puhutaan myöskin siitä tiestä, joka kuolemassa vie esivanhempien luo eli kuun luo. Nuo ovat salaperäisiä viittauksia, joita ymmärtää, kun pääsee selville näistä asioista, että siis kuoleman jälkeen astraali- eli tuonelaelämä, joka vietetään maapallon astraalikehossa, on kuun vaikutuksen alainen. Sen astraali-elämän loppupuoli, jota usein nimitämme alemmaksi taivaaksi, on kuun vaikutuksen alainen ja aivan kuun piirissä. Silloin ihmissielu on jo kulkenut siihen kohtaan maapallon astraalikehossa, jossa kuun astraalikeho on mukana. — Tämäkin selviää paremmin, kun puhumme ihmissielun kuolemanjälkeisestä elämästä.

Mutta sitten on vielä ihmisen kuolemanjälkeisessä elämässä olemassa hänen varsinainen taivaansa, ja se taivastila on maapallon minä-organismissa, jota me myöskin voimme nimittää maapallon aurinkokehoksi. Tämä maapallon minä-organismi eli aurinkokeho on puolestaan sillä tavoin merkillinen, että se on yhtä iso kuin koko aurinkokunta, se on siis toisin sanoen itse aurinko. Tässä fyysisessä elämässä on aurinko tuolla taivaalla ja se näyttää kaukaiselta loistavalta pallolta, joka valaisee meitä. Kun me astumme tähän taivaaseen, maapallon minä-kehoon, aurinkokehoon, niin me astumme aivan kuin auringon sisään, mutta silloin havaitsemme, että aurinko ei olekaan mikään tuollainen pieni pallo tuolla aurinkokunnan keskellä, vaan aurinko on koko aurinkokunta. Maapallon minäkehossa, itse auringossa, emme siten saatakaan nähdä mitään aurinkoa, — joka on vain

tämä fyysinen ilmiö, mutta me olemme keskellä valoa, ja se valo on niin voimakas, että se aivan kuin tunkeutuu maapallon sisään. Tuossa taivaallisessa tilassa eli itse auringossa on niin, että valo on kyllä kaikkialla, mutta kuitenkin se ikäänkuin tulvii sisäänpäin.

Mitä tulee kuukehoon, kuutilaan, johon astumme kuoltuamme tuonelaan lähtiessämme, niin siellä ei tietenkään ole aurinkoa, mutta ei myöskään kuuta sillä tavoin, että se näkyisi loistavan taivaalla, vaan me elämme keskellä kuuta, niin että kaikki loistaa. Sentähden keskiajalla keksittiin nimitys ”astraalinen” sanasta *aster*, joka merkitsee tähti. Se on tähtimaailma, ja sillä on tarkoitettu, että kaikki siinä maailmassa on kuin tähtiä; kaikki loistaa samalla tavoin kuin tähdet ja kuu yöllä, heikolla, mutta selvällä valolla; mutta se valo on aivan toinen kuin auringon valo. Tuonelassa, maapallon kuutilassa, on valaistus kyllä aivan selvä ja kirkas, mutta sillä on hopean sävy, ja se ei näytä tulevan mistään, vaan kaikki paikat itsestään loistavat ja aivan kuin lainavalolla. Se on kuunvaloa.

Tämä on erinomaisen kiintoisa huomio, kun sen osaa tehdä objektiivisesti. Olen puhunut näistä asioista, niinkuin voi sanoa, objektiivisesti, mutta ihminen, joka kuoltuaan lähtee näihin maailmoihin, ei osaa tehdä tällä tavoin havaintoja, jollei hän ole okkultisti tai tietäjä, sillä hän ei ole kehittänyt omaa kuu- tai aurinkokehoaan niin, että osaisi objektiivisesti tehdä havaintoja. Kun siis tällä tavoin esitetään havaintoja, ne eivät ole esitetty vainajan kannalta, vaan sellaisen, joka tekee objektiivisia havaintoja.

Me voimme sanoa, että kuolemanjälkeinen elämä alkaa siitä, että kuuluu koputuksia ja ovet avataan ja suljetaan. Ihminen ei ole enää fyysisessä maailmassa, vaan ovet on

avattu uuteen maailmaan, kuumaailmaan, johon ihminen astuu, ja sitten kun se tila on loppuun kulutettu ja ihminen saa astua uuteen tilaan, kuuluu taas koputuksia ja ovet avataan ja suljetaan, ja hän astuu kolmanteen suureen saliin, joka on pelkkää kirkasta valoa, niin ettei ihminen sitä ollenkaan kestäisi, ellei hän olisi niin puhdas, niin puhdistunut, että se mitä hänessä hienointa on, on yhtynyt korkeampaan minään, jonka avulla ainoastaan ihminen saattaa sitä valoa kestää. Useimmat ihmiset eivät vielä kestä sitä kovin kauan, vaikka toiselta puolen siinä tilassa ei ole aikaa ollenkaan meikäläisessä merkityksessä, ja voidaan sanoa, että tuhat vuotta siinä tilassa on kuin yksi päivä.

Siinä maapallon taivaallisessa kehossa, sen minäorganismissa, on siis paikallisuus sellainen, että se, koska se käsittää koko aurinkokunnan, samalla sulkee itseensä kaikki planeetat tässä aurinkokunnassa. Tämä on hyvin merkillinen ja huomattava seikka. — Ja tilanne on tietenkin sama muillakin planeetoilla; jokaisen planeetan minäorganismi sulkee sisäänsä auringon ja kaikki planeetat. Se on hyvin ihmeellinen olemisen tila, mutta sekin on rajoitettu, muodollinen, koska se ei ulotu aurinkokunnan ulkopuolelle.

Kun sitten käännämme huomiomme alussa mainitsemaani toiseen kysymykseen ”mikä on ihmisen kuolemanjälkeisen elämän ja tämän näkyvän elämän suhde toisiinsa”, niin me näemme, että tässä näkyvässä elämässä me vietämme osan aikaamme, tavallisesti sanotaan 2/3 elämästämme päivä-tajunnassa, mutta yöllä nukkuessamme meidän tajuntamme ei ole tässä näkyvässä elämässä, vaan jossakin muualla. Tieteelliset tutkijat eivät ole selvillä siitä, missä se on; voidaan mm. sanoa, että se on pikkuaivoissa tai selkärangassa, mutta se ei selitä, mitä uni on ja mitä me itse olemme sillä aikaa,

kun nukumme. Kolmanneksen ajastamme vietämme uni-elämässä, jolloin olemme vetäytyneet pois päivätajunnasta, emmekä siitä unielämästä tiedä muuta, kuin että näimme unta. Ja se uni saattaa olla hyvin sekavaa, hullunkurista. Mutta noin sanomalla me todistamme, että meidän päivätajuntamme oli mukana tuossa unielämässä. Me ihmettelemme, mikä se maailma on, jossa voi tapahtua minkälaisia asioita tahansa, sellaista, mitä emme tekisi päivätajunnassa; ja myös sellaisia tapahtumia voi siellä sattua, joita ei ole päivätajuisessa elämässä. Siten me usein ajattelemme unielämästä halveksivasti. Vasta viime vuosisadalla on tieteellisellä taholla ruvettu kiinnittämään huomiota unielämään ja on huomattu, että siinä ihminen paljastaa oman alemman sielun-tilansa. Psykoanalyttikot ovat tulleet hyvin tarkoiksi tässä suhteessa, niin että jos heille kertoo unensa, he voivat selittää ne niin, että ihminen vallan hämmästy. Lääkäri esimerkiksi voi unen perusteella auttaa potilasta niin, että tämä vapautuu sielullisesta vaikeudesta, kompleksista. Tottunut psykoanalyttikko voi unien perusteella vetää esiin toisen sielun sopukoista sellaista, jota potilas ei ole voinut aavistaa, ja niin on voinut auttaa tuota toista.

Se, mitä muistamme unielämästä, on suunnattoman pieni osa koko yöelämästämme, sillä kun on tehty havaintoja, on huomattu, että pitkäkään uni ei ole kestänyt edes yhtä sekuntia, niin että unielämässä on täytyntä olla paljon sellaista, mikä on jäänyt meiltä salatuksi, josta meillä ei ole tietoa ja muistoa herätessämme. Ainoastaan salatieteilijät, jotka voivat niitä asioita seurata ylifyysisellä tavalla, tietävät, kuinka ihmisen laita on unen aikana. He tietävät ja näkevät, että kun ihminen nukkuu, hän oikeastaan itse asiassa käy lävitse päivän tapahtumat; hän katselee niitä jonkinlaisina

kuvina. Kaikki ne henkilöt ja tapahtumat, joiden kanssa hän oli ollut tekemisissä päivän aikana, vaikuttavat ja puhuvat hänelle elävästi kuten päivän aikana, ja hän näkee, miten hän oikeastaan olisi voinut menetellä eri tapauksissa. Hän arvostelee itseään: ”tuossa tein tyhmästi, väärin”. Mutta tämä tällainen arvostelu on enemmän vaistomaista kuin itse-tietoista. Ihminen nukkuessaan joutuu sellaiseen tilaan, jossa asiat ja tapahtumat puhuvat omalla tavallaan; hän näkee kaiken osaamatta itsetietoisesti ajatella mitään; hän saa vaikutelmia; ja sitten on aivan kuin hänen oma minänsä sisästä päin vastaisi niihin. Ja jos se minä sitten tuntee, että tuossa on ollut jotakin takana, jotakin hyvää; jos minä on voinut ottaa siitä jotakin itseensä, — se minä, johon ei pahaa mahdu, — niin se lähettää sen aivan kuin takaisin tuohon nukkuvaan ihmiseen, astraalikehoon, ja siitä on seurauksena, että jos ihminen on nukkunut riittävästi, että hänen unensa on ollut niin pitkä, ettei se ole ollut ainoastaan edellisen päivän kertaamista, vaan että minäkin on voinut jotakin siihen lisätä, silloin hän tuntee itsensä virkistyneeksi; asiat ovat tulleet ratkaistuiksi. Sentähden on hyvin viisas tuo sananparsi, että ”nukutaan ensin sen asian päälle”, sillä ihminen nukkuessaan joutuu kosketuksiin sisäisen maailman kanssa, jolloin asiat hänelle selviävät, niin että hän seuraavana päivänä tietää, miten asiat on ratkaistava. Meidän ei pidä halveksia tuollaisia sananparsia, jotka perustuvat kokemukseen. On viisasta nukkua ennen kuin tekee tärkeitä ratkaisuja.

En nyt puhu, mitä tapahtuu ihmisen fyysiselle keholle hänen nukkuessaan; siihen puoleen emme tällä kertaa kiinnitä huomiota. — Ne voimat ja lait, joiden vaikutuksen alaiseksi ihminen joutuu nukkuessaan, ovat moraalisia laadul-

taan, ei fyysisiä, kuten täällä. Täällä on kaikki hyvin järjestetty. Jos sekoitamme sokeria ja vettä, siitä tulee makeaa vettä, siinä ei ole mitään suorastaan moraalista pinnalta katsoen. On toista, jos menemme kyllin syvälle asioihin, mutta tiedemiehet eivät näe siinä mitään moraalialia, vaan lakisiteisyyttä. Mutta kun ihminen joutuu yöllä maapallon astraalikehoon, niin siellä lait ovat moraaliset, ei fyysiset. Sentähden, kun ihminen muistaa jotakin astraalielämästä, taikka jotakin minän vaikutuksesta tai sitä mitä on hänen edellisestä päivästäan hänen aivoissaan, niin kaikki tuntuu luonnolliselta unitilassa. Vaikka mitä ihmeellisiä asioita tapahtuisi unessa, ne kaikki tapahtumat ovat moraalisia, eivät fyysisesti lakisiteisiä, ne ovat astraalisia, eivät fyysikaalisia.

Kun ihminen kuolee, hän joutuu tekemisiin siis ensin kuun kanssa ja sitten auringon kanssa. Mutta me voisimme sanoa sen toisinkin. Hän joutuu ensin tekemisiin yön kanssa, sitten päivän kanssa. Astraalielämää voimme nimittää yöksi, ”die Nachtseite der Natur”, kuten eräs saksalainen filosofi on sanonut. Todella tuo astraalielämä ja maapallon astraalikeho, koko kuun hallitsema elämä on kuin yöelämää, jota vastoin auringon hallitsema elämä on kuin päiväelämää. Sentähden voimme sanoa vertauskuvallisesti: kuolemanjälkeisessä elämässä on ensin yöelämä ja sitten päiväelämä.

Kun seuraamme ihmistä, joka kuolee, niin näemme, että hänen kuolemansa, niinkuin on monta kertaa sanottu, on siinä, että eetterikeho, fyysisen kehon sisäinen puoli, joka muuten normaalioloissa on yhteydessä fyysisen kehon kanssa, irtaantuu ja nousee jaloista ylöspäin ja erkanee fyysisestä kehosta, ja ihminen itse tajunnassaan seuraa mukana. Kun tämä prosessi alkaa, niin ihminen ensin joutuu sellaiseen

tilaan, että hänen tajuntansa nousee eetteriaivoihin, — ei siis jää fyysisiin aivoihin. Ihminen on kuin transsissa, ihmeellisessä unessa; voisi luulla hänen nukkuvan, mutta ei hän nuku — hänellä voi olla vaikka silmät auki — vaan hän joutuu siihen erikoiseen tilaan, josta asiantuntijat sanovat, ettei kuolevaa ihmistä saa häiritä, — ei itkeä vierellä, ei liikuttaa häntä. Kun hän on siinä tilassa, silloin hänen koko mennyt elämänsä kulkee hänen silmiensä editse aivan objektiivisesti, niinkuin filminä; ja ihminen itse on objektiivinen; hän on oma tuomarinsa, hän katselee omia tekojansa, sanojaan ja ajatuksiaan, ei paheksuen, ei hyväksyen tunteissaan, mutta tajuissaan, ajatuksissaan objektiivisesti lajitellen: nuo vasemmalle, huonolle puolelle, nuo oikealle, hyvälle puolelle. Sitten hän heittää päältään eetterikehon eli eetterivoiman. Sentähden, vaikka hän kuolee, on usein niin, että hän jatkaa sitä katselemista ja tuomitsemista eetterikehossaan, ja on kuin hän heittäisi ulos maailmaan entisen vanhan elämänsä, kaikki nuo kuvat, jotka hän oli muodostanut maallisen elämänsä aikana, sillä eräältä kannalta on, kuin me näkisimme joitakin kuvia. On kuin hän heittäisi kaikki ne kuvat ulos maailmaan maailman suurten voimien syötäväksi, ja hän vapautuu sillä tavoin koko vanhan persoonallisuutensa sisälöstä. Mitä sitten tapahtuu? — Kolme päivää on kulunut, kun hän heitti pois eetterikehon. Sinä aikana hänellä on voinut olla seikkailuja. Ihminen on hyvin elävä eetterikehossaan, ja hän voi siinä olla mukana maailmassa, mutta me emme kiinnitä huomiota siihen. Sääntönä on, että ihminen heittää eetterikehonsa pois, muistikuvansa maailman voimien syötäväksi, ja ne muistikuvat koskevat päivätajuista elämää, sillä eetterikeho on koonnut päiväkuvia maallisen elämän aikana.

Sitten ihminen astuu maapallon astraalikehoon, kuukehoon, tulee kuolemanjälkeiseen elämään, tuonelaan. Ja siinä tuonelaelämässä on taustana eli pohjana se, että ihminen elää uudestaan maanpäällisen yöelämänsä, sen, mitä hän oli nukkuessaan yöllä kokenut kuukehossa. Ja samoin kuin hän yöllä muisteli päivän tapahtumia taaksepäin alkaen nukku-mahetkestä aamuun saakka, jolloin hän heräsi, samalla tavoin hän kuoltuaan kuuelämässä alkaa kuolemasta ja menee taaksepäin. Kuten tiedämme, päivätajuisesti me emme muista tarkkaan, jos rupeamme muistelemaan omaa elämäämme aivan siihen saakka, jolloin tulimme tähän näkyvään maailmaan äidin kohdusta; meidän muistimme alkaa vasta myöhemmin, vuoden tai kahden vuoden ikäisenä, riippuen siitä, miten tietoisia olimme pieninä olleet tämän maailman asioista. Mutta yömuistimme, mitä olemme eläneet nukkuessamme, — ja pieninä lapsina me nukumme suurimman osan elämäämme —, koko yöelämämme astuu eteemme kuolemassa. Tässä kuukehossa tuonelassa me elämme uudestaan taaksepäin yöelämämme. Yöelämämmehän oli aina päiväelämämme kertaamista ja toistamista. Nyt tuonelassa se on sitä aivan uudella tavalla, ei objektiivista katselemista, vaan sitä puhdistusta, mikä tapahtuu kuvissa unen aikana. Se tapahtuu nyt tuonelassa kuoleman jälkeen. Unessa me otamme verraten vähän oppia, sillä se ei ole meille todellista, vaan kuvien näkemistä, mutta kuoleman jälkeen ei ole enää puhe pelkistä kuvista, vaan se, mikä on ollut ennen kuvia, tulee nyt todelliseksi. Siellä me olemme yhtä mittaa puhdistuksen tilassa, elämme yhtä mittaa päiväelämää, mutta ei ainoastaan sitä, vaan myöskin sitä, miten se päiväelämä meihin yöllä vaikutti. Elävästi tulevat kaikki ihmiset ja tapahtumat meidän luoksemme ja puhuvat meille, ja me saamme

uutta kokemusta, kun elävästi tunnemme ja näemme ja koko olemuksessamme tiedämme, että tuo oli väärin. Se ei ole nyt enää rauhallista tapahtumien toistamista, vaan se on itsensä arvostelemista ja seulomista; se on heittäytymistä tuskiin siinä määrin, kuin meissä on ollut syntiä ja pahaa. Tuo kaikki muistaminen on niin todellista, ettei sitä voi kuitata muuten kuin sanomattomin tuskin ja kärsimyksin. Me menemme silloin taaksepäin aina varhaisimpaan lapsuuteemme saakka — ja meidän kulkumme taaksepäin on kulkemista suurempaan puhtauteen — ja sitten syntymän portille ja sen kautta siihen maailmaan ja elämään, jota elimme ennen syntymäämme maan päälle. Tuonelaelämään kuuluu näet myös sen elämän kertaaminen, jota elimme ennen syntymää, ja se saa aikaan sen, että kuolemanjälkeinen elämä tulee sangen ihmeelliseksi. Siellä on se sangen merkillinen periodi, jolloin me joudumme kuolemanjälkeisessä elämässä tekemisiin niiden olentojen kanssa, joiden kanssa olimme tekemisissä ennen syntymää. Minkälaisia henkiolentoja ne olivat? Ne olivat niitä suuria opettajia, joita olimme edellisessä elämässä tunteneet, joilta olimme ottaneet vaikutusta vastaan, niitä vanhoja viisaita, joiden opetuksia edellisessä elämässä olimme saaneet kuulla ja jotka olivat siunanneet meitä, kun meidän piti uudestaan lähteä taivaasta maan päälle. Me olimme sitten tietenkin uusia persoonallisuuksia, niin että kun me sitten tuonelaelämän loppupuolella kohtaamme näitä opettajia, se ei merkitse sitä, että me muistaisimme edellistä maanpäällistä elämäämme, ei ollenkaan, vaan me joudumme tekemisiin ainoastaan heidän kanssaan, koska he elämänkin mukaisesti valvoivat meidän syntymistämme tähän maailmaan.

Sentähden tämä kuolemanjälkeinen elämä on hyvin mer-

kuin hän vavisten odottaa ja pelkää. Mutta samalla hän huomaa, tuntee ja tietää, että se tuska on suurimman riemun avaaja. Tavallisen ihmisen on todella erittäin vaikea kuvitella noita taivaallisia kokemuksia.

Se elämä, minkä hän viettää taivaassa, on verrattavissa päiväelämäämme täällä, mutta päiväelämään kaikki realistiset kuvat poistettuina. Se ei ole mitään päiväelämän vaikutuksen muistelemista, vaan se on maanpäällisen elämän kaiken hyvän ja kauniin ja ylevän toteuttamista ylenmääräisesti. Sentehtäden se on taivas. Se on tulosta yöelämän vaikutuksista, opetuksista. Se on aivan samaa kuin ihminen herätessään jonakin aamuna virkistävästä unesta tuntee olevansa kuin uusi ihminen täynnä voimaa toteuttamaan kaikkea hyvää. On kuin tuollainen tunnelma olisi hänen taivaallisessa päiväelämässään, se tunnelma, joka on rakennettu tämän maallisen päiväelämän pyhimmistä hetkistä. Tuo viimeinen periodi kuolemanjälkeisessä elämässä on aurinkoelämää, se on pelkää kirkkautta, ja siinä ei menesty eikä pysy mikään muu kuin kaikista korkein, pyhin ja paras.

Ihmisen on mahdotonta kauan kestää sitä, koska se on vain tunnetta. Hän tuntee, että hänen on taas mentävä kokeusten kouluun. Ja hän laskeutuu sumuun ja näkee edessään tulevan elämänsä, kuinka hän saa kokea paljon ja yrittää paljon niissä kokemuksissa, kuinka hänen on kasvettava hyväksi, viisaaksi ja puhtaaksi. Ja hän tuntee riemua katsoessaan tuota merkillistä tilaisuutta, mikä on tarjolla. Ja silloin hän lupaa elämälle: ”Minä tahdon koettaa parastani tulevassa elämässäni, tahdon muistaa, että se on koulua. Minä tahdon unohtaa itseni, tahdon tehdä työtä toisten hyväksi.” Ja hän lupaa sen kuin riemuhuudossa ja astuu alas tuonelaan; ja uusi persoonallisuus alkaa hänelle muodostua.

Kun me kuolemme, niin se moraalinen voima, mikä meitä on puhdistanut kiirastulessa, on tullut Moosekselta. On kuin hän olisi seisonut siellä ja pannut meidät puhdistuksen kattilaan. Mutta sitten, kun tulemme varhaisimpaan lapsuuteemme ja syntymäämme, siellä tapaamme entiset opettajamme, Buddhan ja Konfutsen, ja nämä puhuvat meille Kristuksesta, tuovat meidän mieleemme, mitä olemme hänestä kuulleet tässä näkyvässä elämässä. Ja me kuljemme kohti sitä taivasta, jossa Jeesus Kristus on. Me kyllä tiedämme, että kosmis-mystinen Kristus on kaikissa opettajissa, mutta me tulemme tällöin Jeesus Kristuksen vaikutuspiiriin, tulemme taivaaseen. Ja meistä tuntuu, että tuo kaikki on hyvin merkittävää; me alamme sieluissamme väristä, vaikkakin me olemme jo puhdistautuneet. Ja jos me olemme olleet uskonnollisia maan päällä, kuuluneet tiettyyn kirkkoon, niin me viimeisessä tilassa aluksi olemme kyllä niiden ihmisten ja opettajien kanssa, jotka ovat puhuneet meille Kristuksesta, mutta sitten, kun me myöskin tapaamme niitä toisia opettajia, niin meille selviää sielussamme, että me emme ole tienneet, mikä Kristus on, me emme ole saaneet oikein kuulla Kristuksesta. Kaikki tulee meistä läpikuultavaksi, koko teologia unohtuu meiltä, ja me tiedämme, että lähestymme suurenmoista todellisuutta, jota me emme ymmärrä. Sitten avautuvat portit varsinaiseen taivaaseen, jossa ovat ainoastaan meidän korkeammat minämme. Me kuolemme pois persoonallisuudestamme, ja meistä tuntuu, kuin meidän pitäisi heittäytyä kuiluun tai lentää kuilun yli, vaikkemme siihen kykene; mutta meidän täytyy se tehdä. Ja meistä tuntuu, että tuossa kuilussa on ääretöntä tuskaa ja yksinäisyyttä ja että me joudumme siihen. Ja silloin ihminen sieluna heittäytyy siihen kuiluun, sanomattomaan tuskaan, niin-

killinen, sillä on kuin ihminen kulkisi maan pinnalta ylös, ulos avaruuteen kuuhun päin ja tulisi aivan kuuhun. Ja ”kuussa” tulevat häntä vastaan ne suuret opettajat, joita kohtaan hän edellisessä elämässään oli tuntenut luottamusta. Ja tämä viimeinen periodi on siis jo jonkinlaista taivastilaa, ja sitä nimitetäänkin alemmaksi taivaaksi. Siinä ovat ne vanhat opettajat, jotka olivat antaneet ikäänkuin pohjan meidän sielunlilallemme, kun synnyimme. Sillä tavoin kuin koetimme kasvattaa itseämme edellisessä elämässä, — mikäli se kasvatus ja opetus oli tietyn opettajan mukaista, — sillä tavoin olimme saaneet sielumme muovailluksi, kun tänne synnyimme. Sanokaamme, että me nyt vasta ensi kerran olimme syntyneet tänne kristikuntaan ja kuulleet Jeesus Kristuksesta; edellisessä elämässä olimme Kiinassa ja siellä kuulumme Buddhasta ja Konfutsesta, kävimme temppeleissä ja otimme vastaan paljon hyvää vaikutusta noista vanhoista uskonnoista. Sitten ovat nuo vanhat opettajat olleet suojele- enkeleinä meidän luonamme, kun synnyimme; he itse tai heidän lähettiläänsä. — Ja parhainta meidän sieluissamme tässä elämässä onkin ollut se, mitä olimme oppineet edellisessä elämässä.

Kun olemme täällä kristikunnassa eläneet, niin olemme ottaneet vaikutuksia vastaan uudelta opettajalta, Jeesus Kristukselta, vaikka tavallista on, — ellemme ota lukuun nykyaikaista teosofiaa, — että ihminen tässä näkyvässä elämässä ottaa kyllä vastaan joitakin vaikutelmia Jeesus Kristukselta, mutta se eettinen pohja, minkä hän elämältä saa, mikä meille nykymaailmassa tarjotaan kristikunnassa, on Mooseksen etiikkaa. — En tahdo tällä sanoa mitään pahaa Mooseksesta, mutta tahdon vain sanoa, että Jeesus Kristukselta otamme hyvin vähän vastaan täällä kristikunnassa.

Ja se opettaja, sanokaamme Mooses — ja jonkin verran Jeesus —, joka oli hänelle tärkeä edellisessä elämässä, tulee valmistamaan häntä uutta inkarnaatiota varten.

Tuonela

Kun jättiläishöyrylaiva Titanic vähän ennen I maailmansotaa läheni Amerikan rantaa, se törmäsi jäävuoreen ja alkoi upota. Kaikki ne tuhannet ihmiset, jotka laivassa matkustivat, tiesivät, että pelastusmahdollisuudet olivat sangen vähäiset, ja että kuolema oli useimpien edessä. — Kerrotaan, että laivan soittokunta sankarillisesti suurimman hädän hetkellä alkoi soittaa tuota ns. Titanic-hymniä ”Lähemmäs Sua, Jumala”. Kaikki matkustajat saivat hillitä tunteensa ja valmistua siihen että oli lähdettävä rajan yli; ja ainoana lohdutuksena oli se, että he ehkä pääsevät lähemmäksi Jumalaa.

Tämä käsitys, että ihminen kuolemassa lähestyy Jumalaa, ei ole tuulesta temmattu. Se on oikea käsitys, joskin tiedämme, että kuoleman jälkeen voi olla paljon kärsimystä, niin että voimme kysyä, kuinka me, joutuessamme helvettiin, tulemme lähemmäksi Jumalaa. Asia on sittenkin niin, että koko kuolemanjälkeinen elämä on astumista lähemmäksi Jumalaa ja elämän suurta totuutta. Niihin edellisen luvun huomioihin, joita minulla oli tilaisuus esittää kuolemanjälkeisen elämän suhteen, tahdon lisätä tämän havainnon, että kuolema, niinkuin sitä on sanottukin tämän näkyvän elämän kaikista korkeimmaksi ja juhlallisimmaksi tapahtumaksi, on sentähden niin juhlallinen ja korkea, niin ihana ja onnellinen, että se vie meidät lähemmäksi elämän elävää totuutta eli Jumalaa.

Tahtoisin muutamain sanoin nyt vielä kuvata tätä kuolemanjälkeistä elämää vainajien kannalta. Senhän olemme teh-

neet monta kertaa ennenkin, enkä minä tahtoisi väittää, että siitä mitään periaatteellisesti uutta nytkään toisin esille; mutta ehkä on muutamia näkökohtia, joita ei ole niin paljon korostettu. Mielestäni on tämä kuvaus kuolemanjälkeisestä elämästä vainajien kannalta senkin takia tärkeä, kun nyt olemme puhuneet tästä aiheesta yleensä, että se yleensä vahvistaisi sitä kuvausta, mikä on siitä annettu teosofisissa ja antroposofisissa kirjoissa.

Kuten muistamme, niin Madame Helena Blavatsky ja mestarit eivät ensiaikoina paljonkaan puhuneet tästä kuolemanjälkeisestä elämästä, ei ainakaan tuonelaelämän astraalipuolesta; he tahtoivat korostaa, että kuolemanjälkeisen elämän varsinainen paikka on taivas, ja sen tärkein puoli taivaselämä; he tahtoivat ehkä viitata siihen, että kun me ihmiset opetuslapsina tahdomme seurata mestarin jälkiä ja pääsemme pieneen omakohtaiseen tietoon näistä asioista, niin meille selviää helpommin juuri nuo tuonelan asiat ja välitilassa tapahtuvat ihmissielun kokemukset; ne selvenevät räikeässä ja selvässä valossa. Taivaselämä sen sijaan suuren kirkkautensa vuoksi on vaikeammin tutkittavissa; opetuslapsen astuttua kuolemanjälkeiseen elämään ja tutustuttua sen ilmiöihin, hänen on helppo ymmärtää astraalimaailman ilmiöitä tuonelassa; siis niitä ilmiöitä, jotka seuraavat tätä (nykyistä) fyysistä, kehollista elämää, ennenkuin ihmissielu saapuu taivaaseen. Ehkä tahtoivat sekä Madame Blavatsky että mestarit jonkin verran korostaa, että ne ovat asioita, joista kyllä voitte itse ottaa selvän. Me tahdomme korostaa vain sitä seikkaa, ettei pidä ottaa niin sanottuja spiritistisiä ilmoituksia aivan sanallisesti. Spiritistisissä istunnoissa tulee ilmi paljon kuolemanjälkeisestä elämästä, sillä vainajat kertovat siitä, mutta jos otamme nämä asiat sanallisesti, niin-

kuin ne tulevat mediumin kautta, ja katselemme niitä korkeampina ilmiöinä kuin mitä tämä fyysinen elämä on, silloin emme saa oikeata suhdetta ja näkökulmaa, sillä niitä ei ole tutkittava alhaalta, vaan ylhäältä päin. Madame Blavatsky korosti kirjoituksissaan esoteristeille, että niitä on tutkittava siten, että ihminen taivasmaailmasta päin astuu tuonelaan. Silloin kuolemanjälkeiset kohtalot asettuvat oikeaan perspektiiviin. Tämä on erikoisen tärkeää, sillä muuten voisimme, kun enemmän lähestymme kuuta, ihastua tuonelan ilmiöihin, varsinkin niiden korkeammassa muodossa; ne voisivat näyttäytyä meille niin ihanassa valossa, että me emme oikein ymmärrä, mitä varten oikeastaan pitää olla lainkaan täällä fyysisessä maailmassa. Siellähän on paljon ihanampi elää. Se ajatus on ihmisestä niin luonnollinen, että hän tahtois jättää vapaaehtoisesti fyysisen elämän. Tämä on luonnollisesti väärä kanta, sillä silloinhan jokainen tahtois lopettaa itsensä. Sentähden on tärkeää, että kuolemanjälkeisiä ilmiöitä tuonelassa tutkitaan ylhäältä, taivaasta käsin, jolloin saamme niihin oikean näkökulman. Kuitenkin, kun asetumme vainajien kannalle, niinkuin nyt tahdomme asettua, niin silloin meidän välttämättä täytyy käyttää kieltä, joka on meille tuttu tästä jokapäiväisestä elämästä ja meidän täytyy kuvata näitä ilmiöitä niin, että ymmärrämme niitä tämän elämän kannalta, ja silloin ne kuvaukset saavat ehkä vähän materialistisen muodon. Mutta jos muistamme, että meidän puheemme tässä maailmassa on vaillinaista, ettei osaa kuvata muuten kuin yksipuolisesti näkymättömän maailman ilmiöitä, niin me emme lankea siihen erehdykseen, että luulisimme sen kuvaavan koko totuutta.

Viime luvussa koetin teoreettis-objektiiviselta kannalta kuvata koko sitä maailmaa ja osoittaa sen ilmiöitä synteetti-

seltä kannalta ja niiden suhdetta tähän jokapäiväiseen elämään, mutta nyt tahdon kuitenkin, ettei se jäisi liian yleispiirteittäiseksi, jossa ei olisi mitään persoonallisesti sykkivää elämää, kuvata sitä vainajien kannalta ja lausua sen toivomuksen, että muistaisitte kaikki edellä mainitut seikat.

Kuolemanjälkeisestä elämästä on sanottu, että se on tämän maallisen elämän uudelleen muistamista ja läpikulkemista takaisin päin aina syntymään ja sitä edeltäneen elämän kuolemanjälkeisiin vaiheisiin saakka. Tämä on näin suurin piirtein, mutta todellisuudessa se ei ole niin yksiselitteinen asia, vaan se on elävää kokemusta, josta tehdään kuin yhteenveto, sillä tuonelassa on eri luokkia, ja me siirrymme luokalta luokalle, alemmalta ylemmälle riippuen siitä, mitä kukin ihminen on sielussaan. Mikä on eläintä hänen sielussaan, se tulee siellä esille. Kaikki ihmiset eivät tule jokaiselle luokalle; se riippuu heidän omasta sisäisestä kehitystasteestaan. Saattaa olla hyviäkin ihmisiä, jotka ensin ovat hyvin alhaisella luokalla ja sitten siirtyvät hyvin pian korkealle luokalle; heidän elämänsä on ollut sellaista. Heissä on ollut jokin erillinen pahe, joka on ensin täytynyt hioa pois. Toiselta puolen on ihmisiä, jotka viettävät pitkät ajat alemmalla luokalla ja hyvin vähän aikaa ylimmällä. — Teosofisessa kirjallisuudessa nimitetään näitä luokkia *seitsemäksi alatasoksi*.

Jokaisen ihmisen on käytävä lävitse kuolemanjälkeinen elämä, mutta kuta vähemmän itsekkyyttä ja persoonallisia heikkouksia on hänen elämässään ollut, sitä nopeammin hän kulkee näiden lähinnä kuuta olevien tasojen lävitse ja siirtyy aurinkoon.

Kun luomme silmäyksen tuonelan eri alatasoihin ja lähemme tuonelan alimmasta luokasta, niin huomaamme, että, niinkuin teosofisissa kirjoissa kerrotaan, siinä ovat ne ihmi-

set, joilla on vaikeita aistillisia himoja; ne ihmiset, jotka ovat asettaneet syömisen ja juopottelun jumalukseen tai sukupuolielämän korkeimmaksi palvottavakseen, samoin kuin kaikki eläimelliset himot, mitä voi luetella; myös kaikki väkivallantekijät ja murhaajat joutuvat tässä kuolemanjälkeisessä elämässä kaikista alimmalle luokalle. — Erikoisen vaikeata ihmiselle, joka lähtee näitä asioita tutkimaan, on se, että hän ei tunnu joutuvan tekemisiin ihmisten kanssa; hän ei näe lainkaan oikeita ihmisiä tässä alemmassa maailmassa. Se taso on verraten hämärä, merkillisen liejuinen ja paksuilmainen; täällä joutuu tekemisiin jonkinlaisten eläinten kanssa, jotka eivät ole suorastaan eläimiä, vaan jonkinlaisia monstrumeja, hirviöitä, joilla on muodottomat, inhottavat kasvot; mutta muuten ne jollakin tavoin muistuttavat ihmistä. On vaikea nähdä heidän sanomattomia kärsimyksiään; heissä itsessään asuu polttava tuli, sillä kaikki ne himot, jotka heissä olivat elämän aikana, ovat nyt heissä heidän karkeimpana kehonaan. Toisin sanoen: heillä ei ole tätä fyysistä kehoa, jonka avulla he voisivat peittää näitä himoja niinkuin fyysisen elämän aikana. — Ihmiset luulevat, että himot asuvat fyysisessä kehossa ja voivat vaikka kiduttaa sitä, kun rupeavat kasvattamaan itseänsä unohtaen, että fyysinen keho on Pyhän hengen temppeli, mutta että ihmisessä on sellainen eläin, joka on jäänyt eläimelliseltä aikakaudelta, ja jota hän on kasvattanut. Se on meissä, ja tämä on himoja täynnä, mutta ei fyysinen keho. Kehon avulla me vain hetkeksi tyydytämme himoa. Jokainen tietää, että himoa voi tyydyttää hetkeksi vain; jano ja nälkä tulevat uudelleen. Ei mikään tule tyydytetyksi kehon avulla, vaan himo kasvaa yhä. Tässä näkyvässä maailmassa on ihmisen lohdutuksena vain se, että voi hetkeksi tyydyttää ja hetkeksi päästä rau-

haan. Mutta kuolemassa hän joutuu suuren todellisuuden eteen; hänellä on himoja, mutta ei voi niitä tyydyttää. Täällä hänen ei tarvitse panna fyysistä organismeja väreilyyn, koska hänellä ei sitä ole, niin että himot hänen tajunnassaan ovat nyt aivan petomaisen raakoja ja hypnotisoivia. Hänellä ei ole mitään muuta ajatusta kuin himojen tyydytys. Kun katselemme näitä olentoja astraalimaailmassa, niin ymmärrämme, että on luonnollista, että nuo kurjat sielut vaistomaisesti hakeutuvat ihmisten luo sellaisiin paikkoihin täällä maan päällä, missä vastaavia himoja tyydytetään. Jos ihminen lähtee juopottelemaan, niin hän ei ole yksin, vaan hänen kimppuunsa hyökkää paljon näkymättömiä villedä olentoja, jotka huutavat hänen sisässään: oi, tyydytä meitäkin. Hän ei ole ainoastaan oman himonsa vallassa, vaan kuolemanjälkeisten sielujen, vainajain vallassa; he kaikki pyytävät tyydytystä hänen kauttaan. Tietenkin heidän tyydytyksensä on hyvin vähäinen, kun se tulee toisen kautta, minkä vuoksi he elävät vain yhtämittäisessä tuskassa. Riippuu siitä, kuinka voimakas tämä tuska on, kuinka kauan se kestää, — kunnes vainaja huomaa, että on mahdotonta sitä tyydyttää. Heistä tuntuu silloin, kun he tämän huomaavat, että kaikki ne elimet, joiden välityksellä heidän pitäisi tyydyttää himojaan, ovat olemattomat; suu, joka on kuin eläimen suu, tulee sairaaksi ja putoaa palasina pois, ja he tulevat aivan onnettomiksi. Samalla he sanovat itselleen: tämä on hirveätä, olen helvetissä; ei auta mikään muu kuin päästä näistä haluista ja himoista. Siellä on tietenkin auttajia, jotka selittävät, etteivät he ole ikuisessa kadotuksessa. Ensin he eivät kuuntele, vaan nauravat sitä naurua, joka aina kaikuu helvetissä; mutta vähitellen he alkavat kuunnella auttajan ääntä. Lopulta he ymmärtävät, että kun on mahdoton tyydyttää mitään himoja,

niin on parasta luopua niistä. Samalla myös elämän vakavuus selkenee monelle sielulle. Monet sielut on vastaanotettu sinne selityksin: te olette kuolemassa, te ette voi astua Jumalan eteen tuollaisina eläiminä; teidän on puhdistuttava ja sitten mentävä Jumalan eteen. Monet ymmärtävät tämän, ja heidän on verraten helppo päästä himoistaan, ja heistä tuntuu, että heidän oma itsensä aivan haihtuu. Ilmiö on aivan sama kuin fyysisen kehon suhteen. Kun ihminen jättää fyysisen kehonsa, haihtuu se olemattomiin; se muuttuu kuolemassa atomeiksi ja yhtyy kosmiseen elämään. — Ohimenneen voimme sanoa, että varsinkin Egyptissä koetettiin tätä hajaantumista vastustaa, sillä niin kauan kun ihmisellä on fyysinen keho, hänellä on eetterikehokin, ja niin kauan kun on eetterikeho, ihmisen ei tarvitse muuttua eläimeksi, vaan hän voi säilyttää tuon entisen muotonsa, ja eetterikehon avulla hän voi olla mukana ihmisten ilmoilla ja vaeltaa täällä maan päällä. Hän on kuitenkin inhimillinen, jos kohta ei voikaan ottaa osaa mihinkään inhimilliseen toimintaan, eikä toiset häntä huomaa. Sellaisiin kammottaviin yksinäisyyden tiloihin joutumisen koettivat egyptiläiset estää magian avulla. Tämä oli hyvin rohkea yritys. Toiselta kannalta se on hyvä, mutta toiselta kannalta se on mustaa magiaa, koska sillä koetetaan estää luonnollista elämän kulkua ja itse määrätä, kuinka kuolemanjälkeisen elämän pitää olla; aivan niinkuin karma ja jumalaiset voimat eivät paremmin tietäisi, miten pitää olla. Sen tähden en omalta kannaltani voi hyväksyä tätä vanhaa egyptiläistä tapaa, vaikka voi olla, että monet meistä ovat olleet siinä mukana; se kuvastuu minulle nyt mustaksi magiaksi.

Kun siirrymme alimmasta luokasta seuraavalle korkeammalle, niin huomaamme, kuinka toisessa luokassa on jo

siivoja ihmissieluja. He eivät ole enää eläimiä. He ovat ihmisiä, mutta he kuitenkin ajattelevat, että elämän ainoa viehätys, jos ei suorastaan tarkoitus, on siinä, että on jotakin aistillista hieman kiihoittavassa muodossa, jotta jaksaisi elää tässä fyysisessä maailmassa. Otan esimerkin, niin ymmärrämme paremmin tämän seikan. On olemassa maailman mielestä aivan siivoja ihmisiä, jotka esimerkiksi avioliitossa asettavat juuri tuon aviollisen yhdyselämän niin keskeiseksi ja korkeaksi asiaksi, että se antaa heille voimaa ja rohkeutta elää. Heistä on koko tämä fyysinen elämä hirveän vaikea ilman sitä. He kohdistavat siihen huomionsa ja ajattelevat, että tuo on valopilkku heidän elämässään. Minä en suinkaan enemmän kuin luontokaan, tahdo tuomita mitään, mutta kokemus sanoo, että tämä on sangen epäviisasta, sillä tässä toisessa maailmassa, tuonelan toisessa luokassa, ovat juuri ne sielut, joille jokin tuollainen aistillinen tyydytys on ylen tärkeä, persoonallisen elämän valopilkku, ja he jatkavat sitä siellä. Sen tähden saamme usein spiritistisissä istunnoissa tiedon vainajilta, että heidän on hyvä olla, sillä: ”Heti kun tulin tänne, tapasin vaimoni ja olen onnellinen.” Jos kysymme: ”Oikeinko jatkatte aviollista yhdyselämää niinkuin maan päällä? Eikö ole mitään eroa?” — ”Kyllä on se ero, ettemme saa lapsia.” — Itse asiassa he hieman liioittelevat sitä onnea, sillä kun katsoo ylhäältäpäin tätä asiaa, niin huomaa, että he itsekin ihmettelevät sitä. He eivät ole kovinkaan onnellisia; he eivät tunne erikoista tyydytystä. Se on heistä merkillistä; he voivat keskustella siitä, etteivät saa lapsia niinkuin maan päällä. Ja heistä alkaa tuntua, että tällainen aviollinen yhdyselämä on tarkoitukseton. Niin kauan se on viehättävää, kun sillä on jokin tarkoitus, mutta kun se alkaa tuntua hieman tyhjältä, se ihmetyttää heitä, ja lopulta he näkevät, että täs-

sähän ollaankin toisessa maailmassa eikä täällä pidäkään olla niinkuin maan päällä.

Sen tähden tuokin kohta kuolemanjälkeisessä elämässä on omiaan opettamaan meille, että todellisuudessa ei mikään luonnon vaistokaan, niinkuin sukupuolivaisto, voi ajan pitkään tyydyttää ihmistä, ellei hän huomaa siinä järkevää tarkoitusta. Minä mainitsin tämän pienenä esimerkkinä, vaikka voisi puhua paljon asian eri puolista, mutta tällainen esimerkki jo kuvaa oloiloja siellä.

Kun siirrymme 3:nteen luokkaan, niin siinä on sieluja sellaisissa kokemuksissa, että heidän mielestään on fyysinen elämä ollut suuresti viehättävä sen vuoksi, että sillä on niin säännönmukaiset, kauniit tapansa. Me syömme ja juomme ja työskentelemme konttorissa, pelloilla ym., asetumme levolle, nukumme ja taas heräämme kahvia juomaan ja syömään; kaikki tämä säännöllisyys sinänsä on hyvin viehättävää, ja se muodostuu monille ihmisille itse elämäntarkoitukseksi niin, että muut asiat, niinkuin esimerkiksi henkiset harrastukset jäävät sivuasioiksi, sillä yht'äkkiä keho sanoo, että pitää syödä ja juoda ja nukkua. Kaikki tämä tuntuu todellisemmalta; siinä on oikea elämä. Henkinen elämä jää sunnuntaiasiaksi. Tämä on niin luonnollista näkyvässä elämässä, että vasta kuolemanjälkeisessä elämässä huomaamme, että kun tässä kolmannessa luokassa jäämme ilman tuota elämää, joka perustuu fyysiseen kehoon ja sen aisteihin, niin se kyllä viehättää jonkin aikaa, mutta sitten ihmettelimme, ettei mikään oikein enää tyydytä. Me nukumme, heräämme, emmekä ole sen virkistyneempiä; eikä ole oikeata ”aptitia”, ruokahalua, vaikka on edessä ihania hedelmiä ja samppanjaa tuossa; kun ryhtyy syömään ja juomaan, niin ei saa mitään tyydytystä. Vanhat kreikkalaiset kuvasivat tätä siten, että

kun vainajille tarjottiin herkkuja, viinirypäleitä ym., niin he yrittivät tarttua niihin, mutta eivät saaneet kiinni mistään. Se on vertauskuvaa. Ja niin on, että kun vainaja kaataa viiniä lasiinsa niin paljon kuin on säädyllistä ja millaiseen hän on tottunut ja juo, niin siitä ei seuraa mitään mielihyvää, ja kun hän syö, niin ei siitäkään saa mitään tyydytystä. He kyllä saavat sitten apua auttajilta, jotka selvittävät, että he ovat toisessa maailmassa, jossa kaikki täytyy ottaa aivan toiselta kannalta. Kaikki tottumukset alkavat nyt tuntua merkityksettömiltä, kaikki puuhailut tarkoituksettomilta. Ihminen, joka on siellä olevinaan konttorissa, ei pääse oikein selville ”firmasta” eikä konttorista, eikä johtajista. Mitä tämä kaikki oikein on? Hän tahtoo selvän kaikesta, ja mikä tarkoitus tällä oikein on. Hän ihmettelee kaikkea, kunnes hän tapaa sen auttajan, joka sanoo: ”Sinä et ole maan päällä, vaan taivaassa.”

Sitten kun siirrymme vielä korkeammalle 4:nnelle luokalle, tapaamme ihmisiä, joilla on elämässä ollut se käsitys, että tämä fyysinen elämä on ainoa todellinen ja tärkeä; on niinkuin joku Mefistofeles kuiskaisi sisässämme: tämä fyysinen elämä on ainoa todellinen elämä; tässä meidän täytyy tehdä työtä ja puuhata. Mikäli tässä tunnelmassa on kaunista, hyvää ja kasvattavaa mukana, niin se on paikallaan, mutta mikäli siinä on sellaista tunnetta, että tämä on ainoa todellinen, mistä saatamme mitään tietää, se saa palkkansa tällä neljännellä luokalla. Se on lopullinen koetinkivi meidän käytännölliselle materialismillemme. Sen tähden siihen aina joutuvat ihmissielut, jotka ovat käytännöllisesti katsoen materialisteja, vaikka itsensä tietämättä, ja jotka ovat teoreettisesti ja filosofisesti sitä mieltä, että tämä fyysinen elämä on ainoa oikea. — Onhan jopa sellaisia ihmisiä, jotka koettavat

niin ylläpitää tämän elämän tärkeyttä, että tekevät kaikenlaista vääryyttä: matkustavat maasta kassan kavallettuaan, kirjoittavat vääriä vekseleitä jne. Tuo kaikki ei ole tulosta ainoastaan siitä, että ihmisellä on siveellisessä tajunnassaan vikaa, vaan siitä, että hän on käytännöllinen materialisti: jos ei työllä saa tarpeeksi kokoon, niin täytyy vaikka varastaa ja väärentää. Tämä on maailmansodan jälkeen erikoinen ilmiö, emmekä me saata kovin ankarasti tuomita näitä ihmisiä, sillä se on jonkinlaista epätoivoa heidän sielussaan. Heidän sielunsa on niin järkytetty; he tahtovat rahaa, ja silloin he tekevät mitä tahansa voidakseen elää ”reilusti”. Vasta kuoleman jälkeen, jollei ennen, he saavat selvästi nähdä, kuinka turhaa on sentään myydä niin kallista asiaa kuin omaa sieluansa jostakin sellaisesta ”hernekeitosta” kuin väärin hankittu raha. Tämän huomattuaan he sanomattomasti suuttuvat itseensä. — Yleensä 4:nnessä luokassa ihminen huomaa, että fyysisen elämän todellisuus ei ole näissä muodoissa, vaikka he eivät vielä siellä ymmärräkään, missä sen todellisuus on. Ainoastaan syvästi siveellinen ihminen ja okkultisti voi ymmärtää, missä on sen todellisuus. Täällä voi olla oikein todellisia työmiehiä ja sängen siveellisiä ja hienoja ihmisiä, jotka ovat uskoneet, että tämä fyysinen elämä on todellista juuri tällaisessa muodossa. Kuoleman jälkeisessä elämässä he huomaavat, että fyysinen elämä aivan kuin haihtuu heidän käsistään, he eivät saa siitä kiinni; kaikki katoaa kuin ilmaan, vaikka he ovat pitäneet sitä niin todellisena.

Tietenkin ihmisestä jää aina jotakin jäljelle, sillä hän voi siirtyä tuonelassa korkeammalle, 5:nnelle luokalle, jossa on kaikki taiteellinen, tieteellinen ja keksijä-elämä, yleensä se elämä, jossa ihminen vaivaa aivojaan, ponnistaa kovasti

aivoilla, niinkuin kaikessa tieteellisessä luomistyössä — ei ainoastaan käsin. Tässä viidennessä maailmassa hän näkee, mikä on todellista, mikä ei, sillä, kumma kyllä, jos hän tieteellisessä tai taiteellisessa työssään on viehätynyt itse tuon työn muodolliseen puoleen, niin hänet asetetaan kovalle koetukselle. — Muistan hyvin, kuinka nuorena olin hieman kahden vaiheilla, omaksunko tämän yhteiskunnan tällaiseen ja ryhdynkö sitä palvelemaan, vai en. Ajattelin, että jos yhteiskunta ymmärtää minua, olen sille hyvin kiitollinen ja tahdon sitä palvella, mutta jos ei, niin kuljen omaa tietäni ja koetan tehdä jotakin hyödyllistä ilman yhteiskunnan hyväksymistä. Minä olin hakenut hyvin suurta stipendiä yliopistosta ja ajattelin lähteä ulkomaille. Lähetin hakemuksen mukana kertomuksen siitä, mitä aioin tutkia; siihen kuului spiritismin, hypnotismin yms. tutkiminen. Ajattelin, että jos yliopisto ymmärtää tämän ja antaa minulle tämän stipendin, niin tunnen suurta kiitollisuutta hengessäni. Silloin on koko sivistynyt maailma näyttänyt ymmärtävänsä asian ja näyttänyt, että sillekin on tärkeä esimerkiksi kuoleman kysymys. Ja silloin minä olisin tahtonut näyttää kiitollisuuttani tulemalla professoriksi tähän meidän Suomen yliopistoon. Kun olin lähettänyt hakemukseni, niin minä rupesin kirjoittamaan tohtorinväitöskirjaa ”Vägen till kunskapen” (kirjoitin ruotsiksi ”tiedon tie”). Istuin huoneessani, ja minulla oli suuria teoksia edessäni, joita olin kerännyt yliopiston kirjastosta. Niistä oli muutamat hirmuisen vanhoja kirjoja; eräässä niistä oli sanskritinkielinen teksti; sen kääntäisin ja varustaisin selityksin ja siinä selittäisin tiedon tietä. Mutta tuossa työtä tehdessäni tein psykologisen havainnon: minä aloin nauttia siitä, että edessäni oli niin suuria, paksuja kirjoja, joita selailin ja kääntelin ja katselin; minä ajattelin, että tämä on

vasta ihanaa elämää; jospa ihminen saisi tällä tavoin elää täällä maan päällä, niin elämä olisi nautinnollista ja viehättävää.

Silloin, samaan aikaan läpikävin sitä koulutusta, josta olen maininnut kirjassa ”Tieni totuuden lähteelle”. Olin tutkinut kuolemanjälkeisiä asioita — se oli -90 luvulla — ja aloin hengessäni tuumia, että mihin minä joudun, kun alan nauttia tuosta tutkimustyöstä, ja minä vedin nämä asiat tuonelaan ja katselin, miten nämä ilmiöt reagoivat siellä. Silloin huomasin, miten tieteellinen työ monelle tiedemiehelle kuolemanjälkeisessä elämässä saattoi muodostua niin viehättäväksi, jopa suoranaiseksi nautinnoksi, että se sitoi ihmisen tuonelan tiettyyn luokkaan. Silloin kauhistuin ja ajattelin, että on parasta, että yliopisto ja yhteiskunta ei minua hyväksy eikä yliopisto anna minulle stipendiä — ja jos antaisi, niin täytyy olla hyvin varuillaan. Kävi sitten niin onnellisesti, ettei mitään sellaista stipendiä minulle annettu. Ei luonnollisesti otettu minun vakavaa harrastustani vakavalta kannalta. Päinvastoin jopa pilkattiin sanomalehdissä; ja se pilkka oli minulle vain kasvatukseksi. Silloin huomasin, minkälaisiin kiusauksiin me henkiolentoina voimme täällä näkyvässä elämässä joutua. Samalla tavoin on myöskin kaiken taiteellisen työn laita, sillä taiteellisessa ja tieteellisessä työssä, paitsi että itse työ viehättää, voi tulla toinen momentti hyvin kohtalokkaaksi tuonelan elämässä; se on silloin, kun teemme työtä kunnian vuoksi. Me silloin saamme kysyä, eivätkö ne taiteilijat, runoilijat, kirjailijat ym. ole sangen harvinaisia, jotka eivät tee kunnian vuoksi työtään! — Mitä enemmän he ajattelevat omaa kunniaansa, sitä enemmän he sitovat itsensä tuonelan kouluun.

Muistan erään kokemuksen tästä tuonelan elämässä. Jouduin siellä runoilijan luo, joka muuten kuoli vuosisadan vaihteessa, mutta ei enää ole tuonelassa. Kun tulin hänen luokseen, hän oli hyvin kohtelias ja pyysi minua astumaan sisään taloonsa; hänellä oli hyvin kaunis huvila, jonka hän oli itse rakentanut. Hän esitteli, että tässä on hänen huvilansa ja kotinsa ja täällä hän viettää erikoisen onnellista elämää. Huomasin, ettei hän ollut selvillä siitä, että oli kuollut. Kun hän sitten vei minut taloonsa, kauniiseen ja hienoon huvilaansa, minä katselin ylöspäin ja huomasin, että hallin katto oli kuin kirkon kuputorni; siellä oli paljon tauluja seinillä, ja ovia ja aukkoja muihin huoneisiin. Mutta kun meidän sitten piti astua sisään huoneeseen, niin huomasin, että siinä ei ollutkaan lattiaa, ja hän sanoi: olkaa varovainen; minulla ei ole kaikki kunnossa vielä. Ja kun katselin tarkemmin, huomasin huoneen lattian olevan maapohjainen ja lisäksi mättäistä ja ilkeän näköistä suota ja vettä, ja siellä oli kenties matelijoitakin; kaikki oli vihreää, likaista ja mustaa. — Hän oli hankkinut joitakin lamppuja ja pyysi minut vielä toiseenkin huoneeseen, joka ei ollut ensimmäistä parempi. Hän oli ottanut oven ulkopuolella minut niin loistavin elein ja kunnioittavasti vastaan aivan kuin sanoen: katsokaa, miten ihanaa, — ja minä olin ollut täynnä kiitollisuutta hänelle. Mutta sitten hän äkkiä muuttui, ja kunniaista ja loistosta ei enää ollut puhuttakaan; hän vain häpesi. Sitten minä tietinkin ymmärsin, kuin asia oli, ja rupesin vähän selittelemään, mistä se johtuu. Se oli raskasta; ja hän huomasi, että omasta kunniaista pitää luopua, samoin kunnian tavoittelusta. — Minä sain sen opin, että tässä näkyvässä elämässä on turvallista ja välttämätöntä luopua kunniaista ja ottaa elämä vakavalta kannalta, jos tahdomme kulkea Jumalan luo.

6:nnessa luokassa huomaamme vain hyviä ihmisiä, jotka ovat puuhanneet vain yhteistä hyvää ja ihmisten parasta, suuria filantrooppeja, keksijöitä ja muita tiedemiehiä, erilaisia hyväntekijöitä, jotka ovat koettaneet tehdä jotakin ihmiskunnan hyväksi. Me huomaamme, että mikäli heissä on ollut persoonallista haihattelua ja mikäli niin sanottu uhrautuminen ja toisten auttaminen on ollut sellaista, että itse on siitä nauttinut ja saavuttanut kunniaa, niin sikäli se on sitonut heidät näihin kokemuksiin tässä kuolemanjälkeisessä elämässä tällä kuudennella luokalla. Ja heidän kokemuksensa on siinä, että he näkevät, mitä he rakentavat: on niinkuin he rakentaisivat tuulentupia. He katselevat ihmiskuntaa ja ihmisiä ja huomaavat, että kaikki, mitä he auttavat ja uhraavat, on turhanpäiväistä, kunnes heille selviää, että siinä on hyvää ainoastaan se, mikä ei tuota mitään nautintoa eikä kunniaa; vain se pysyy. Se on erinomainen psykologinen huomio!

7:nnellä tuonelan luokalla huomaamme, että mikäli olemme eläessämme antaneet arvoa omalle persoonalliselle sielunelämällemme, mikäli omat tunteemme ja ajatuksemme ovat tuntuneet meistä tärkeiltä ja todellisilta, sikäli meidän kiinnostuksemme kohdistuu tuonelassakin omaan sielunelämäämme. — Monet uskonnolliset ihmiset ajattelevat, että pitää kasvattaa omaa itseään, ja niin on jokaisen ihmisen, joka pyrkii eteenpäin. Se tuntuu luonnolliselta, mutta kuitenkin se on harhaa. Tuonelassa saa nähdä, että kaikki tällainen oman itsensä, oman sielunelämänsä korostaminen on sittenkin niinkuin haihtuvaa sumua. Meidän täytyy siitäkin luopua.

Jos kuvittelemme, että olemme kulkeneet kaikkien tuonelan alatasojen kautta, niin on kuin olisi kaikki kasvanut ja tullut suuremmaksi luokka luokalta. Lopulta tuntuu meistä

kuin meidän persoonallisuutemme pitäisi haihtua niin, että meidän ei pitäisi olla olemassa. Mutta samalla alkaa häämöittää jotakin muuta. Samalla alkaa syvällä kirkkaana häämöittää jotakin, jota emme selvästi uskalla uskoa, mutta johon meidän on pakko ruveta uskomaan. Kun tulemme taivaan portille, niin tulemme sinne niin alastomina, ettei meidän persoonallisuudestamme ole mitään jäljellä. Se on tältä kannalta katsoen kuin tragediaa, mutta siinä on kuitenkin tuo suuri lupaus: ”Ihminen, sinä tulet yhä lähemmäksi Jumalaa, elämän totuutta. Älä pelkää, että sinun pitää luopua omasta itsestäsi, sillä se, joka sen tekee, saavuttaa oman elämänsä suuren totuuden.” — Kuolemanjälkeisessä elämässä tämä kaikki alkaa selvitä meille; ja tuonelassa joudumme lopulta kuin avaruuteen, kuin olemattomuuteen — ja sittenkin me kolkutamme taivaan portille.

Taiivas

Jokainen ihminen sisimmässään oikeastaan aavistaa, mikä elämän tarkoitus on. Jokainen ei sitä tietenkään formuloi filosofisesti eikä vastaa kysymykseen samoin sanoin, mutta jokainen tietää vastauksen sisässään. Ehkä ihminen nuoruudessaan aavistaa kokonaisuutena ja sitten vanhempana tietää yksityiskohtaisemmin, mikä hänen elämänsä tarkoitus on, sillä jokaiselle ihmiselle on oikeastaan asetettu kysymys, mikä on hänen elämänsä tarkoitus. — Jos me asetamme tuon kysymyksen liian ylimalkaisesti, yleisesti, esimerkiksi niin, että mikä on koko olemassaolon tarkoitus, silloin tietenkin voimme saada siihen enemmän tai vähemmän pätevän filosofisen vastauksen, mutta vaikeampi on silloin löytää sellaista käytännöllistä vastausta, joka sopisi jokaiselle, niin että jokainen sisässään voisi sen hyväksyä. On kyllä olemassa eräs käytännöllinen vastaus, joka jokaista tyydyttää, mutta samalla on tyydyttämättä, ja se yleinen vastaus on: ihmiselämän tarkoitus on siinä, että ihminen tulee täydelliseksi. Mutta koska ihmiset aina vanhemmalla iällään tuntevat sisässään, ettei heistä voi tulla täydellisiä ihmisiä, niin tuo vastaus on heistä niin epämääräinen ja ylimalkainen, ettei se heitä tyydytä, joskin he pitävät sitä totena. Mutta kun tämä kysymys ”mikä on elämän tarkoitus ja päämäärä?” asetetaan persoonalliseen muotoon, niin että jokainen kysyy ”mikä on minun elämäni tarkoitus?”, silloin kaikuu ihmisen sisässä jokin ääni niin nuorena kuin vanhana: sinun pitää päästä niistä ja niistä heikkouksista. Ihminen on tyytymätön itse-

sä niin kauan kun hän huomaa, että hänessä on vikoja ja heikkouksia, jotka hän itse arvosteleo ala-arvoisiksi, joilla ei hänestä ole ikuista arvoa. Jokainen ihminen nuorena ja vanhana tuntee: minulla on se ja se heikkous; siitä minun täytyy päästä. Tai sitten hän tuntee toisella tavalla vastauksen tuohon kysymykseen. Hänen sisässään kaikuu ääni, joka sanoo hänelle: sitä ja sitä sinun pitää suorittaa, tehdä elämässä; sinulle on sellainen ja sellainen työ annettu; tee se oikein hyvin. Ja ihminen tuntee silloin eläessään maailmassa, että hänen omatuntonsa on rauhallinen, hyväksyy hänet siinä määrin kuin hän suorittaa sitä tehtävää, joka hänelle on aivan kuin annettu. Hän tuntee, että hänellä on tietty taiteellinen tai tieteellinen tai käytännöllinen työ suoritettavana, ja hän tuntee sisässään, että jos hän on tälle tehtävälle uskollinen, jos hän tekee parastaan ja yrittää vielä enemmän kuin parastaan, silloin hänen omatuntonsa on rauhallinen. Ja hän tuntee: tämä on minun elämäni päämäärä. Hän vaatii siinä omassa työssään niin suurta täydellisyyttä kuin mahdollista. Ja jos ihminen tuntee luonteessaan vikoja ja heikkouksia, niin hän vaatii täydellisyyttä siinä suhteessa, missä on vajavaisuutta.

Näinhän jokainen ihminen sisimmässään tietää, mikä on elämän päämäärä; eikä hän muuten jaksaisi elääkään. Jos emme suorastaan elä vain huvituksissa, vaan kaipaamme myöskin elämää, jossa on järkeä, silloin saamme tyydyttävän vastauksen kysymykseen, mikä on elämän tarkoitus ja päämäärä. Ja kun olemme uskollisia tällä tavoin omalle persoonalliselle elämällemme, silloin ymmärrämme, että ihmiselämälle on asetettu paljon korkeampi päämäärä kuin meidän persoonallinen elämämme tässä elämässä. Sen eräänä nimenä on inhimillinen täydellisyys, ja siihen meidän kaikkien ihmis-

ten pitää pyrkiä; meidän on saavutettava täydellisyys. Tuo tietenkin tuntuu kaukaiselta, saavuttamattomalta asialta, johon voimme uskoa, mutta käytännössä emme yleensä osaa ajatella, että sellaisen täydellisyyden voimme saavuttaa.

Tuo tunne, mikä meillä on elämän tarkoituksesta ja siitä, että elämällä on tarkoitus, perustuu luonnon tosiseikkaan, siihen, että olemassaolo, elämä, on järjestetty kouluksi, niin kuin meidän on tapana sanoa. Elämä on suuri, ihmeellinen lastentarha ja oppikoulu ja yliopisto ja akatemia, jossa jokainen käy. Tietenkään useimmat ihmiset päivätajuisessa minässään eivät usko mihinkään tällaiseen, vaan sanovat, ettei elämällä ole mitään sellaista tarkoitusta: ”Miten tässä yhdessä elämässä voisi mitään saavuttaa. Ei ihminen elä kuoleman jälkeen; sehän on fantasiaa, mielikuvitusta, ei tieteellisesti varmaa.” Monet ihmiset ajattelevat näin. Ja sentähden on hyvin ihmeellistä katsella elämää kouluna, katsella ihmissielujen historiaa, katsella heidän kulkuansa tässä näkyvässä elämässä ja sitten niin sanotussa näkymättömässä elämässä. Sillä silloin, kun me sillä tavoin katselemme ihmissielun historiaa, huomaamme, että jokainen ihmissielu kuitenkin oppii huomaamaan, jokainen persoonallisuus oppii tietämään, mikä elämän tarkoitus on, jollei tässä näkyvässä, niin sitten näkymättömässä elämässä. Sillä on aivan kuin jokaisen persoonallisuuden tehtäväksi olisi annettu jokin määrätty täydellisyys. Joka kerta, kun ihmissielu syntyy tähän maailmaan ja siis uusi persoonallisuus muodostuu, on olemassa juuri tuon persoonallisuuden kukka lupaavana, lumoavana ihanteena siinä siemenessä, joka on laskettu persoonallisuuden peltoon. Kun ihminen syntyy maailmaan, hän kätkee sisäänsä siemenen. Tämä siemen on hänen oman täydellisyytensä siemen; siinä on ituna kukka, joksi hänen pitää kasvaa. Ja

koska se on niin kohtalon puolesta määrätty, koska se siemen on istutettu ihmissielun peltoon, ei ihminen voi sitä välttää; hän ei voi olla tulematta siksi kukaksi, joka piilee hänen sie-lussaan. Ja jos hän ei siksi tule tässä näkyvässä elämässä, hän tulee siksi kuoleman jälkeen. Sentähden voimme sanoa: jokainen persoonallisuus saavuttaa oman täydellisyytensä, ja saavuttaa sen sitten kuoleman jälkeen, ellei tässä maailmassa. Sillä kuolemanjälkeinen elämä on tämän jatkoa, ja voisimme ehkä lisätä, tämän elämän pakollista jatkoa siihen suuntaan, joka on määrätty, ja jota ihminen ehkä näkyvässä elämässä on koettanut välttää. Ihminen on voinut tässä sanoa: ”En viitsi kasvattaa itseäni luonteeni puolesta, en viitsi suorittaa sellaista tehtävää itseni suhteen, josta nuorena haaveilin.” — Luonto ei estä häntä niin sanomasta, mutta luonto sanoo, kun hän kuolee: ”Nyt on sinun joka tapauksessa saavutettava se täydellisyys, mikä sinulle on annettu; nyt sinun täytyy tulla niin puhtaaksi, kirkkaaksi, kuin sinä olisit voinut eläessäsi tulla; nyt sinun on tehtävä se työ, jonka olisit suurimmaksi osaksi voinut suorittaa eläessäsi.” Siinä suhteessa luonto on täysin armoton. Luonto ja tämä olemassaolo ei ole siltä kannalta mitään leikkiä. Usein ihminen työntää tällaiset ajatukset syrjään ja sanoo: ”Näenhän sen sitten kuollessani; ja onko edes kuolemanjälkeistä elämää?” — Ja ihminen saa kuoleman jälkeen nähdä, että elämä, olemassaolo, on paljon vakavampi, kuin mitä hän luuli, satumaisempi, paljon kauniimpi, kuin mitä hän olisi voinut kuvitella. Kuinka moni ihminen onkaan pessimisti tässä elämässään, niin että hän näkee kaiken rumana, likaisena: ”Kaikki ihmiset ovat itsekkäitä; kaikki on järjestetty julmuuden pohjalle; ihmiset ovat keskenään kuin susia, jotka syövät toisiaan; tämä elämä on kaikkea muuta, kuin ylevän kaunis!” Näin ajattelee ihminen

usein pessimistisesti. Meidän ei tarvitse mennä sen kauemaksi kuin jokapäiväisiin oloihin, niin huomaamme, että usein ihmiset ovat onnettomia omassa perhe-elämässään, ovat riitaisia keskenään, eivät pääse onneen ja autuuteen, kulkevat jokainen yksin omassa tuskassaan ja tuntevat, ettei ole ymmärtämystä, veljeyttä, onnea, — kaikki on niin kovaa. Nämä maanpäälliset olot ovat niin perin vaikeat; meidän täytyy tehdä työtä tullaksemme toimeen; ja usein meiltä kielletään jopa työnkin mahdollisuus, niin että ihminen voi saada kärsiä nälkää; hän ei saa leipää edes lastensa suuhun. Yhteiskunnalliset olot ovat niin puutteelliset. Elämä voi olla niin vaikeaa tässä näkyvässä maailmassa, että ihminen ajattelee: ”Kuka onkaan tämän kaiken takana? Mahtaa olla paha kaiken alkulähteenä.” — Ja sitten, kuoleman jälkeen hän saa tehdä sellaisia kokemuksia, jotka näyttävät ja todistavat hänelle, että olemassaolo on pohjimmaltaan ihana ja kaunis, niin jalo, ylevä, että hän ei saattanut eläessään sitä uskoa; käy aivan yli ymmärryksen, kuinka on mahdollista, että itse oleminen on niin sanomattoman ihana. Ja mehän kuitenkin voimme aivan loogisina ajattelijoina tehdä johtopäätöksen: kuinka voisimme ajatellakaan, että itse elämä, joka on yksi ja ainoa tämän kaiken takana, olisi paha, disharmooninen. Eihän mitään voisi olla olemassa, eihän tuota ehdotonta olemista voisi olla, ellei se olisi ehdotonta autuutta ja rauhaa.

Tämän voimme loogisesti ymmärtää, mutta käytännössä se on vaikeampaa juuri sentähden, että aurinkokunta ja tämä maapallokin, on ankara koulu.

Kun ihminen kuolee, silloin hänen täytyy tulla täydelliseksi; silloin hänen täytyy saavuttaa se täydellisyys, joka hänelle oli persoonallisena olentona määrätty. Kun ihminen

kuolee, hän tulee lähemmäksi Jumalaa. Kuolema on matkaamista Jumalan luo. Kuolema on, niinkuin sanoimme viimeistä edellisessä luvussa, ensin matkustamista kuuhun ja sitten aurinkoon. Ja voimme sanoa: kuolemanjälkeinen elämä on samaa, kuin jos ihminen kävisi puhdistuksen tietä vihkimyksen kouluun. Täällä maan päällä tarjotaan ihmisille ja on aina tarjottu mahdollisuus kulkea puhdistuksen kautta vihkimystä kohti. Ihmisille on sanottu kaikissa uskonnoissa, kaikissa okkultisissa kouluissa: ”Puhdistakaa itsenne, kulkekaa tuota määrättyä tietä, jonka teille näytämme, niin tulette vihityiksi, tulette veljeskuntaan, taivasten valtakuntaan. Sillä tämä elämä on syvimmissä mielessä koulu. Jos sen käsitätte ja itse tahdotte kulkea rinnan luonnon kanssa ja autatte luontoa, niin saavutatte omalla ponnistuksellanne ja vapaaehtoisesti sen, mikä teidän on kuoleman jälkeen pakosta saavutettava.” Pakosta on ihmisen kuoleman jälkeen kuljettava puhdistuksen tietä vihkimykseen ja tultava vihityksi veljeyteen. Mutta koska se on pakkoa, koska se tapahtuu luonnon käskystä, ilman että ihminen on vakavasti sitä itse tahtonut, niin sillä ei ole suurtakaan merkitystä; se on pikemminkin murhenäytelmä, ikään kuin todistus siitä — tarkoitan ikuisen elämän kannalta —, että olimme laiminlyöneet paljon siitä, mitä olisimme voineet suorittaa, jota emme tahtoneet ymmärtää. Sentähden se ei merkitse niinkään paljon. Sillä kun ihminen syntyy uudestaan maan päälle, niin se, minkä hän on läpikäynyt kuolemanjälkeisessä elämässä, on kyllä jonkinlaisena siemenenä hänessä, mutta se ei puhkea kukkaan elämän aikana, ellei ihminen itse sitä tahdo. Tämä nykyinen elämä on otollinen aika, niinkuin Jeesus sanoi, tämä on se periodi, jossa meidän täytyy tehdä valinta, mielenmuutos. Täällä ihmisen on vapaaehtoisesti tehtävä hyvää,

rakastettava totuutta. Kuoleman jälkeen se kyllä tapahtuu, mutta koska se silloin tapahtuu pakosta, niin ihmisellä ei ole siitä ansiota, ei muuta kuin negatiivinen ansio, kärsimyksen ansio. Ja sentähden hänelle jää siitä vain kuin pieni siemen, muisto, kun hän seuraavan kerran syntyy tänne. Vaikka hän kuoleman jälkeen onkin saavuttanut vihkimyksen, hän ei synnyttyään tänne ole vihitty olento, ellei hän ole sitä saavuttanut edellisessä persoonallisuudessaan maan päällä.

Tämä on erittäin kiintoisa ja merkillinen huomio, minkä voi tehdä kuolemanjälkeisen elämän suhteen. Ja se johtuu siitä, niinkuin sanottu, että tämä meidän aurinkokuntamme on järjestetty kouluksi, ja että tietyt planeetat olentojoukkoineen edustavat tiettyjä saavutuksia, ominaisuuksia, hyveitä, ja nämä kaikki planeetat vaikuttavat toisiinsa, lähettävät kukin voimakkaan vaikutuksen ja henkisen virran toisiin. Siinä on myöskin fyysistä vaikutusta, mutta ennen kaikkea se on henkinen, näkymätön virta. Kun olemme tällä maapallolla, saamme voimakasta vaikutusta Merkuriuksesta ja Venuksesta, sekä sitten myös kauempana olevista, kuten Neptunuksesta, Uranuksesta jne. Me otamme niiltä moraalisia, psyykkisiä virtauksia. Ja kaikki nuo virrat asettavat täällä olevat olennot, varsinkin ihmiset, erikoisiin ”pyörteisiin”, kouluun. Ja koska Merkurius ja Venus ovat lähinnä maapalloa, niin ne saivat aikojen aamuna lähettää tänne auttajia ja opettajia, jotka muodostivat tuon alkuperäisen okkultisen akatemian, niitä opettajia, jotka tekevät työtä näkymättömästi ihmisten keskuudessa. Opettajien tehtävä on vaikuttaa ihmisiin puhdistavasti, nostavasti, niin että ihmiset pääsisivät siihen vihkimykseen, mikä kuuluu tähän maapalloon. Sentähden Venus-Merkuriuksen voimavirta tähän maapalloon on okkultisesti katsoen laadultaan puhdis-

tava. Ja opettajat, jotka sieltä tulivat, puhuivat maapallon heikoille olennoille: ”Luopukaa synnistä, tehkää parannus!” — Kaikki uskonnot ovat niin puhuneet; ja salaiset koulut ovat järjestäneet tiettyä koulutusta, jonka lävitse ihmisen tulee kulkea puhdistukseen. Mutta verraten harvat ihmiset aikakausien vieressä ovat kuunnelleet opettajien ääntä tässä näkyvässä elämässä. — Niitähän saattaa olla absoluuttisesti ottaen paljonkin — vaikka satatuhatta —, mutta kun ajatella, miten suuri luku sieluja kuuluu maapalloon, on sittenkin häviävän pieni määrä ihmisiä, jotka ovat kuunnelleet viisaiden ääntä ja alkaneet puhdistaa itseään. Siten ihmiset yleensä tulevat kuoleman jälkeen Merkurius-Venuksen voiman alaisiksi. Ja kun ihminen kuoleman jälkeen joutuu Merkurius-Venuksen voimakkaan vaikutuksen alaiseksi, niin ne voimakkaat tulivirrat kasvattavat häntä ja puhdistavat sielua, niin että hän tuonelassa kulkee kuuhun ja sieltä aurinkoon. Ja sentähden sanotaankin aina, niinkuin ennen on mainittu, että ihminen esimerkiksi täällä kristikunnassa kuoleman kynnyksellä tapaa Mooseksen. Se tarkoittaa sitä, että Mooses edustaa hänelle ns. Jumalan kymmenessä käskyssä sitä moraalialia, jonka hän on päivätajunnassaan tuntenut ja hyväksynyt, jota hänelle on opetettu, josta hän on tietoinen, ja jonka käskyjä vastaan hän on rikkonut. Mooses on kuin hänen tuomarinsa; toisin sanoen se tulivirta Merkurius-Venuksesta, joka kohtaa hänet astraalitasolla, on juuri tuon Mooseksen kaikkien käskyjen täyttävä ja tuomari, joka vaatii: sinun täytyy täyttää kaikki Jumalan kymmenen käskyä. Mitä olet niitä vastaan rikkonut, siitä saat kuoleman jälkeen puhdistua. Intialainen vainaja kohtaa jonkun rishin, zoroasterilainen kohtaa Zoroasterin, buddhalainen Buddhan. Kukin kohtaa sen moraalin, jonka hän on oppinut hyväksymään

tässä näkyvässä maailmassa. Mikäli hän ei ole sitä noudattanut, se tulee hänen eteensä tuonelassa ja sanoo: nyt sinun on puhdistettava itsesi, että seisot sen edessä puhtaana, että voit sanoa, niinkuin Egyptin Kuolleitten Kirjassa sanotaan: ”Olen synnitön, en ole varastanut, en murhannut, en tehnyt väärää valaa, en sitä ja sitä.” — Vainaja luettelee egyptiläisissä kaavoissa kaikenlaisia syntejä ja heikkouksia, joita hän ei ole tehnyt tai joista hän nyt on puhdistunut. Jos hän maan päällä on niitä tehnyt, hänen on täytynyt kiirastulesa niistä puhdistua. Sitten vasta hän on suorittanut tuonelanmatkansa kuuhun, ja kuussa hän saa tavata oman opettajansa persoonallisesti; ja vasta sitten avautuvat taivaan portit.

Jos tahtoisimme musikaalisesti määritellä kuolemanjälkeistä elämää kuussa, niin sanoisimme, että se on melodiaa, melodioita: ihminen on kuin ”huutavan ääni korvessa”. Saman himon yllyttämät ihmissielut riehuvat kuin tuulispäät. Jos näin sanomme, se ei merkitse, että he tuntisivat yhteytensä; jokainen on yksin, jokainen kamppailee oman pirunsa kanssa, omia syntejään vastaan. Sen tähden on helvetin ja kiirastulen hirvein kohta juuri yksinäisyys, se, että tuntee itsensä Jumalankin hylkäämäksi. Sitä ihmissielu tuntee enemmän tai vähemmän voimakkaasti. Ne, jotka ovat itse vähän voimakkaampia, voivat tuntea sen liiankin traagisesti. — Sehän on tässäkin elämässä kaikkien suurten ihmisten onnettomuus. Vaikeinta, mikä meitä ihmisiä kohtaa tässä näkyvässä elämässä, on se, ettei kukaan meistä välitä, ettei kukaan ota meidän väsynyttä päätämme syliinsä, ei kukaan pyyhi meidän kyyneleitämme. Kun tuolla tavoin tunnemme itsemme hyljättyiksi tässä näkyvässä elämässä, silloin se on todellista tuskaa; se on kaikkein vaikeinta; se on kärsimyksen syvin sisältö. — Ja olkoon ohimennen sanottu: jokaisen okkulti-

sen itsekasvattajan täytyy kulkea tämän kokemuksen lävitse kerran toisensa jälkeen, kunnes se ei häntä millään tavoin pelota, kunnes hän täyttää sen kirkkaudella. — Helvetin ja kiirastulen läpikäyvänä ”punaisena lankana” on juuri yksinäisyyden tunne, ja se on pakko voittaa, sillä elämä häipyä käsistä, oma itse haihtuu olemattomiin; vaikka ihminen kuinka huutaisi, hänelle ei jää mitään muuta kuin se melodia, mikä hän itse on.

Taivaselämä sen sijaan on kaiken tämän vastakohta. Musikaalista sanontaa käyttäen voisimme sanoa, että taivaselämä on harmoniaa, sen tähden, että eri melodiat, sävelet, sointuvat siellä yhteen. Sillä meidän ainoa todellinen onnemme on siinä, että tunnemme yhteytemme toisten kanssa. — Sehän on perheessäkin ainoa onni, että kaikki rakastavat toisiaan ja luottavat toisiinsa; jokainen tuntee, että voisi mennä vaikka kuolemaan toisten puolesta; ei kukaan pyydä muuta kuin saada rakastaa. Niin on onnellisessa perheessä. Kun kaksi ihmistä rakastaa toisiaan perustaakseen perheen, niin heidän rakkautensa on siinä, että he luottavat toisiinsa, ettei heidän tarvitse epäillä toisiaan; he tietävät, että he tulevat tekemään työtä yhteisen kodin puolesta; he tuntevat, että heillä on yhteinen ihanne, jonka puolesta he tahtovat elää. Siinä on taivas. Taivas on siinä, että on monta ihmistä yhdessä, jotka voivat muodostaa harmonisen kokonaisuuden, valmiina elämään ja kuolemaan toistensa puolesta, kauniin asian puolesta. — Sotajoukkokin, joka lähtee taisteluun ja kuolemaan, kun päällikkö käskää, on kuin maallinen heijastus jostakin taivaallisesta. Heidän suuri rakkautensa päällikkönsä, suuri alttiutensa antaa henkensä, suuri rakkautensa isänmaahan, jonka puolesta he tahtovat kuolla, se kaikki on taivaallista. Ennen tämä saattoi olla sanomattoman ihanteel-

lista, korkeaa ja kaunista. Nyt emme ehkä enää saata ajatella niin sotajoukoista; meillä ei ole enää sellaisia sotia maan päällä, ei ainakaan nykyisissä kulttuureissa. Nyt on kaikki pikemminkin ääretöntä helvettiä, jossa pilkahduksena on taivasta, kun sotilaat tekevät liittoja keskenään, kun viholliset yhdessä kuollessaan huomaavat: veljiähän me olemme. Siinä on hetkeksi taivas. Taivasta ei ole enää nykyään sodassa ja sotajoukossa, kun sotilaatkaan eivät aina tiedä, mitä varten he taistelevat. He ehkä ajattelevat nyt: jolleivät nuo valtiomiehet ja hallitsijat olisi riidelleet keskenään, ei meitäkään olisi lähetetty tällaiseen kurjuuteen. Mutta taivas saattaa pilkahtaa siinäkin, sillä taivas pilkahtaa kaikissa elämän olosuhteissa, vankiloissa, pahimmissa synnin pesissä; kaikkialla on jumalainen taivas, mutta vain hetkellisenä pilkahduksena. — Sillä taivas itsessään, se taivas, jota saamme kuoleman jälkeen kokea, se käy harmonian ja yhteyden merkeissä. Taivas ei olisi onnea, autuutta, ellei se olisi yhdessäoloa monen kanssa. Yhdessäolo ei ole sitä, että joutuu tuntemattomien kanssa yhteen — se tapahtuu vain muutamille valituille —, vaan se on sitä, että ihminen joutuu yhteyteen sellaisten kanssa, joita hän on rakastanut, jotka hän on tuntenut, joille hän olisi tahtonut olla hyvä, joita hän olisi tahtonut rakastaa. Kaikkien niiden sielujen kanssa ihminen joutuu siellä yhteen ja ihmeelliseen sopusointuun, sillä hehän rakastavat häntä.

Jos ihminen maan päällä eläessään on kokenut syvää surua siitä, että joku, jota hän on rakastanut, ei ole häntä ymmärtänyt, niin taivaassa ovat asiat toisin. Taivaan avain on rakkaus; rakkaus avaa taivaan portit, ei mikään muu kuin rakkaus, rakkaus ihmisiin, aatteisiin, Jumalaan, kaikkiin olentoihin. Sydämen rakkaus on se avain, joka avaa taivaat. Sen-

tähden on sanottu: taivaaseen astuessaan ihminen kantaa kädessään kuin maljakkoa, — toisella on pieni maljakko, toisella suuri, — ja jokaisen maljakko on ääriään myöten täynnä taivaallisia kukkia. Se on onnen maljakko. Niin paljon kuin ihminen kykenee olemaan autuas ja onnellinen henkisesti tavalla, niin paljon hän saa sitä taivaassa. Se, joka enemmän kykenee rakastamaan, kantaa suurempaa maljakkoa, kuka vähemmän, pienempää, mutta taivaassa jokaisen rakkaus saavuttaa sellaisen huippukohdan, ettei hän saata mitään muuta toivoa, vaikka se rakkaus olisi rajoittunut kahteen, kolmeen henkilöön tai johonkin asiaan. Taivaassa hän saa luovuttaa sitä rakkautta itsestään.

Mutta me kysymme täydellä syyllä: kuuluuko taivaselämä siis ikäänkuin turhaan, kuuluuko se persoonalliseen onneen? Eikö taivaselämästä ole mitään hyötyä; eikö siinä tehdä mitään työtä? Ja kun näin kysymme, silloin kuuluu vastaus: taivaselämä ei ole suinkaan turha, vaan siitä on suurta hyötyä; se on suurta valmistusta, suurta työtä. Sillä mikä tuo taivaselämä on? Äsken sanoimme, että se on ikuisen elämän kannalta vihkimyksen saavuttamista puhdistuksen tien jälkeen. Ja vihkimys on todellisuudessa sitä, että ihminen vihittään yhteen muutamien tai hyvin monien sielujen kanssa, joiden kanssa yhdessä hän saa kokea elämän autuutta ja onnea; mutta samalla se on tietenkin vihkimystä varsinaiseen kouluun. Jos ihminen täällä maan päällä kulkee puhdistuksen tietä ja tulee vihityksi Valkoiseen veljeskuntaan, niin silloin vasta hänen varsinainen koulunsa alkaa. Ja niin on kuolemankin jälkeen. Kun ihminen astuu yhteyteen ja harmoniaan toisten sielujen kanssa, niin että he yhdessä laulavat ihanaa polyfonista, moniäänistä, kuorolaulua tai soittavat sinfoniaa; silloin ihminen myös astuu kouluun. — Taivas-

elämä on, niinkuin olemme kuvanneet, astumista ulos kuusta ja sen vaikutuspiiristä ja siirtymistä aurinkoon ja siihen piiriin, jossa ovat nuo muut planeetat, jotka ovat kauempana: Marsin, Jupiterin ja Saturnuksen kanssa joudumme tekemisiin taivaassa. Se on siis kuin suurenmoista matkaa ulos avaruuteen. Meissä ei ole enää mitään kärsimystä, heikkoutta, syntiä; me olemme persoonallisuuksina sellaisia kuin olisimme voineet olla, jos olisimme voineet säilyttää Jumalan kuvan, sen kukan, mikä oli meidän sydämässämme. Me olemme nyt enkelimäisiä olentoja; ei mitään ylen viisaita, koska emme ole olleet viisaita persoonallisuuksia, mutta puhtaita, lapsen kaltaisia persoonallisuuksia, — niinkuin lapset, jotka menevät tanssimaan ja leikkimään. Kuitenkaan me emme mene tanssimaan ja leikkimään, vaan kouluun. Ja lähin koulu, johon ihmiset joutuvat tässä taivaselämässä, on Marsin koulu, Marsin Okkultinen vaikutuspiiri. Tämäkin on tietenkin kuvaannollista puhetta; sitä ei saa käsittää materialistisesti. Jotkut jatkavat Jupiterin koulussa ja Saturnuksen koulussa, äärimmäisen harvat Uranuksen ja Neptunuksen koulussa. Vähintään 99 %, voisimme sanoa 99,99 %, rajoittuu Marsiin. Ja mikä tämä Marsin koulu on, se ihmeellinen taivaallinen koulu, johon joudumme kuoleman jälkeen taivaassa? Ne, jotka ovat lukeneet teokseni ”Tähtikoulut”, muistanevat varmaan, että Marsin koulua sanotaan sotijain kouluksi ja planeetaksi, myöskin punaisen tulen vihkimyskouluksi. Marsin koulu on se, johon kaikki ihmiset joutuvat taivaassa, ja joka on siinä, että ihmissielut näkevät selvästi: ei saa riidellä, ei sotia, ei pakottaa, ei käyttää väkivaltaa, ei olla paha. Kaikki se, mikä täällä maan päällä meidän näkyvässä elämässämme kuuluu kuin päiväjärjestykseen, kaikki se joutuu jollakin ihmeellisellä tavalla räikeään valaistukseen

taivaassa Marsin vaikutuspiirissä. Ei sillä tavoin, että se herättäisi mitään vaikeaa tunnetta, kärsimystä meidän sisäsämme; ei niin, sillä me emme enää näe maallisia oloja, me emme käsitä mitään muuta kuin sen, ettei voi riidellä, sotia, ei käyttää miekkaa tai mitään asetta, ei väkivaltaa. Me tunnemme sen; me elämme sellaisessa tietoisuudessa, ettei mitään pahaa voi tehdä. Sellaisessa selvässä tajunnassa elämme kuoleman jälkeen taivaassa. Ja sentähden meidän sielumme yhdessä soivat harmoniaa. Ihmissielut jakautuvat ryhmiin Mars-taivaassa aina sen mukaan, kuinka monta sielua he rakastavat ja tuntevat, ja he muodostavat omia piirejään; ja kullakin ryhmällä on oma sävelensä, harmoninen yhteissoittonsa, ja he yhdessä vuorostaan muodostavat sävelen suu-remmassa kokonaisuudessa, tai laulun, jota he laulavat. Jonkin kuoron laulu voi olla: ”Oi, kuinka onnellinen onkaan se perhe, jossa vallitsee sopusointu miehen ja vaimon ja lasten välillä”; ja toisen: ”Oi, kuinka onnellinen on se uskonnollinen yhdyskunta, seurakunta, joka tahtoo tehdä hyvää ihmiskunnalle ja rakastaa kaikkia.” Kolmannen kuoron laulun sisältö voi olla: ”Oi, kuinka onnellinen on se yhteiskunta, joka tahtoo palvella ihmisiä, joka tahtoo kaikkien parasta.” Ja suuret joukot tuntevat yhdessä: ”Kuinka onnellista on, että ihmisillä on hyvä tahto, että maan päällä on rauha.” Ja myös suuret joukot tuntevat: ”Ainoa elämän sisältö on siinä, että laulamme ylistystä Jumalalle taivaassa.”

Ja missä nämä ihmissielut ovat? He oleskelevat avaruudessa, tässä meidän auringossamme, — ja aurinkohan käsittää koko aurinkokunnan. Maapallon ihmissielut eivät ole paikallisesti sidotut. Taivaassa elävät ihmiset, jotka tekevät matkoja planeettoihin, ovat samalla täällä meidän omisatunnoissamme ja sydämissämme. Siinä on heidän työkent-

tänsä. He laulavat meille sopusointua, rauhaa ja rakkautta. Sentähden huomaamme, kuinka uskonnoissa on ajateltu kunnioituksella ja hartaudella edesmenneitä vainajia, kuinka ihmiset maan päällä saattavat kääntyä esi-isiensä puoleen ja sanoa: ”Sinä, joka olet taivaassa, katso minun puoleeni, että saisin rauhan sydämeeni.” Ja ihmiset, jotka ovat riidassa toisten kanssa, saattavat ajatella: ”Mitähän tuo minun omaiseni, rakas vainaja, ajattelee, jos hän katsoo minua?” — Ihmisillä on vaistomainen tieto siitä, että vainajat taivaassa laulavat yhtämittaa rauhaa ja ylistystä Jumalalle. Sentähden uskonnoissa puhutaan, että enkelit laulavat. Ne ovat vainajia — ja myös monia muita olentoja. Enkeleitä, jotka eivät ole ihmisiä, on miljoonia ja taas miljoonia. Joku tällainen enkeli johtaa taivaallista kuoroa; ja se on työtä. Meillä on siitä heijastuksena sävelet ja musiikki maan päällä. Meistä voi tuntua, että on huvitusta, kun kuulemme soitettavan ja laulettavan. Ei, se on työtä, valistustyötä ihmisten hyväksi, kun soitetaan ja lauletaan niin, että se panee ihmissielut väräjäämään. Se on työtä, ja se on kotoisin taivaasta. — Mitä merkitsee mikään muu kuin se, että ihmissielut kasvavat lähemmäksi Jumalaa, yhä enemmän Jumalan, taivaallisen Isän kaltaisiksi. Ei merkitse mitään, olemmeko nyt saaneet aikaan jotakin; kaikki, mitä teemme maan päällä, on niin pientä, aivan kuin ihminen kulkisi meren rannalla ja poimisi kirjavia kiviä. Näin on suurenkin runoilijan työ hänen omasta mielestään, kun hän on sielussaan tuntenut, mitä äärettömän suurta työtä tehdään avaruudessa; hän on saanut aavistuksen niistä miljoonista ja miljardeista olennoista, jotka tekevät työtä siinä koulussa, jossa sielut kasvavat. Sentähden se työ on kaikkein tärkein. Se, mitä me omissa persoonallisuudessamme teemme, on hyvin pientä; se on meidän oman kuk-

kamme kasvattamista, sitä, että olisimme uskollisia omalle itsellemme. Ei maailma siitä mullistu. Maailman suuret voimat asettavat meidät siihen kouluun, että saamme koettaa olla uskollisia itsellemme. Maailman suuri harmonia muodostuu miljardien sielujen laulusta, siitä soitosta, joka soi avaruudessa. Ja kun ihminen nousee tietoiseksi itsestään, saa kuulla, mikä soitto aikojen aamusta lähtien kaikuu hänen sielunsa syvimmissä, silloin alkaa hänelle uusi elämä.

Vain harvat ihmiset siirtyvät Marsin vaikutuspiiristä Jupiterin vaikutuspiiriin, sillä Jupiterin vaikutus ei ole negatiivinen, kuten Marsin, joka on positiivinen ainoastaan siinä, että se asettaa jotakin negatiivisen tilalle. Jupiterin vaikutus on suorastaan positiivinen. Se, joka siihen joutuu kuoleman jälkeen, astuu sellaiseen piiriin, jossa hän saa oppia ja tottua suorittamaan hyvää kylvötyötä; voisimme sanoa vertauskuvallisesti: Jupiterin vaikutuspiirissä ihmissielu kaivaa jonkin timantin tai useampia maasta, ja hän tietää, että niitä on jaeltava, lahjoitettava toisille. Hän on mielestään suunnattoman rikkauden omistaja, ja hän on velvollinen jakamaan sitä toisille; ja hän ihmettelee, että tämä hänen rikkautensa kasvaa kasvamistaan; jos hän yhden jalokiven antaa, on hänellä kymmenen jäljellä, jos yhden timantin lahjoittaa, on tuhat tilalla.

Sellainen on Jupiterin vaikutus. Meidän ei tarvitse koettaa kuvata sitä enemmän, sillä, niinkuin sanottu, vain valitut sielut ovat siellä. ”Monet ovat kutsutut, harvat ovat valitut.” — Vielä harvemmat ovat Saturnuksen vaikutuspiirissä kuoleman jälkeen, sillä on aivan kuin ihminen oppisi siellä luomaan, rakentamaan temppelin. Hän on itse kuin kivi, palava kivi; hän syyttää toisia kiviä ja rakentaa temppelin. Hän on luoja. Me emme osaa sitä sanoin kuvata. Ja mitä tulee

Uranukseen ja Neptunukseen, niin kuolemanjälkeisessä elämässä ei ole vielä tarvittu niiden taivaita. Niiden vaikutus tulee Marsin ja Venuksen kautta. Meillä on riittävästi koulua taivaassa eläessämme niissä toisissa.

Eräs merkillinen seikka kuolemanjälkeisessä elämässä on se, että Jeesus Kristuksen työn jälkeen on hän, Jeesus Kristus, kuoleman kynnyksellä kuolemanjälkeisessä elämässä. Mutta harvat ihmiset voivat vielä häneen vedota, sillä Jeesus Kristuksen luo voivat aivan kuin tulla vain ne, jotka jo täällä maan päällä ovat häntä seuranneet, — ei missään sellaisessa ylimalkaisessa merkityksessä, että ovat kuulleet puhuttavan Jeesus Kristuksesta, mutta eivät ole tunteneet hänen käskyjään ja neuvojaan, ei siinä merkityksessä, sillä voi olla, että ihminen, joka luulee seuraavansa Jeesusta, kuitenkin koettaa noudattaa jotakin muuta moraalia, jolloin hän joutuu esimerkiksi Mooseksen vaikutuspiiriin. Ainoastaan ne ihmiset, jotka koettavat seurata Jeesuksen käskyjä ja sillä tavoin kulkea hänen jäljissään, kohtaavat todellisen Jeesuksen kuoleman jälkeen. Heidän helvettinsä ja kiirastulensa, jos he sellaiseen joutuvat, on siinä suhteessa ihmeellinen, että Jeesus Kristus loistaa kaikkien näiden vaivojen ja vaikeuksien lävitse suurenmoisena anteeksiantavana voimana, niin että ihminen tuossa kiirastuleksakin, tuonelassakin, voi herätä tietoiseksi siitä, ettei ainoastaan kärsimys ole se, joka puhdistaa ja kasvattaa ja päästää hänet vaivasta, ei ainoastaan se kärsimys, joka hänen on kärsittävä, vaan että on olemassa myöskin sellainen luoksensa kutsuva rakkauden voima, joka antaa tuon kärsimyksen käydä sillä tavoin nopeasti, että ihmissielu itse voi sen voittaa. En löydä oikein sanoja kuvatakseni asiaa, mutta sanokaamme näin: ihminen on vaivan tilassa; häntä ympäröi jokin vaikeus;

hän istuu kuin vankilassa, eikä pääse siitä mihinkään; hän vain kärsii tuskissaan, ja hänellä on sellainen tieto sisässään, että hänen on kärsittävä. Sellainen ihminen, joka on koettanut Jeesusta seurata, ei napise mistään, ei ole tyytymätön mihinkään, ei sano mistään kärsimyksestä: miksi tämä on näin? — Hän ottaa mielellään kantaakseen tässä näkyvässäkin elämässä, mitä hänen osakseen tulee. — Kuoleman jälkeen hän istuu oman itsensä vankina; hän ei näe mitään ulospäisyä kärsiessään suurta tuskaa. Hän ei silloin ensi hädässään ajattele muuta, kuin että hänen on kärsittävä: olen tämän ansainnut; kärsin mielelläni. Kun hän silloin muistaa sanoa itselleen: ”Minä kiitan sinua, Isä, että annat minun tällä tavoin sovittaa syntini” — niin hän kykenee nostamaan katseensa ylöspäin, ja valo tulee häntä vastaan. Hän hämmästy; se tuntuu liian hyvältä; ja kun hän katsoo, hän näkee Jeesuksen. Jeesus seisoo äärettömän hyvänä ja hymyilevänä, anteeksiantavana. Ja ihmissielu tuntee sisässään: ei niin, että tämä Jeesus hyväksyisi hänen syntinsä, vaan hän tuntee sanomatonta iloa ja riemua siitä, että ”minä voin voittaa syntini”. Ja hän rientää ulos siitä vankilasta tuota valon tietä pitkin mestarin luo.

Tämä on ihmeellistä; ja se tietenkin tapahtuu sängen monille, mutta kuitenkin ainoastaan niille, jotka todellisuudessa seuraavat Jeesus Kristusta ja ovat ymmärtäneet hänen elämänoppiaan täällä maan päällä. — Monet, monet niin sanotut kristityt istuvat siellä vankilassaan, ja kun heille selitetään, he eivät voi kuunnella; he tuskittelevat vain, ennenkuin heille yhä uudestaan huudetaan: ”Herätkää huomaamaan, kuinka asiat ovat!” Sitten vasta vähitellen he rauhoittuvat, tyyntyvät ja vapautuvat. — Yleensä ne, jotka täällä seuraavat Jeesusta, eivät joudu tuollaisiin vaikeuksiin.

He kärsivät niin paljon sisässään täällä maan päällä, ettei heillä ole sellaista enää kuoleman jälkeen, — mutta sattumalta voi joskus ollakin. Ihminen ei aina tunne itseään; hänessä saattaa olla jotakin, josta hän ei ole täysin tietoinen, ja siitä täytyy hänen tehdä tili kuoleman jälkeen, koska taivaassa ei saa olla mitään pahaa.

Sitten, kun taivaassa olevalle ihmiselle tulee se kirkastuksen hetki, että hän tietää: ”nyt minun on lähdettävä takaisin maan päälle” — hänet johdetaan suurenmoiseen valoon. On kuin hän tulisi ihmeelliseen saliin. Hän unohtaa kaiken, ja hän tuntee olevansa kuin atomi maailmankaikkeudessa. Hän tulee kuin timanttisaliin; hänelle luetaan ihmeellistä kirjaa, jossa ovat hänen omat ruumistuksensa. Ja sitten hänen eteensä avautuu se elämä, johon hänen tulee mennä. Ja hänet täyttää ihmeellinen riemu siitä, että hän saa käydä Jumalan koulua, saa mennä eteenpäin, saa olla mukana tässä ihmeellisessä koulussa. Ja riemusta hän lupaa Jumalalle: ”Tahdon koettaa kaikkeni, kaikkeni!” — Ihminen sen sitten kylläkin unohtaa maan päällä, mutta kuitenkin hänen sielussaan soi ääni: ”Sinun pitää tehdä sitä ja sitä; sinun on luovuttava siitä ja siitä.” — Sillä aivan tässä persoonallisuudessa kaikuu ihmisen oman korkean henkiminän ja henkisen tiedon ääni.

